

Suí iomlánach

A9-0007/2022

19.1.2022

TUARASCÁIL

le moltaí don Choimisiún maidir le reacht do chomhlachais trasteorann
Eorpacha agus d'eagraíochtaí neamhbhrabúsacha
(2020/2026(INL))

An Coiste um Ghnóthaí Dlíthiúla

Rapóirtéir: Sergey Lagodinsky

(Tionscnamh – Rial 47 de na Rialacha Nós Imeachta)

CLÁR

Leathanach

TOGRA LE hAGHAIDH RÚN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA	3
IARSCRÍBHINN A GHABHANN LEIS AN TAIRISCINT I gCOMHAIR RÚIN: MOLTAÍ I dTAOBH INNEACHAR AN TOGRA ARNA IARRAIDH.....	13
TUAIRIM ÓN gCOISTE UM SHAOIRSÍ SIBHIALTA, UM CHEARTAS AGUS UM GHNÓTHAÍ BAILE.....	65
FAISNÉIS MAIDIR LE GLACADH SA CHOISTE FREAGRACH.....	73
VÓTÁIL CHRÍOCHNAITHEACH LE GLAO ROLLA SA CHOISTE FREAGRACH.....	74

TOGRA LE HAGHAIDH RÚN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA

le moltaí don Choimisiún maidir le reacht do chomhlachais trasteorann Eorpacha agus d'eagraíochtaí neamhbhrabúsacha (2020/2026(INL))

Tá Parlaimint na hEorpa,

- ag féachaint d’Airteagal 225 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh (‘CFAE’),
- ag féachaint d’Airteagail 114 agus 352 CFAE,
- ag féachaint d’Airteagal 11 den Chonradh ar an Aontas Eorpach,
- ag féachaint don Chairt um Chearta Bunúsacha, agus go háirithe Airteagal 12 di,
- ag féachaint d’Airteagal 11 den Choinbhinsiún Eorpach um Chearta an Duine,
- ag féachaint dá tuairim¹ maidir leis an togra ón gCoimisiún le haghaidh Rialacháin maidir leis an Reacht do chomhlachas Eorpach²,
- ag féachaint dá rún an 13 Márta 1987 maidir le comhlachais neamhbhrabúsacha sna Comhphobail Eorpacha³,
- ag féachaint do rún uaithi an 7 Deireadh Fómhair 2020 ar Shásra AE um an Daonlathas, um an Smacht Reachta agus um Chearta Bunúsacha a bhunú⁴,
- ag féachaint do Dhearbhú uaithi an 10 Márta 2011 maidir le reachtanna Eorpacha a bhunú do chumann, comhlachais agus fondúireachtaí frithpháirteacha⁵,
- ag féachaint don tuairim ó CESE maidir le European Philanthropy: an untapped potential (Exploratory opinion at the request of the Romanian Presidency) [An Daonchairdeas san Eoraip: acmhainneacht neamhshaothraithe (Tuairim thaiscéalach arna iarraidh sin d’Uachtaránacht na Rómáine)],
- ag féachaint do na Treoirínte Comhpháirteacha maidir le Saoirse Comhlachais (CDL-AD (2014) 046) arna nglacadh ag an gCoimisiún Eorpach um Dhaonlathas tríd an Dlí (Coimisiún na Veinéise) agus Oifig ESCE um Institiúidí Daonlathacha agus Cearta an Duine (ODIHR),

¹ Rún reachtach ina bhfuil an tuairim ó Parlaimint na hEorpa maidir leis an togra ón gCoimisiún le haghaidh Rialachán (CEE) ón gComhairle maidir leis an reacht le haghaidh comhlachas Eorpach (IO C 42, 15.2.1993, lch. 89).

² Togra ón gCoimisiún le haghaidh Rialacháin (CEE) ón gComhairle maidir leis an Reacht le haghaidh comhlachas Eorpach (COM(91)0273 – SYN 386).

³ IO C 99, 13.4.1987, lch. 205.

⁴ IO C 395, 29.9.2021, lch. 2.

⁵ IO C 199E, 7.7.2012, lch. 187.

- ag féachaint do Rialacha 47 agus 54 dá Rialacha Nós Imeachta,
 - ag féachaint do na tuairimí ón gCoiste um Chultúr agus um Oideachas agus ón gCoiste um Shaoirsí Sibhialta, um Cheartas agus um Ghnóthaí Baile,
 - ag féachaint don tuarascáil ón gCoiste um Ghnóthaí Dlíthiúla (A9-0007/2022),
- A. de bhrí go gcumhdaítear le hAirteagal 63 CFAE, mar aon le hAirteagal 7, le hAirteagal 8 agus le hAirteagal 12 den Chairt um Chearta Bunúsacha, an tsaoirse comhlachais ar gach leibhéal agus go ndéantar eagraíochtaí neamhbhrabúsacha a chosaint ar shrianta idirdhealaitheacha, neamhriachtanach agus gan údar maidir lena ngníomhaíochtaí a mhaoiniú;
- B. de bhrí gur cheart an téarma ‘eagraíocht neamhbhrabúsach’ a thuiscint, chun críche na tuarascála seo, mar léiriú ar an iliomad cineálacha eagraíochtaí neamhbhrabúsacha san Aontas, idir bhallaíocht-bhunaithe agus neamhbhallaíocht-bhunaithe, amhail comhlachais, eagraíochtaí daonchairdiúla, eagraíochtaí a leithdháiltear a sócmhainní chun aidhm shonrach a shaothrú, amhail fondúireachtaí, agus eagraíochtaí eile dá samhail;
- C. de bhrí gur aithin an Chúirt Eorpach um Chearta an Duine go bhfuil oibleagáid dhearfach ar an Stát an ceart chun saoirse comhlachais a áirithiú agus gur fuair ina breithiúnas an 21 Deireadh Fómhair 2005 *Ouranio Toxo agus Eile v. an Ghréig*⁶, go raibh níos mó i gceist le fíor-urraim éifeachtach do shaoirse comhlachais ná dualgas ar thaobh an Stáit gan cur isteach go míchuí; de bhrí, ina breithiúnas i gCás C-78/18⁷, chinn Cúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh (CBAE) ní hamháin go bhfolaíonn an tsaoirse comhlachais an cumas comhlachas a chruthú nó a dhíscaoileadh ach go bhfolaíonn freisin an fhéidearthacht go ngníomhódh an comhlachas sin idir an dá linn;
- D. de bhrí go bhfuil eagraíochtaí neamhbhrabúsacha bunriachtanach chun ionadaíocht a dhéanamh ar leasanna na saoránach agus na sochaí sibhialta, lena n-áirítear trí sheirbhísí a sholáthar i réimsí nach mbíonn brabús go minic iontu san earnáil shóisialta, chun rannpháirtíocht sa saol sóisialta a spreagadh agus chun cearta mionlach a chosaint; de bhrí, ina theannta sin, go bhfuil ról lárnach acu maidir le dúshláin shocheacnamaíocha a thuar agus dul i ngleic leo chomh maith leis na bearnaí i seirbhísí agus i ngníomhaíochtaí eacnamaíocha a dhúnadh, mar aon le rialtais náisiúnta, réigiúnacha agus áitiúla;
- E. de bhrí gur minic a bhaineann eagraíochtaí neamhbhrabúsacha úsáid as an tsaoirse chun tuairimí a nochtadh agus go gcuireann siad chun cinn í, go háirithe maidir le leas an phobail a chur chun cinn, tacú le rannpháirtíocht ghníomhach sa saol daonlathach, agus feidhmiú mar scoileanna daonlathais;
- F. de bhrí gur leag géarchéim COVID-19 béim ar an ról rithabhachtach atá ag eagraíochtaí neamhbhrabúsacha maidir le cabhrú le daoine aghaidh a thabhairt ar an iliomad

⁶ Breithiúnas ón gCúirt Eorpach um Chearta an Duine an 21 Eanáir 2021, *Ouranio Toxo agus Eile v. an Ghréig*, u. 74989/01, ECLI:CE:ECHR:2005:1020JUD007498901.

⁷ Breithiúnas ón gCúirt Bhreithiúnais an 18 Meitheamh 2020, *an Coimisiún v an Ungáir*, C-78/18, ECLI:EU:C:2020:476, mír 113.

deacrachtaí, agus ar an gcaoi sin comhtháthú sóisialta a ráthú; tá a stádas suaite ag géarchéim COVID-19, áfach, go háirithe toisc go gcuireann sí isteach ar a ngníomhaíochtaí agus toisc go gcruthaíonn sí riachtanais agus misin nua;

- G. de bhrí go mbraitheann daonlathas na hEorpa ar an tsochaí sibhialta agus eagraíochtaí ionadaíocha a bheith in ann feidhmiú gan bhac agus thar theorainneacha; de bhrí go meastar gur luach bunúsach de chuid an Aontais é an ról bunriachtanach atá ag an tsochaí sibhialta agus ag eagraíochtaí ionadaíocha maidir le rannchuidiú leis an daonlathas, mar a aithnítear, go háirithe le hAirteagal 11 den Chonradh ar an Aontas Eorpach ('CAE'), agus gur gá idirphlé oscailte, trédhearcach agus struchtúrtha a bheith ann dá bharr;
- H. de bhrí gur dlúthchuid de shochaí sibhialta an Aontais iad eagraíochtaí neamhbhrabúsacha agus go n-áirítear leo eagraíochtaí daonchairdiúla, amhail fondúireachtaí a rannchuidíonn le hobair daoine aonair agus a éascaíonn an obair sin, agus eagraíochtaí neamhbhrabúsacha a ghníomhaíonn ar son leas an phobail;
- I. de bhrí go bhfuil faisnéis staidrimh iontaofa faoi eagraíochtaí neamhbhrabúsacha gann nó nach bhfuil fáil éasca uirthi;
- J. de bhrí nach bhfuil na reachtanna Eorpacha do Chuideachtaí Eorpacha, do Chomharchumainn Eorpacha ná do Pháirtithe Eorpacha oiriúnach chun cur ar chumas eagraíochtaí neamhbhrabúsacha comhoibriú trasteorann;
- K. de bhrí go bhfuil an fhéidearthacht ag gnólachtaí, gnóthais tráchtála, agus grúpálacha um leas eacnamaíoch Grúpáil Eorpach um Leas Eacnamaíoch a bhunú;
- L. de bhrí gur féidir le comhlachtaí poiblí Grúpálacha Eorpacha um Chomhar Críochach a chruthú;
- M. de bhrí gur cheart go mbeadh Reacht Eorpach um Chomhlachas oscailte d'eagraíochtaí agus do dhaoine ar mian leo páirt a ghlacadh i malartuithe agus i bhfoghlaím fhrithpháirteach thar theorainneacha;
- N. de bhrí nach gclúdaíonn iarraidh Pharlaimint na hEorpa ar chláir staidrimh náisiúnta do ghníomhaithe geilleagair shóisialta eagraíochtaí lasmuigh den gheilleagar sóisialta;
- O. de bhrí go bhfuil ról iomlán ag go leor eagraíochtaí neamhbhrabúsacha sa gheilleagar agus i bhforbairt an mhargaidh inmheánaigh, trí pháirt a ghlacadh de ghníomhaíocht eacnamaíoch ar bhonn rialta; de bhrí go bhfuil méadú suntasach tagtha ar líon na sreafaí airgeadais trasteorann idir comhlachais nó eagraíochtaí neamhbhrabúsacha le deich mbliana anuas;
- P. de bhrí sa lá atá inniu ann go bhfuil méadú tagtha ar an bhfeasacht i measc lucht déanta beartas agus na sochaí sibhialta maidir le hacmhainneacht na n-eagraíochtaí neamhbhrabúsacha i dtaca le soláthar seirbhísí, le rannpháirtíocht na saoránach agus leis an nuálaíocht shóisialta; de bhrí gur dócha nach mbaintear leas as a n-acmhainneacht i raon leathan réimsí amhail oideachas, cultúr, cúram sláinte, seirbhísí sóisialta, taighde, cúnamh forbartha, cúnamh daonnúil agus ullmhacht i gcomhair tubaistí;

- Q. de bhrí go bhfuil acmhainneacht shocheacnamaíoch eagraíochtaí neamhbhrabúsacha san Aontas Eorpach ag síormhéadú, agus go gcruthaítear deiseanna fostaíochta i raon leathan earnálacha;
- R. de bhrí go bhfuil ról lárnach ag eagraíochtaí neamhbhrabúsacha maidir le tacú le daoine aonair páirt ghníomhach a ghlacadh sa saol daonlathach;
- S. de bhrí gur ar an leibhéal náisiúnta a dhéantar formhór mór ghníomhaíochtaí na n-eagraíochtaí neamhbhrabúsacha, cé go bhfuil méadú ag teacht ar líon na n-eagraíochtaí neamhbhrabúsacha atá ag feidhmiú thar theorainneacha, rud a neartaíonn an comhtháthú sóisialta idir na Ballstáit ar leibhéal sochaíoch, go háirithe i réigiúin teorann atá comhdhéanta de beagnach 40 % de chríoch an Aontais;
- T. de bhrí go rannchuidíonn eagraíochtaí neamhbhrabúsacha trasteorann go mór le cuspóirí an Aontais a bhaint amach agus go bhforbraíonn siad go leor gníomhaíochtaí éagsúla leasa ghinearálta a bhfuil ábharthacht thrasnáisiúnta ag baint leo agus a théann chun tairbhe don leas ginearálta i réimsí éagsúla; de bhrí go n-áirítear leis sin cosaint agus cur chun cinn ceart bunúsach agus luachanna bunúsacha, cosaint an chomhshaoil, oideachas, cultúr, obair shóisialta nó cúnaimh forbartha, ach nach bhfuil sé teoranta don mhéid sin;
- U. de bhrí, in ainneoin líon na n-eagraíochtaí neamhbhrabúsacha trasteorann san Aontas Eorpach a bheith ag ardú go mór, níl aon chreat reachtach uile-Eorpach comhchuibhithe ann lena gceadaítear dóibh iad féin a oibriú agus a eagrú i gceart ar leibhéal trasteorann;
- V. de bhrí, faoi láthair, in éagmais rialáil an Aontais ar eagraíochtaí neamhbhrabúsacha, go bhfuil éagothromaíochtaí cultúrtha, breithiúnacha agus polaitiúla ag eascairt as an dlí náisiúnta mar shaintréithe dá ngníomhaíochtaí trasteorann;
- W. de bhrí gur chuir Parlaimint na hEorpa i bhfáth chomh fada siar le 1987 gur ghé Rialachán Eorpach iomchuí d'eagraíochtaí neamhbhrabúsacha Eorpacha a thabhairt isteach ina rún an 13 Márta 1987 maidir le comhlachais neamhbhrabúsacha sna Comhphobail Eorpacha;
- X. de bhrí gur cheart d'aon eagraíocht a thairbhíonn de reacht Eorpach nó de chomhchaidheáin íosta Eorpacha gníomhú i bhfabhar chur chun cinn agus chur chun feidhme chomhluachanna agus chomhchuspóirí AE a chumhdaítear sna Conarthaí agus sa Chairt um Chearta Bunúsacha;

An staid reatha

1. á thabhairt dá haire nach bhfuil foirm dlí ag eagraíochtaí neamhbhrabúsacha ar leibhéal an Aontais chun ionadaíocht leasanna na sochaí sibhialta a chur ar chomhchéim le hionadaíocht na ngnóthas tráchtála agus na ngrúpaí leasa eacnamaíocha ar bunaíodh foirm dlí dóibh ar leibhéal an Aontais le fada;
2. á thabhairt dá haire go bhfuil gníomhaíochtaí trasteorann na n-eagraíochtaí neamhbhrabúsacha an-chasta i gcónaí mar gheall ar na difríochtaí dlíthiúla, cultúrtha, polaitiúla agus eacnamaíocha idir na Ballstáit, agus gurb airde na costais idirbhirt ar an

leibhéal náisiúnta mar thoradh ar láimhseáil reatha riaracháin agus fhioscach ghníomhaíochtaí trasteorann na n-eagraíochtaí sin;

3. ag cur béim ar an bhfioras nach leor an creat dlíthiúil reatha ar leibhéal an Aontais agus ar an leibhéal náisiúnta chun sochaí sibhialta láidir uile-Eorpach a bhunú agus tacú léi, ar creat é ar gá é a bheith ann don daonlathas; dá bhrí sin, ag sainaitheint gur gá foirm nua dhlíthiúil a thabhairt isteach, eadhon foirm dhlí an Chomhlachais Eorpaigh, lena n-áirítear rialacha maidir le bunú, trédhearcacht, cuntasacht agus rialachas comhlachais Eorpaigh;
4. á chur i bhfáth a thábhachtaí atá sé comhordú ar leibhéal an Aontais a áirithiú, ilroinnt a sheachaint agus tacú le cur chuige comhchuibhithe ar fud an Aontais maidir leis an gComhlachas Eorpach, trí Bhord ainmnithe na gCumann Eorpach; chun na críche sin, á iarraidh ar an gCoimisiún scrúdú a dhéanamh ar na roghanna éagsúla agus togra a chur ar aghaidh maidir leis an bhfoirm agus an stádas is iomchuí do na Comhlachais Eorpacha sin, ina ndéantar ionadaíocht ar na Ballstáit go léir agus a bhfuil cumhachtaí cinnteoireachta dea-shainithe aige;
5. á chreidiúint go bhfuil gá freisin le reachtaíocht an Aontais a thacaíonn le heagraíochtaí neamhbhrabúsacha chun an margadh aonair a chur i gcrích;
6. á chur i bhfáth, cé go gcumhdaítear an tsaoirse gluaiseachta agus bunaíochta sna Conarthaí, nach dtugtar lántacaíocht don cheart bunúsach comhlachais go fóill agus nach gcuirtear chun cinn é faoi dhlínsí éagsúla na mBallstát i ngeall ar easpa foirmeacha eagraíochtúla iomchuí agus easpa cóir chomhionann maidir leis na foirmeacha atá ann cheana ar fud an Aontais, rud a chuireann bac ar ghníomhaíochtaí agus ar thionscadail thrasnáisiúnta, ar mhísín trasteorann agus ar shoghluaisteacht na sochaí sibhialta, agus ar an taobh eile is cúis le héiginnteacht dhlíthiúil;
7. á chur in iúl gur oth léi nach ann d'ionstraim chun saoirse gluaiseachta a éascú tuilleadh d'eagraíochtaí neamhbhrabúsacha, gan beann ar an mBallstát ina bhfuil siad bunaithe, nó ar a gcomhaltaí, go háirithe trí bhacainní dlíthiúla agus riaracháin a bhaint;
8. á chur i bhfáth, mar gheall ar easpa comhfhogasú cleachtas, gur minic a bhíonn srianta gan údar, amhail táillí, foirmiúlachtaí, agus bacainní riaracháin agus eile ar eagraíochtaí neamhbhrabúsacha a fheidhmíonn ar fud an Aontais, lena gcuirtear a gcuid gníomhaíochtaí ó lá go lá i mbaol agus a lena ndispreagtar iad a misin a shíneadh thar theorainneacha; á chur i bhfios go láidir go n-eascraíonn méadú suntasach ar an ualach oibre as na constaicí sin mar gheall ar an ngá atá le cuid mhór nósanna imeachta riaracháin éagsúla a leanúint i níos mó ná Ballstát amháin;
9. á cháineadh nár cuireadh eagraíochtaí neamhbhrabúsacha as scéimeanna faoisimh um freagairt phaindéimeach i roinnt Ballstát;
10. á chur i bhfáth go mbíonn machaire aimhréidh ann mar thoradh ar an easpa comhfhogasú cleachtas mar gheall ar dhálaí éagsúla an mhargaidh agus bacainní eile a mbíonn ar eagraíochtaí neamhbhrabúsacha dul i ngleic leo i mBallstáit éagsúla, agus iad, mar shampla, ag oscailt cuntais bhainc, ag ardú cistí eachtracha agus ag soláthar cuntas ina leith, ag fáil rochtain ar bhearta agus ar scéimeanna maidir le leas an phobail, ag baint tairbhe as cineálacha áirithe cóireála airgeadais nó cánach, nó ag fostú baill

foirne, go háirithe agus iad ag fruíliú thar theorainneacha, rud ba cheart a éascú i gcomhréir le saorghluaiseacht oibrithe;

11. á iarraidh ar an gCoimisiún fiosrú a dhéanamh ar na foirmeacha éagsúla faoina bhfeidhmíonn eagraíochtaí neamhbhrabúsacha sna Ballstáit agus anailís chomparáideach a tharraingt suas;
12. á thabhairt le fios go gcuireann eagraíochtaí neamhbhrabúsacha leis an nuálaíocht, leis an taighde, leis an bhforbairt eacnamaíoch agus le cruthú post, go háirithe sna hearnálacha sóisialta, fiontraíochta, teicneolaíochta agus cultúrtha;
13. á aithint go dtacaíonn rannchuidiú eagraíochtaí neamhbhrabúsacha le spriocanna straitéiseacha áirithe de chuid an Aontais, amhail an ghéarchéim aeráide a chomhrac, dul i ngleic leis an gclaochlú digiteach, agus téarnamh ó phaindéim COVID-19; á chur i bhfios go láidir nach bhféadfar na spriocanna sin a bhaint amach gan rannchuidiú na sochaí sibhialta i leith na saincheistanna sin a chur chun cinn ar fud na hEorpa, go háirithe maidir le cur chun feidhme na mbeartas riachtanach ar an leibhéal áitiúil, réigiúnach, náisiúnta agus Aontais, agus leasanna agus cearta na ndaoine sin lena mbaineann á n-urramú ag an am céanna;
14. á chur in iúl gur oth léi go bhfuil na sonraí gann nó as dáta; á iarraidh ar na Ballstáit sonraí imdhealaithe a sholáthar go rialta agus ar an gCoimisiún acmhainní staidrimh iontaofa a chruthú a nuashonraítear go minic, bunaithe ar mhodheolaíocht fhadbhunaithe lena n-áirithítear trédhearcacht agus inchomparáideacht, agus go bhféadfaí na sonraí sin a chur san áireamh in Eurostat maidir le gníomhaíochtaí agus rannchuidithe trasteorann; á thabhairt le fios, de réir staidéar 2017 a choimisiúnaigh CESE, ‘Recent evolutions of the social economy in the European Union’ [Éabhlóid an gheilleagair shóisialta san Aontas Eorpach le gairid], ar 13,6 milliún post íoctha san iomlán i gcomharchumainn, i sochaithe frithpháirteacha, i gcomhlachais, i bhfondúireachtaí agus in eintitis chomhchosúla san Aontas Eorpach, tháinig 9 milliún díobh ó fhostaíocht i gcomhlachais agus i bhfondúireachtaí, rud a fhágann go bhfuil siad ar thús cadhnaíochta ó thaobh fostaíochta san earnáil de; á chur i bhfios go láidir go léirítear leis sin freisin a thábhachtaí atá sé go mbeadh fáil ar níos mó sonraí a bhaineann le réimse ar mó é ná an geilleagar sóisialta;;
15. á chur in iúl gur oth léi nár thug an Coimisiún ná na Ballstáit reachtaíocht chun cinn chun timpeallacht chumasúcháin a áirithiú ina bhféadfaidh eagraíochtaí neamhbhrabúsacha rannchuidiú le feidhmiú an mhargaidh inmheánaigh, agus saorshreabhadh caipitil thar theorainneacha a áirithiú, agus nach bhfuil reacht do Chomhlachas Eorpach curtha ar bun in ainneoin roinnt iarrachtaí, agus glaonna iomadúla ón tsochaí shibhialta agus ón bParlaimint;
16. á chur in iúl gur díol sásaimh di an Plean Gníomhaíochta don Gheilleagar Sóisialta atá ar na bacáin agus á mheas, ós rud é nach bhfuil ach eagraíochtaí neamhbhrabúsacha áirithe ag feidhmiú sa gheilleagar sóisialta, gur gá moltaí a áireamh sa Phlean Gníomhaíochta maidir leis an mbealach ina bhféadfar constaicí trasteorann a shárú, agus gur gá é a chomhlánú le tionscnaimh reachtacha ar leith lena ndírítear ar thacú le heagraíochtaí neamhbhrabúsacha;
17. á mheas, de bharr a nádúir ar leith, nár cheart go mbeadh tionchar ag na hionstraimí dlí

atá beartaithe ar rialáil páirtithe polaitiúla; á mheabhrú, thairis sin, go bhfuil meas ag an Aontas ar stádas eaglaisí, eagraíochtaí reiligiúnacha nó pobail, chomh maith le heagraíochtaí fealsúnacha agus neamhchreidmheacha faoin dlí náisiúnta; á chur i bhfios go láidir nach gcuireann sé sin cosc ar eagraíochtaí a bhfuil a luachanna agus a n-aidhmeanna bunaithe ar chreideamh reiligiúnach, fealsúnach nó neamhfhaoistiniúil amhail eagraíochtaí carthanachta neamhbhrabúsacha creideamhbhunaithe, tairbhe a bhaint as raon feidhme na dtograí sin; á thabhairt le fios go dtugtar stádas tairbhiúil speisialta do cheardchumainn i roinnt Ballstát agus gur cheart, dá bhrí sin, ceardchumainn a eisiáimh ó na hionstraimí atá beartaithe; á thabhairt le fios go bhfuil an tsaoirse ag daoine ar mian leo comhlachas a chur ar bun úsáid a bhaint as na forálacha faoin rialachán atá beartaithe agus a bheith i bhfoirm Chomhlachas Eorpach; á thabhairt dá haire go bhfuil feidhm ag an Treoir atá beartaithe maidir le caighdeáin íosta maidir le gach eagraíocht neamhbhrabúsach san Aontas;

An tsochaí sibhialta agus an tsaoirse comhlachais a choimirciú

18. á chur in iúl gur ábhar inní di na baic a bhíonn ar eagraíochtaí neamhbhrabúsacha ar fud an Aontais, agus maidir leis na héagothromaíochtaí a eascraíonn as dlíthe, rialacháin nó cleachtais nó beartais riaracháin náisiúnta; á thabhairt le fios go bhféadfadh sé sin tionchar diúltach a imirt ar an tsochaí sibhialta, cearta bunúsacha a shrianadh go míchuí, go háirithe an tsaoirse comhlachais, saoirse chun tuairimí a nochtadh, agus faisnéis a nochtadh, agus eagraíochtaí neamhbhrabúsacha a dhíspreagadh óna ngníomhaíochtaí a leathnú thar theorainneacha;
19. á thabhairt san áireamh go cuí na féidearthachtaí a chuirtear ar fáil leis an digiteáil agus leis an idirlíon chun feidhmiú an chirt chun saoirse comhlachais a éascú, mar shampla trí chlárú agus trí eagraíochtaí neamhbhrabúsacha a dhéanamh níos éasca agus ar fáil go héasca ar líne;
20. ag cur béim ar an bhfíoras go bhfuil ról lárnach ag eagraíochtaí neamhbhrabúsacha maidir le daonlathas agus ceapadh beartais ar gach leibhéal: go gcuireann siad leas an phobail chun cinn agus go n-oibríonn siad ar mhaithe leis, go bhfuil siad mar chuid de chóras riachtanach na srianta agus ceartúchán is gá don smacht reachta, agus gur cúiseanna iad le haghaidh rannpháirtíocht sibhialta; á chur in iúl gur díol sásaimh di rannpháirtíocht na sochaí sibhialta in abhcóideacht, gníomhaíochas, agus mar chuid den saol sóisialta gníomhach;
21. á athdhearbhú go bhfuil saoirse rannpháirtíochta ag eagraíochtaí neamhbhrabúsacha in ábhair a bhaineann le díospóireacht pholaitiúil nó phoiblí trína gcuspóirí nó trína ngníomhaíochtaí; ag cáineadh na n-iarrachtaí a rinneadh chun spás sibhialta a shrianadh ar fhorais pholaitiúla, agus go ndearnadh a stádas mar eagraíochtaí leasa phoiblí a shéanadh, a dhiúltú nó a dhúshlánú bunaithe ar ghníomhaíocht pholaitiúil atá ann nó a mheastar a bheith ann, i gcás nach bhfuil sé i gceist lena ngníomhaíochtaí dul chun tairbhe d'aon pháirtí ar leith nó do pholaitíocht pháirtí ionadaíoch; á mheas go bhfuil na cásanna sin contúirteach do dhaonlathas na hEorpa;
22. á chur i bhfáth a thábhachtaí atá neamhspleáchas na n-eagraíochtaí neamhbhrabúsacha agus gur gá timpeallacht chumasúcháin a áirithiú d'eagraíochtaí neamhbhrabúsacha, agus a n-eagraíochtaí iolrachais agus tuisceana á n-urramú ar mhaithe le leas an phobail

mar rannchuidiú le soláthar an seirbhísí ar an láthair, ach chomh maith leis sin tacú leis an leas poiblí agus faireachán a dhéanamh ar bheartais phoiblí;

23. á mheabhrú a thábhachtaí atá iriseoireacht neamhspleách, neamhchlaonta, ghairmiúil agus fhreagrach chun faisnéis a sholáthar maidir le gníomhaíochtaí na n-eagraíochtaí neamhbhrabúsacha sna meáin phríobháideacha agus sna meáin phoiblí araon, agus an tábhacht a bhaineann le rochtain ar fhaisnéis iolraíoch, ar príomhcholúin an daonlathais iad; á chur in iúl gur ábhar inní di feachtais chlúmhíllte agus dlíthíocht mhí-úsáideach i roinnt Ballstát i gcoinne gníomhaithe a théann i mbun rannpháirtíocht phoiblí, lena n-áirítear eagraíochtaí neamhbhrabúsacha, ag oifigigh thofa, ag comhlachtaí poiblí nó ag eintitis faoi rialú poiblí agus ag daoine aonair agus eintitis phríobháideacha; á thabhairt chun suntais gur ghlac an Pharlaimint rún maidir le SLAPPanna an 11 Samhain 2021⁸;
24. á áitiú nach rachaidh rialachán réime dlíthiúil chun tairbhe do shochaí shibhialta na hEorpa ach amháin más féidir le heagraíochtaí neamhbhrabúsacha leas a bhaint as cistiú atá leordhóthanach agus inrochtana go héasca ar an leibhéal náisiúnta agus ar an leibhéal Eorpach araon; á thabhairt le fios go bhfuil tábhacht ag baint le maoiniú poiblí, chomh maith le maoiniú príobháideach eagraíochtaí neamhbhrabúsacha, ós rud é gur lú an rochtain atá acu ar an ioncam ó ghníomhaíochtaí brabúsacha; á chur i bhfios go láidir, sa chomhthéacs sin, gurb ann don Chlár um Shaoránaigh, Comhionannas, Cearta agus Luachanna, atá dírithe, *inter alia*, ar eagraíochtaí neamhbhrabúsacha; á thabhairt le fios, de bhun Rialachán (AE, Euratom) 2018/1046 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁹, go mbeidh cómhaoiniú a fhéadfar a sholáthar i bhfoirm cistí dílse, ioncam arna ghiniúint ag an ngníomhaíocht nó ag an gclár oibre, nó ranníocaíochtaí airgeadais nó comhchineáil ó thríú páirtithe i gceist le deontais ón Aontas; á mheas, go háirithe i gcás eagraíochtaí neamhbhrabúsacha a bhfuil acmhainní airgeadais an-teoranta acu, gur cheart meastóireacht a dhéanamh ar theorainn don cheanglas cistí dílse agus ranníocaíochtaí neamhairgeadaíochta a áireamh mar sin, ar choinníoll nach gcuirfeadh an láimhseáil sin isteach ar iomaíocht agus rochtain á fáil ar chistiú; á thabhairt dá haire gur minic a theastaíonn cómhaoiniú ó chistí AE atá ar fáil d'eagraíochtaí neamhbhrabúsacha, rud a chiallaíonn gur gá don tairbhí sciar de na cistí is gá a bhailiú ó fhoinsí eile; á thabhairt le fios go ndéanfaid sé dochar d'eagraíochtaí neamhbhrabúsacha dá mbeadh sciar ró-ard d'acmhainní dílse de dhíth, ós rud é go bhféadfaid sé nach mbeidís in ann na cistí sin a chruinniú, rud a d'fhágfaid go ndéanfaí roinnt eagraíochtaí a eisiamh; á chreidiúint, dá bhrí sin, gur cheart teorainn le sciar an chómhaoinithe a mheas agus gur gá modhanna éagsúla a chur san áireamh a d'fhéadfaí a mhodhnú amhail am deonach nó ranníocaíochtaí comhchineáil;
25. á thabhairt le fios go bhfuil sé tábhachtach d'eagraíochtaí neamhbhrabúsacha faisnéis ábhartha a chur ar fáil don phobal; ag tarraingt aird sa bhreis air sin ar an bhfíric go

⁸ Rún ó Pharlaimint na hEorpa an 11 Samhain 2021 maidir le daonlathas agus saoirse agus iolrachas na meán a neartú in AE: an úsáid mhíchúí a bhaintear as gníomhaíochtaí faoin dlí sibhialta agus faoin dlí coiriúil chun iriseoirí, eagraíochtaí neamhrialtasacha agus an tsochaí shibhialta a chur ina dtost ([2021/2036\(INI\)](#)).

⁹ Rialachán (AE, Euratom) 2018/1046 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 18 Iúil 2018 maidir leis na rialacha airgeadais is infheidhme maidir le buiséad ginearálta an Aontais, lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 1296/2013, (AE) Uimh. 1301/2013, (AE) Uimh. 1303/2013, (AE) Uimh. 1304/2013, (AE) Uimh. 1309/2013, (AE) Uimh. 1316/2013, (AE) Uimh. 223/2014, (AE) Uimh. 283/2014, agus Cinneadh Uimh. 541/2014/AE agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE, Euratom) Uimh. 966/2012, (IO L 193, 30.7.2018, lch. 1).

meastar trédhearcacht i ndáil le maoiniú a bheith ina leas poiblí i gcás ina mbíonn tionchar suntasach ag eagraíochtaí neamhbhrabúsacha ar an saol poiblí agus ar dhíospóireacht phoiblí;

26. á mheas go dtabharfaidh tabhairt isteach stádais do Chomhlachais Eorpacha deis d'eagraíochtaí náisiúnta agus áitiúla páirt níos dlúithe a ghlacadh in ábhair Eorpacha, páirt a ghlacadh i bhfoghlaim fhrithpháirteach agus i malartuithe thar theorainneacha, agus go dtacódh sé leo rochtain a fháil ar mhaoiniú ar leibhéal an Aontais; á iarraidh ar an gCoimisiún agus ar na Ballstáit cistí leormhaithe a chur ar fáil do ghníomhaithe na sochaí sibhialta, inrochtaineacht cistí a mhéadú agus na nósanna imeachta a shimplíú tuilleadh chun rochtain ghníomhaithe na sochaí sibhialta ar chistí a éascú, lena n-áirítear eagraíochtaí beaga agus áitiúla;
27. á mheas thairis sin gur gá an reachtaíocht a mholtar a chomhlánú le bearta chun tacú le hidirphlé rialta, fóinteach agus struchtúrtha leis an tsochaí sibhialta agus le heagraíochtaí ionadaíocha, i gcomhréir le hAirteagal 11 CAE; á iarraidh ar an gCoimisiún ina leith sin measúnú a dhéanamh ar an bhféidearthacht stádas rannpháirteach a fhorbairt d'eagraíochtaí sochar poiblí ar leibhéal an Aontais;
28. ag cur béim ar an bhfíoras go gcuireann idirdhealú treallach, dar siocair an pholaitíocht, atá bunaithe ar chuspóirí agus gníomhaíochtaí eagraíochtaí, agus atá bunaithe ar fhoinsí cistiúcháin, bac ar an tsaoirse comhlachais agus, dá bhrí sin, gur bagairt é ar an tsaoirse chun tuairimí a nochtadh;

Aitheantas a thabhairt do chomhlachais, d'eagraíochtaí neamhbhrabúsacha agus do leas an phobail ar fud an Aontais

29. á aithint go bhfuil cineálacha éagsúla cur chuige sa reachtaíocht ar an leibhéal náisiúnta agus i dtraidisiúin dlí na mBallstát maidir le heagraíochtaí neamhbhrabúsacha atá bunaithe ar bhail agus eagraíochtaí neamhbhrabúsacha nach bhfuil bunaithe ar na Ballstáit a shainiú nó a aithint, chomh maith le stádas chun tairbhe an phobail a shainiú, a aithint agus a dheonú; á chur i bhfios go láidir, in ainneoin na ndifríochtaí sin, go bhfuil comhthuisceant ann ar an ngá atá le híoschaighdeán Eorpacha agus an deis a thabhairt d'eagraíochtaí neamhbhrabúsacha pearsantacht dhlítheanach a fháil;
30. á iarraidh ar an gCoimisiún gníomhaíochtaí a bhaineann le leas an phobail eagraíochtaí neamhbhrabúsacha a aithint agus a chur chun cinn tríd an stádas maidir le leas an phobail laistigh den Aontas a chomhchuíbhíú, agus á chur i bhfios go láidir nár cheart go ndéanfadh na dlíthe náisiúnta agus na cleachtais riaracháin lena rialaítear eagraíochtaí neamhbhrabúsacha, lena n-áirítear maidir lena mbunú, lena gclárú, lena n-oibríochtaí, lena maoiniú, lena láimhseáil airgeadais agus cánach nó le gníomhaíochtaí trasteorann, idirdhealú bunaithe ar áit bhunaithe na heagraíochta nó ar aon ghrúpa nó duine aonair ar aon fhoras;
31. á iarraidh ar an gCoimisiún machnamh a dhéanamh ar thogra a ghlacadh chun aitheantas frithpháirteach a éascú d'eagraíochtaí atá díolmhaithe ó cháin, lena n-áirítear eagraíochtaí daonchairdiúla, i ngach Ballstát má aithnítear go bhfuil sé díolmhaithe ó cháin i gceann de na Ballstáit chun críocha cánach;
32. á chur i bhfios go láidir gur féidir le rialáil ar leibhéal an Aontais ar an reacht agus le

híoschaighdeáin d'eagraíochtaí neamhbhrabúsacha cabhrú le cothrom iomaíochta a chruthú, rud a éascóidh cur i gcrích an mhargaidh aonair;

33. ag tathant ar an gCoimisiún straitéis thiomnaithe agus chuimsitheach a fhorbairt chun an tsochaí sibhialta san Aontas a neartú, lena n-áirítear trí bhearta a thabhairt isteach chun oibríochtaí eagraíochtaí neamhbhrabúsacha a éascú ar gach leibhéal rialachais;
34. á iarraidh ar an gCoimisiún, ar bhonn Airteagal 352 CFAE, Rialachán lena mbunaítear reacht le haghaidh Comhlachais Eorpaigh a thíolacadh, ar bhonn na moltaí a leagtar amach sa tairiscint seo agus i gCuid I den Iarscríbhinn a ghabhann leis seo;
35. á iarraidh ar an gCoimisiún, ar bhonn Airteagal 114 CFAE, togra a thíolacadh le haghaidh Treorach maidir le comhchaighdeáin íosta d'eagraíochtaí neamhbhrabúsacha san Aontas, d'fhonn cothroime iomaíochta a chruthú d'eagraíochtaí neamhbhrabúsacha trí íoschaighdeáin a bhunú, lena gcuirfear ar chumas na sochaí sibhialta leas a bhaint as saoirsí agus as cearta bunúsacha, chomh maith le rannchuidiú le daonlathas Eorpach a neartú, de réir na moltaí a leagtar amach sa tairiscint seo, agus i gCuid II den Iarscríbhinn a ghabhann leis seo;
36. á iarraidh ar an gCoimisiún úsáid a bhaint as torthaí na hanailíse comparáidí a rinneadh de bhun mhír 11 a bheith ag gabháil leis an togra le haghaidh Rialacháin atá i gCuid I den Iarscríbhinn a ghabhann leis seo agus leis an togra le haghaidh Treorach atá i gCuid II den Iarscríbhinn a ghabhann leis seo agus le liosta d'fhoirmeacha náisiúnta eagraíochtaí ar cheart a mheas a bheith cumhdaithe de bhun Airteagal 3 mír 2 den togra atá i gCuid I den Iarscríbhinn agus Airteagal 1 den togra atá i gCuid II den Iarscríbhinn;
37. á threorú dá hUachtarán an rún seo agus na moltaí a ghabhann leis a chur ar aghaidh chuig an gCoimisiún agus chuig an gComhairle.

IARSCRÍBHINN A GHABHANN LEIS AN TAIRISCINT I gCOMHAIR RÚIN: MOLTAÍ I dTAOBH INNEACHAR AN TOGRA ARNA IARRAIDH

CUID I

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS Ó CHOMHAIRLE AN AONTAIS
EORPAIGH

maidir le reacht do Chomhlachas Eorpach

TÁ PARLAIMINT NA hEORPA AGUS COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, agus go háirithe Airteagal 352 de,

De bharr an mhéid seo a leanas:

- (1) Rannchuidíonn tionscadail trasteorann agus cineálacha eile comhair, lena mbaineann an tsochaí shibhialta go háirithe, le bealach cinntitheach chun cuspóirí an Aontais a bhaint amach, lena n-áirítear a luachanna a chur chun cinn, agus le mórán gníomhaíochtaí éagsúla a bhfuil ábharthacht thrasnáisiúnta acu a fhorbairt a rachaidh chun sochair an leasa ghinearálta in go leor réimsí.
- (2) Tá comhar Eorpach thar theorainneacha idir saoránaigh agus comhlachais ionadaíoch riachtanach chun sochaí shibhialta uileghabhálach na hEorpa a chruthú, ar gné thábhachtach í de dhaonlathas na hEorpa agus de lánpháirtiú na hEorpa i gcomhréir le hAirteagail 11 agus 15 den Chonradh ar an Aontas Eorpach.
- (3) Agus a gcuspóirí á saothrú acu, tá ról suntasach ag go leor comhlachas sa gheilleagar agus i bhforbairt an mhargaidh inmheánaigh, trí pháirt a ghlacadh go rialta i ngníomhaíocht eacnamaíoch.
- (4) Tá sé d'aidhm ag Treoir .../... ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle (an 'Treoir maidir le híoschaighdeáin') dlíthe na mBallstát a chomhfhogasú chun íoschaighdeáin agus timpeallacht chumasúcháin a sholáthar, a éascaíonn eagraíochtaí neamhbhrabúsacha a gcuid oibre a dhéanamh.
- (5) Is iad na cumainn a nascann ár sochaí le chéile. Tá ról lárnach acu maidir le cabhair, spreagadh agus cumhacht a thabhairt do dhaoine aonair a bheith rannpháirteach go gníomhach i saol daonlathach agus sóisialta an Aontais, go háirithe iad siúd a bhfuil an t-eisiamh agus an t-idirdhealú rompu, agus is féidir leo ról ríthábhachtach a bheith acu sa phróiseas chun beartais an Aontais a fhorbairt.
- (6) Ba cheart don Aontas ionstraim dlí iomchuí a sholáthar do chomhlachais, ar cineál eagraíochta iad a aithnítear go ginearálta i ngach Ballstát, agus atá in ann a ngníomhaíochtaí trasnáisiúnta agus trasteorann a chothú, agus rannchuidiú le hidirphlé sibhialta ar leibhéal an Aontais.

- (7) D'éascódh tabhairt isteach cineál eagair ar leibhéal an Aontais gach comhlachas agus iad ag iarraidh a gcuspóirí agus a ngníomhaíochtaí trasteorann a bhaint amach sa mhargadh inmheánach.
- (8) Cosnaíonn Airteagal 63 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh (CFAE) agus Airteagail 7, 8 agus 12 de Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh (an 'Chairt') eagraíochtaí neamhbhrabúsacha i gcoinne srianta idirdhealaitheacha, neamhriachtanacha nó gan údar cuí le rochtain ar acmhainní agus saorghluaiseacht caipitil laistigh den Aontas. Baineann sé sin freisin leis an gcumas acmhainní de bhunús intíre agus eachtrach a lorg, a dhaingniú agus a úsáid, rud atá riachtanach chun aon eintiteas dlítheanach a bheith ann agus a oibriú. I gcomhréir le breithiúnas ón gCúirt Bhreithiúnais an 18 Meitheamh i gcás C-78/18, an Coimisiún Eorpach v an Ungáir¹, níor cheart srianta a fhorchur ach amháin ar aidhmeanna dlisteanacha, amhail ar mhaithe le slándáil náisiúnta, sábháilteacht phoiblí nó ord poiblí, ach ba cheart go mbeadh siad comhréireach leis an gcuspóir na leasanna sin a chosaint, agus na bealaí is lú cur isteach chun an cuspóir inmhianaithe a bhaint amach. Baineann sé sin, i measc nithe eile, le srianta a thagann ó rialacha maidir le sciúradh airgid agus maoiniú sceimhlitheoireachta a chur i bhfeidhm, a chuirtear i bhfeidhm i gcomhréir le prionsabail an riachtanais agus na comhréireachta, ag féachaint go háirithe d'oibleagáidí measúnaithe riosca faoin dlí idirnáisiúnta agus Aontais. Dá bhrí sin, ní féidir leis na Ballstáit bearta míréasúnta, ró-ionrach nó suaiteacha a chur i bhfeidhm, lena n-áirítear ceanglais tuairiscithe a chuireann ualach iomarcach nó costasach ar eagraíochtaí.
- (9) Is féidir le daoine nádúrtha agus dlítheanacha cuideachtaí Eorpacha a chruthú bunaithe ar Rialachán (CE) Uimh. 2157/2001², Comharchumainn Eorpacha bunaithe ar Rialachán (CE) Uimh. 1435/2003 ón gComhairle³, páirtithe Eorpacha bunaithe ar Rialachán (AE, Euratom) Uimh. 1141/2014 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁴. Ní dhéantar forail le haon cheann de na hionstraimí sin do chomhlachais a bheith in ann comhoibriú thar theorainneacha.
- (10) Le Rialachán (CE) Uimh. 1082/2006 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁵, déantar foráil go gcruthófar grúpálacha Eorpacha um chomhar críochach (GECC). Is údaráis stáit nó áitiúla nó eintitis eile a rialaíonn an dlí poiblí a chruthaíonn na grúpálacha sin den chuid is mó. Dá bhrí sin, ní chumhdaítear gníomhaithe agus saoránaigh neamhrialtasacha na sochaí sibhialta.
- (11) Leis an nGrúpáil Eorpach um Leas Eacnamaíoch (GELE), dá bhforáiltear le Rialachán (CEE) Uimh. 2137/85⁶, ní lamháiltear gníomhaíochtaí áirithe a

¹ Breithiúnas ón gCúirt Bhreithiúnais an 18 Meitheamh 2020, *an Coimisiún Eorpach v an Ungáir*, C-78/18, ECLI:EU:C:2020:476.

² Rialachán (CE) Uimh. 2157/2001 ón gComhairle an 8 Deireadh Fómhair 2001 i dtaca leis an Reacht um Chuideachta Eorpach (SE) (IO L 294, 10.11.2001, lch. 1).

³ Rialachán (CE) Uimh. 1435/2003 ón gComhairle an 22 Iúil 2003 i dtaca leis an Reacht maidir le Comharchumann Eorpach (SCE) (IO L 207, 18.8.2003, lch. 1).

⁴ Rialachán (AE, Euratom) Uimh. 1141/2014 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 22 Deireadh Fómhair 2014 maidir le reacht agus cistiú páirtithe polaitiúla Eorpacha agus fondúireachtaí polaitiúla Eorpacha (IO L 317, 4.11.2014, lch. 1).

⁵ Rialachán (EC) Uimh. 1082/2006 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 5 Iúil 2006 maidir le grúpáil Eorpach um chomhar críochach (EGTC) (IO L 210, 31.7.2006, lch. 19).

⁶ Rialachán (CEE) Uimh. 2137/2001 ón gComhairle an 25 Iúil 1985 maidir leis an nGrúpáil Eorpach um

dhéanamh i gcomhpháirt, agus neamhspleáchas a chomhaltáí á chaomhnú mar sin féin. Mar sin féin, ní chomhlíonann GELE riachtanais shonracha chomhlachais na sochaí sibhialta.

- (12) Is gá, dá bhrí sin, creat rialála comhchuibhithe iomchuí agus rialacha iomchuí comhchuibhithe a bhunú ar leibhéal an Aontais lena gceadófar comhlachais Eorpacha a bhfuil a bpearsantacht dhlítheanach féin acu a chruthú, agus lena rialófar foirmiú agus oibriú trasteorann na gcomhlachas sin.
- (13) Ba cheart páirtithe polaitiúla agus ceardchumann, mar aon le heaglaisí agus pobail reiligiúnacha eile agus eagraíochtaí fealsúnacha nó neamhfhaoistiniúla, a eisiamh ó raon feidhme an Rialacháin seo i ngeall ar easpa inniúlachtaí an Aontais chun a stádas a rialú agus toisc go bhfuil stádas ar leith acu laistigh den dlí náisiúnta. Ar na cúiseanna sin, ba cheart caitheamh leo ar bhealach difriúil ó chomhlachais eile nach bhfuil an stádas sin acu, amhail eagraíochtaí carthanacha neamhbhrabúsacha nó eagraíochtaí carthanacha atá bunaithe ar chreideamh a bhíonn ag comhrac in aghaidh an idirdhealaithe, lena n-áirítear an t-idirdhealú laistigh den mhargadh saothair.
- (14) Ba cheart go mbeadh an Rialachán seo gan dochar do chearta na n-oibrithe agus na gceardchumann, lena n-áirítear na cearta agus na cosaintí atá ann cheana i gcomhthéacs nósanna imeachta dócmhainneachta agus athstruchtúraithe, cumasc, aistriú gnóthas, agus a bhaineann le faisnéis agus le pá. Ba cheart d'fhostóirí a n-oibleagáidí a chomhlíonadh, gan beann ar an bhfoirm faoina bhfuil siad ag oibriú.
- (15) Tá sé tábhachtach a áirithiú go bhfuil comhordú ann ar leibhéal an Aontais, chun ilroinnt a sheachaint agus tacú le cur chuige comhchuibhithe ar fud an Aontais maidir le cur i bhfeidhm an Rialacháin seo. Ina leith sin, ba cheart foráil a dhéanamh sa Rialachán seo maidir le Bord Comhlachais Eorpach a ainmniú, laistigh den Choimisiún nó nasctha leo agus/nó institiúidí, comhlachtaí, oifigí agus gníomhaireachtaí ábhartha de chuid an Aontais.
- (16) Ba cheart do Bhord Comhlachais na hEorpa cuireadh a thabhairt d'ionadaí ón nGníomhaireacht um Chearta Bunúsacha chuig a chuid cruinnithe nuair a bhaineann siad leis an tsaoirse comhlachais nó leis an tsaoirse tuairimí a nochtadh, i gcomhréir le hAirteagal 2 de Rialachán (CE) Uimh. 168/2007 ón gComhairle⁷.
- (17) Ba cheart go dtabharfaí isteach leis an Rialachán seo tréimhsí ama sonracha le haghaidh nósanna imeachta riaracháin, lena n-áirítear maidir le clárú agus leis an bpróiseas chun stádas tairbhe phoiblí a dheonú. Agus cur chun feidhme agus cur i bhfeidhm an Rialacháin seo á mheas, ba cheart don Choimisiún breathnú go háirithe ar an gcaoi a gcuirtear na tréimhsí ama sin i bhfeidhm sa chleachtas.
- (18) Chun na ceanglais a leagtar síos in Airteagal 6 a fhíorú, d'fhéadfadh sé go n-iarrfadh comhlacht na gcomhlachas náisiúnta ainmneacha agus seoltaí na

Leas Eacnamaíoch (GELE) (IO L 199, 31.7.2001, lch. 1).

⁷ Rialachán (CE) Uimh. 168/2007 ón gComhairle an 15 Feabhra 2007 lena mbunaítear Gníomhaireacht an Aontais Eorpach um Chearta Bunúsacha (IO L 53, 22.2.2007, lch. 1).

gcomhaltaí bunaidh. Is féidir le céannacht bunaitheoirí agus comhaltaí d’eagraíochtaí neamhbhrabúsacha ar daoine nádúrtha iad a bheith ina bhfaisnéis íogair, dá bhrí sin ba cheart do na Ballstáit a áirithiú go bhfuil aon cheanglais as a leanann próiseáil na sonraí pearsanta sin gan dochar do Rialachán 2016/679 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁸ (an Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí), agus go háirithe Airteagal 9 de.

- (19) B’fhéidir gur mhaith le Cumann Eorpach idirdhealú a dhéanamh idir catagóirí éagsúla comhaltaí, chun cearta vótála a thabhairt do chomhaltaí iomlána amháin, agus aitheantas a thabhairt do chomhaltaí comhlachaithe a thacaíonn leis an gcúis, gan an ceart vótála, agus/nó comhaltaí oinigh atá díolmhaithe ón oibleagáid táille ballraíochta a íoc, ach a bhfuil cearta vótála acu. Níor cheart go mbeadh idirdhealú gan chúis mar thoradh ar chatagóirí na gcomhaltaí, go háirithe ar bhonn na saoránachta.
- (20) Toisc go bhfuil raon feidhme an Rialacháin seo teoranta do chomhlachais neamhbhrabúsacha, ní sholáthraíonn CFAE aon bhonn dlí eile seachas an ceann a leagtar síos in Airteagal 352.
- (21) Ós rud é nach féidir leis na Ballstáit cuspóirí an Rialacháin seo, agus eadhon Comhlachas Eorpach a bhunú, ach gur féidir, ar na cúiseanna a leagtar amach thuas, iad a bhaint amach níos fearr ar leibhéal an Aontais, féadfaidh an tAontas bearta a ghlacadh, i gcomhréir le prionsabal na coimhdeachta mar a leagtar amach in Airteagal 5 den Chonradh ar an Aontas Eorpach (CAE). I gcomhréir le prionsabal na comhréireachta a leagtar amach san Airteagal sin, ní théann an Rialachán seo thar a bhfuil riachtanach chun na cuspóirí sin a ghnóthú,

TAR ÉIS AN RIALACHÁN SEO A GHLACADH:

⁸ Rialachán (AE) 2016/679 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Aibreán 2016 maidir le daoine nádúrtha a chosaint i ndáil le sonraí pearsanta a phróiseáil agus maidir le saorghluaiseacht na sonraí sin, agus lena n-aisghairtear Treoir 95/46/CE (an Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí) (IO L 119, 4.5.2016, lgh. 1–88).

Caibidil I

Ábhar agus forúlacha ginearálta

Airteagal 1

Ábhar

1. Leis an Rialachán seo, leagtar síos na coinníollacha agus na nósanna imeachta a rialaíonn foirmiú, rialachas, clárú agus rialáil eintiteas dlíthiúil i bhfoirm Comhlachas Eorpach.
2. Beidh Comhlachas Eorpach ina eintiteas trasteorann neamhspleách agus féinrialaithe arna bhunú ar bhonn buan laistigh de chríoch an Aontais, trí chomhaontú deonach idir daoine nádúrtha nó dlítheanacha, chun críche comhchuspóra neamhbhrabúsacha.
3. Beidh saoirse ag Comhlachas Eorpach a chuspóirí a chinneadh chomh maith leis na gníomhaíochtaí is gá chun iad a shaothrú.
4. Beidh cuspóirí Comhlachais Eorpaigh ina gcineál le go n-urramófar agus go dtacófar le cur chun cinn na gcuspóirí agus na luachanna ar a bhfuil an tAontas bunaithe mar a leagtar síos in Airteagal 2 agus 3 den Chonradh ar an Aontas Eorpach.
5. Beidh Comhlachas Eorpach ballraíocht-bhunaithe agus saor chun comhdhéanamh a bhallaíochta a chinneadh. D'fhéadfaid sé go n-áireofaí air sin riachtanais speisialta a chinneadh do chomhaltaí, bunaithe ar chritéir réasúnacha agus oibiachtúla agus faoi réir phrionsabal an neamh-idirdhealaithe.

Airteagal 2

Sainmhínte

Chun críoch an Rialacháin seo, tá feidhm ag na sainmhínte seo a leanas:

- (a) Ciallaíonn ‘neamhbhrabúsach’ nach bhfuil sé mar phríomhaidhm acu brabús a ghiniúint, cé go bhféadfaí gníomhaíochtaí eacnamaíocha a dhéanamh. I gcás ina ngintear brabús ag eagraíocht neamhbhrabúsach, déantar é a infheistiú san eagraíocht chun a cuspóirí a shaothrú, agus ní dhéantar é a dháileadh ar chomhaltaí, ar bhunaitheoirí ná ar aon pháirtithe príobháideacha eile. Ní coinníoll riachtanach é stádas sochair phoiblí a dheonú de bhun Airteagal 21 chun a mheas go bhfuil cineál neamhbhrabúsach ag eagraíocht. I gcás ina ndéonaítear stádas leasa phoiblí, áfach, measfar cuspóir an chomhlachais a bheith neamhbhrabúsach;
- (b) ciallaíonn ‘neamhspleách’, i gcás comhlachas, a bheith saor ó aon chur isteach míchuí

Stáit seachas mar chuid de struchtúr rialtais nó riaracháin. Ina leith sin, ní choiscfidh aon chistiú rialtais a fhaigheann an rialtas ná aon pháirt a ghlacadh i gcomhlacht comhairleach leis an rialtas comhlachas a bheith neamhspleách, fad nach mbeidh tionchar ag an gcistiú nó ag an rannpháirtíocht sin ar neamhspleáchas fheidhmiú agus chinnteoireacht an chomhlachais;

- (c) ciallaíonn ‘féinrialaithe’, i gcás comhlachas, struchtúr institiúideach lenar féidir gach feidhm eagraíochtúil inmheánach agus seachtrach a fheidhmiú agus cinntí bunriachtanacha a dhéanamh go neamhspleách;
- (d) ciallaíonn ‘leas poiblí’ feabhas ar leas na sochaí nó cuid dí, agus ar an gcaoi sin ag dul chun sochair leas ginearálta na sochaí;
- (e) ciallaíonn ‘trasteorann’, i gcás comhlachas, cuspóir an chomhair thrasnáisiúnta nó an chomhair thrasteorann thar teorainneacha laistigh den Aontas a shaothrú, nó gur ó dhá Bhallstát ar a laghad a thagann comhaltaí de chuid comhlachais, rud a thugann le tuiscint gur saoránaigh nó cónaitheoirí de chuid Ballstáit iad más daoine nádúrtha iad, nó go bhfuil a n-oifig chláráithe i mBallstát más daoine dlítheanacha iad;
- (f) ciallaíonn ‘comhalta’ duine nádúrtha nó dlítheanach rinne iarratas go deonach agus d’aon ghnó chun dul isteach i gcomhlachas chun tacú lena chuspóirí agus a ghníomhaíochtaí, agus a glacadh isteach sa chomhlachas bunaithe ar reachtanna an chomhlachais sin. Nuair a bhunaítear comhlachas mar thoradh ar thiontú nó ar chumasc, féadfar glacadh go cinntitheach le toilteanas na ballraíochta.

Airteagal 3

Rialacha is infheidhme maidir le Comhlachais Eorpacha

1. Beidh Comhlachais Eorpacha faoi rialú ag an Rialachán seo agus ag a reachtanna. Maidir le hábhair nach ndéileálann an Rialachán seo leo, beidh Comhlachas Eorpach faoi rialú ag dlí an Bhallstáit ina bhfuil a oifig chláráithe ag an gComhlachas Eorpach.
2. Sainaitheoidh na Ballstáit an t-eintiteas dlítheanach nó an chatagóir eintiteas dlítheanach a measfar Comhlachas Eorpach a bheith inchomparáide ina leith chun an dlí is infheidhme a shainaithint de bhun mhír 1, ar bhealach atá comhsheasmhach le forálacha agus le cuspóirí an Rialacháin seo.

Airteagal 4

Údarás maoirseachta náisiúnta

1. Ainmneoidh na Ballstáit údarás poiblí neamhspleách (“an comhlacht comhlachais náisiúnta”) agus cuirfidh siad Bord na gComhlachas Eorpach dá dtagraítear in Airteagal 5 agus an Coimisiún ar an eolas faoin méid sin. Beidh an comhlacht comhlachais náisiúnta freagrach as Comhlachais Eorpacha a chlárú, i gcomhréir le hAirteagal 10 agus as faireachán a dhéanamh ar chur i bhfeidhm an Rialacháin seo agus cearta agus saoirsí bunúsacha Comhlachais Eorpacha dá bhforáiltear sna Conarthaí agus faoin gCairt á

gcomhlíonadh go hiomlán.

2. Cuirfidh údarás maoirseachta gach comhlachais náisiúnta le cur i bhfeidhm comhsheasmhach an Rialacháin seo ar fud an Aontais. Chun na críche sin, comhoibreoidh na comhlachtaí comhlachais náisiúnta le chéile, lena n-áirítear faoi chuimsiú Bhord na gComhlachas Eorpach i gcomhréir le hAirteagail 5 agus 22.

Airteagal 5

Bord Comhlachas Eorpach

1. Ainmnítear Bord na gComhlachas Eorpach leis seo.
2. Beidh Rúnaíocht de chúnamh ag Bord na gComhlachas Eorpach.
3. Beidh Bord na gComhlachas Eorpach comhdhéanta d'ionadaí ó gach comhlacht comhlachais náisiúnta agus de thriúr ionadaithe ón gCoimisiún.
4. Gníomhóidh Bord na gComhlachas Eorpach go neamhspleách agus é ag déanamh a chúraimí agus ag feidhmiú a chumhachtaí.
5. D'fhonn a áirithiú go gcuirfean an Rialachán seo i bhfeidhm ar bhealach comhsheasmhach, déanfaidh Bord na gComhlachas Eorpach an méid seo a leanas:
 - (a) foirmeacha coiteanna nó uirlisí eile a fhorbairt, i gcomhar leis an gCoimisiún agus leis na comhlachtaí comhlachais náisiúnta, chun tacú le clárú leictreonach Comhlachas Eorpach i gcomhréir le hAirteagal 10;
 - (b) bunachar sonraí digiteach na gComhlachas Eorpach a chur ar bun agus a bhainistiú ar leibhéal an Aontais mar uirlis chun críocha faisnéise agus staidrimh agus chun tacú le hidirphlé sibhialta struchtúrtha faoi ábhair an Aontais;
 - (c) fógraí cláraithe, díscailte agus cinntí ábhartha eile a bhaineann le Comhlachais Eorpacha chun críocha a fhoilsithe in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*, mar a fhoráiltear sa Rialachán seo;
 - (d) measúnú a dhéanamh ar leogacht shainnithint na n-eintiteas dlíthiúil inchomparáide ag na Ballstáit de bhun Airteagal 3(2);
 - (e) gearáin a bhaineann le cur i bhfeidhm an Rialacháin seo a ghlacadh, a scrúdú agus bearta leantacha a dhéanamh ina leith, gan dochar do chúraimí na gcomhlachtaí comhlachais náisiúnta;
 - (f) breith a thabhairt ar achomhairc, más iomchuí trína choiste achomhairc de réir Airteagail 10 agus 10a;
 - (g) scrúdóidh sé aon cheist a bhaineann leis an Rialachán seo a chur i bhfeidhm agus rachaidh sé i gcomhairle leis na páirtithe lena mbaineann agus le geallsealbhóirí agus saineolaithe ábhartha, ar a thionscnamh féin nó arna iarraidh sin do chomhalta dá

chuid nó don Choimisiún,

- (h) treoirlínte, moltaí agus dea-chleachtais a eisiúint do chomhlachtaí comhlachais náisiúnta agus do Chomhlachais Eorpacha d'fhonn a áirithiú go gcuirfear an Rialachán seo i bhfeidhm ar bhealach comhsheasmhach;
 - (i) tuairimí agus moltaí a chur faoi bhráid an Choimisiúin, ar a thionscnamh féin, nó arna iarraidh sin do chomhalta dá chuid nó don Choimisiún, agus tar éis dul i gcomhairle le páirtithe ábhartha, le geallsealbhóirí agus le saineolaithe, maidir le haon saincheist a bhaineann le Comhlachais Eorpacha nó bearta a eascraíonn as an Treoir maidir le hÍoschaighdeáin;
 - (j) tuairimí agus moltaí a sholáthar don Choimisiún maidir le cistí struchtúracha agus oibríochtúla atá dírithe ar an tsochaí shibhialta a mhaoiniú, idirphlé sibhialta a eagrú chomh maith le cearta agus luachanna an Aontais a chosaint agus a chur chun cinn mar atá cumhdaithe in CAE agus CFAE agus sa Chairt um Chearta Bunúsacha, d'fhonn sochaithe oscailte, cearta-bhunaithe, daonlathacha, combhionanna agus cuimsitheacha bunaithe ar an smacht reachta a chothú agus a chur chun cinn;
 - (k) an comhar agus an malartú éifeachtach déthaobhach agus iltaobhach faisnéise agus dea-chleachtas a chur chun cinn leis na comhlachtaí comhlachais náisiúnta agus eatarthu;
 - (l) cláir chomhchoiteanna oiliúna a chur chun cinn agus malartuithe pearsanra idir údaráis mhaoirseachta náisiúnta a éascú;
7. Beidh Bord na gComhlachas Eorpach cuntasach do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle, agus cuirfidh sé tuarascáil bhliantúil ar a ghníomhaíochtaí chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle agus chuig an gCoimisiún.
8. Déanfar pléití Bhord na gComhlachas Eorpach agus a chomhaltaí a rialú le Rialachán (CE) Uimh. 1049/2001 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁹.
9. Glacfaidh Bord na gComhlachas Eorpach a rialacha nós imeachta féin agus eagróidh sé a shocruithe oibríochtúla féin.
10. Féadfaidh Bord na gComhlachas Eorpach cuireadh a thabhairt d'ionadaithe ó Ghníomhaireachtaí Eorpacha ábhartha agus ó shaineolaithe neamhspleácha ábhartha, go háirithe ón saol acadúil agus ón tsochaí shibhialta, chuig a chruinnithe agus dul i gcomhairle leo ar bhonn rialta.

Caibidil II

⁹ Rialachán (CE) Uimh. 1049/2001 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 30 Bealtaine 2001 maidir le rochtain phoiblí ar dhoiciméid ó Pharlaimint na hEorpa, ón gComhairle agus ón gCoimisiún (IO L 145, 31.5.2001, lch. 43).

Bunú agus clárú

Airteagal 6

Bunú

1. Déanfar Comhlachas Eorpach a bhunú:
 - a) trí chomhaontú triúr comhaltaí bunaitheacha ar a laghad; Tiocfaidh na comhaltaí bunaidh ó dhá Bhallstát ar a laghad, a thugann le tuiscint gur saoránaigh nó cónaitheoirí de chuid Ballstáit iad más daoine nádúrtha iad, nó beidh a n-oifig chláraithe acu i mBallstát más daoine dlítheanacha iad; nó
 - b) mar thoradh ar eintiteas atá ann cheana a bunaíodh faoi dhlí Ballstáit a chomhlíonann na coinníollacha céanna le pointe (a) agus a bhfuil a oifig chláraithe laistigh den Aontas a thiontú ina Chomhlachas Eorpach; nó
 - c) mar thoradh ar chumasc idir ar a laghad dhá Chomhlachas Eorpacha atá ann cheana; nó
 - d) mar thoradh ar chumasc idir aon Chomhlachas Eorpach amháin ar a laghad atá ann cheana agus eintiteas amháin ar a laghad a bhaineann leis na catagóirí a shainithnítear de bhun Airteagal 3(2); nó
 - e) mar thoradh ar chumasc idir ar a laghad dhá eintiteas arna sainithint de bhun Airteagal 3(2), a bunaíodh faoi dhlí na mBallstát agus a bhfuil a n-oifig chláraithe acu laistigh den Aontas, ar choinníoll go bhfuil ar a laghad triúr comhalta ag na heintitis sin le chéile agus go dtagann na comhaltaí sin ó dhá Bhallstát éagsúla ar a laghad.
2. Féadfaidh Ballstát foráil a dhéanamh go bhféadfaidh eintiteas, as measc na n-eintiteas sin arna sainithint de bhun Airteagal 3(2) agus nach bhfuil a oifig chláraithe san Aontas, a bheith rannpháirteach i bhfoirmiú Comhlachais Eorpaigh, ar choinníoll go mbunófar an t-eintiteas sin i gcomhréir le dlí Ballstáit, go mbeidh oifig chláraithe aige sa Bhallstát sin agus go mbeidh nasc eacnamaíoch, sóisialta nó cultúrtha inléirithe agus leanúnach aige leis an mBallstát sin.
3. Déanfar foirmiú Comhlachais Eorpaigh a fhorghníomhú trí chomhaontú i scríbhinn idir na comhaltaí bunaitheacha uile nó trí mhiontuairiscí scríofa ina ndéanfar an cruinniú bunaitheach arna shíniú ag na comhaltaí bunaitheacha uile a dhoiciméadú agus a fhíorú go cuí má cheanglaítear an fíorú sin leis an dlí náisiúnta chun comhlachais a fhoirmiú.
4. Le himeacht comhalta bunaidh ó Chomhlachas Eorpach, ní thiocfaidh de go huathoibríoch go ndéanfar an Comhlachas Eorpach a fhoirceannadh nó a dhíscaoileadh, ar choinníoll go leanfaidh sé de bheith i mbun a ghníomhaíochtaí bunaithe ar chomhaontú líon na ndaoine dá dtagraítear i mír 1a ar a laghad.
5. Ní úsáidfeadh foirmiú Comhlachais Eorpaigh ná aon phróisis athstruchtúrúitithe chun an bonn a bhaint ó chearta oibrithe nó ó chearta ceardchumainn nó de dhálaí oibre. I

gcomhréir leis na comhaontuithe comhchoiteanna is infheidhme agus leis an dlí náisiúnta agus le dlí an Aontais, leanfar de na hoibleagáidí maidir le fostaithe agus creidiúnaithe a chomhlíonadh agus cuirfear fostaithe, saorálaithe, ceardchumann agus ionadaithe oibrithe ar an eolas go cuí agus rachfar i gcomhairle leo. Déanfar comhaontuithe comhchoiteanna agus cearta ionadaíochta ar leibhéal an bhoird oibrithe a urramú agus a choimeád, i gcás inarb infheidhme.

Airteagal 7

Ballraíocht

1. Beidh saoirse ag Comhlachais Eorpacha idirdhealú a dhéanamh idir comhaltaí iomlána agus catagóirí eile comhaltaí. Le reachtanna Comhlachais Eorpaigh, cinnfear cearta agus oibleagáidí na gcatagóirí comhaltaí sin, go háirithe maidir lena gceart vótála.

Airteagal 8

Reachtanna

1. Déanfaidh na comhaltaí bunaidh reachtanna an Chomhlachais Eorpaigh a dhreachtú agus a shíniú tráth a bhunaithe nó ag a chruinniú bunaithe.
2. Beidh sna reachtanna an fhaisnéis seo a leanas ar a laghad maidir leis an gComhlachas Eorpach:
 - a) a ainm, agus an giorrúchán ‘EA’ roimhe nó ina dhiaidh;
 - b) ráiteas beacht ar a chuspóirí, a chineál neamhbhrabúsacha agus, i gcás inarb infheidhme, tuairisc ar a chuspóirí a bhaineann leis an leas poiblí;
 - c) seoladh a hoifige cláraithe;
 - d) a sócmhainní tráth a foirmithe;
 - e) ainm agus seoladh oifigí cláraithe a chomhaltaí bunaidh, i gcás inar daoine dlítheanacha iad sin;
 - f) na coinníollacha agus na nósanna imeachta chun a chomhaltaí a ligean isteach, a dhíbirt agus chun go n-éireoidís as;
 - g) cearta agus oibleagáidí a chomhaltaí, agus na gcatagóirí éagsúla comhaltaí más ann dóibh, agus cearta agus oibleagáidí na gcomhaltaí i ngach catagóir;
 - h) na forálacha lena rialaítear líon comhaltaí a Bhoird Stiúrthóirí, comhdhéanamh, ceapadh agus dífhostú an Bhoird Stiúrthóirí, na coinníollacha maidir le himeachtaí a thionscnamh i gcoinne comhaltaí an Bhoird Stiúrthóirí thar ceann an chomhlachais,

mar aon leis na forálacha lena rialaítear feidhmiú an Bhoird Stiúrthóirí, a chumhachtaí agus a fhreagrachtaí, lena n-áirítear na cumhachtaí ionadaíochta i ndáil le déileáil le tríú páirtithe;

- i) na forálacha lena rialaítear feidhmiú, cumhachtaí agus freagrachtaí a Chomhthionóil Ghinearálta, dá dtagraítear in Airteagal 16, lena n-áirítear riachtanais tromlaigh agus chórais;
- j) na forálacha a bhaineann le cearta agus oibleagáidí na gcomhaltaí, lena n-áirítear cearta vótála agus cearta chun tairiscintí a thíolacadh;
- k) na forais agus na nósanna imeachta chun é a dhíscaoileadh go deonach;
- l) a ghealltanas sainráite luachanna an Aontais, mar a chumhdaítear in Airteagal 2 CAE iad, a urramú;
- m) cibé acu a dhiúscaíonn nó nach ndiúscaíonn sé caipiteal bunaidh agus, más amhlaidh atá, méid an chaipitil sin;
- n) a mhinice a ghairmfear a Chomhthionól Ginearálta. agus
- o) dáta a nglactha agus an nós imeachta chun iad a leasú.

Airteagal 9

Oifig chláraithe

1. Beidh oifig chláraithe Comhlachais Eorpaigh suite laistigh de chríoch an Aontais, san áit a sonraítear ina reachtanna. Beidh an oifig chláraithe suite san áit ina bhfuil riarachán lárnach an Chomhlachais Eorpaigh nó ina bhfuil a phríomháit ghníomhaíochta san Aontas.
2. I gcás Comhlachas Eorpach a bhunú trí thiontú de bhun mhír 1(b) d'Airteagal 6, cinnfidh na comhaltaí an bhfuil oifig chláraithe an Chomhlachais Eorpaigh le fanacht sa Bhallstát inar cláraíodh an t-eintiteas bunaidh, nó an amhlaidh a bhogfar go Ballstát eile í.
3. I gcás Comhlachas Eorpach a bhunú trí chumasc de bhun mhír 1(c), (d) nó (e) d'Airteagal 6, cinnfidh na comhaltaí cé acu de na Ballstáit ina bhfuil na heintitis chumaisc cláraithe ina bhfuil oifig chláraithe an Chomhlachais Eorpaigh le suí.

Airteagal 10

Clárú

1. Déanfaidh comhaltaí bunaitheacha Comhlachais Eorpaigh, laistigh de 30 lá ó dháta fhoirmiú an Chomhlachais Eorpaigh dá bhforáiltear in Airteagal 6(3), iarratas ar chlárú a chur faoi bhráid chomhlacht na gcomhlachas náisiúnta.
2. Tar éis dó a fhíorú go bhfuil na ceanglais a leagtar síos sa Rialachán seo á gcomhlíonadh ag na hiarratasóirí, déanfaidh an comhlacht comhlachais náisiúnta cinneadh maidir le

clárú an Chomhlachais Eorpaigh, laistigh de 30 lá tar éis dó an t-iarratas a fháil.

3. Ní dhéanfaidh na Ballstáit tuilleadh ceanglas clárúcháin a fhorchur ná na ceanglais a leagtar síos sa Rialachán seo.
4. Má ghlacann an comhlacht comhlachais náisiúnta leis an iarratas, cláróidh sé an Comhlachas Eorpach sa chlár náisiúnta iomchuí agus cuirfidh sé a chinneadh in iúl do Bhord na gComhlachas Eorpach laistigh de 15 lá, agus áireofar an Comhlachas Eorpach sa bhunachar sonraí digiteach de chuid Comhlachais Eorpacha arna bhunú de bhun Airteagal 5(5)(b). Laistigh den tréimhse chéanna, cuirfidh an comhlacht comhlachais náisiúnta a chinneadh in iúl freisin d'Oifig Foilseachán an Aontais Eorpaigh, a áiritheoidh ansin go bhfoilseofar an fhaisnéis gan mhoill in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*.
5. Más rud é, laistigh de 30 lá ón dáta ar cuireadh isteach an t-iarratas ar chlárú, gur diúltaíodh don iarratas nó nár cinneadh air é, féadfaidh an t-iarratasóir, laistigh de 15 lá ón gcinneadh diúltaithe a fháil nó ar dhul in éag na tréimhse 30 lá chun cinneadh a dhéanamh, achomharc a dhéanamh chuig an gCoiste Achomhairc arna bhunú faoi Airteagal 10ú.

Déanfaidh an Coiste Achomhairc cinneadh maidir leis an iarratas ar chlárú laistigh de 30 lá ón achomharc.

Má cheadaíonn an Coiste Achomhairc an t-iarratas ar chlárú nó má mhainníonn sé cinneadh a thabhairt laistigh de 30 lá, rachaidh comhlacht na gcomhlachas náisiúnta ar aghaidh leis an gclárú laistigh de 15 lá ón gcinneadh sin nó mainneachtain gníomhú.

Déanfar aon chinneadh chun iarratas ar chlárú a dhiúltú a chur in iúl do na hiarratasóirí, agus áireofar ann forais chuí-réasúnaithe leis an diúltú.

6. Nuair a chuirfear san áireamh sa chlárú náisiúnta iomchuí de bhun mhír 4, beidh éifeacht ag clárú Comhlachais Eorpaigh ar fud an Aontais.
7. Déanfar an clárú trí na foirmeacha coiteanna clárúcháin nó trí uirlisí eile dá dtagraítear in Airteagal 5. Beidh an nós imeachta clárúcháin leictreonach agus inrochtana saor in aisce agus lamhálaidh sé d'iarratasóirí an teanga oifigiúil nó ceann de theangacha oifigiúla an Bhallstáit a úsáid an áit a bhfuil a oifig chlárúcháin ag an gComhlachas Eorpach. Ní bheidh táill clárúcháin níos airde ná na táill is infheidhme maidir leis na heintitis dá dtagraítear in Airteagal 3(2) agus ní bheidh siad níos airde ná na costais riaracháin ná ní bheidh siad ina n-ualach airgeadais míchuí, faoi réir phrionsabal na comhréireachta. Cuirfidh na comhlachtaí comhlachais náisiúnta ar a gcumas clárú trí mhodhanna neamhleictreonacha.
8. Ar iarratas a fháil ó Chomhlachas Eorpach maidir le stádas sochair phoiblí a dheonú, déanfaidh an comhlacht comhlachais náisiúnta measúnú ar an iarratas i ndáil leis na ceanglais a leagtar síos sa Rialachán seo. Ní fhorchuirfidh an comhlacht comhlachais náisiúnta aon cheanglais seachas na ceanglais a leagtar síos sa Rialachán seo.
9. Déanfaidh an comhlacht comhlachais náisiúnta, laistigh de 15 lá ón iarratas ar stádas sochair phoiblí a fháil, cinneadh ceangailteach a ghlacadh maidir leis an iarratas. Féadfar síneadh 15 lá a chur leis an tréimhse sin i gcásanna cuí-réasúnaithe, i gcás ina mbeidh gá le tuilleadh scrúdaithe nó ina n-iarrfar tuairim ó Bhord na gComhlachas Eorpach chun measúnú a dhéanamh ar an iarratas. Cuirfidh an comhlacht comhlachais náisiúnta an Comhlachas Eorpach ar an eolas láithreach faoi ré aon sínte ar an tréimhse tosaigh 15 lá agus faoi na forais a bheidh léi.

10. Má ghlacann comhlacht náisiúnta na gcomhlachas leis an iarratas ar stádas sochair phoiblí, cláróidh sé an cinneadh sin sa chlár náisiúnta iomchuí agus cuirfidh sé a chinneadh in iúl do Bhord na gComhlachas Eorpach laistigh de 15 lá, agus déanfaidh an Bord sin stádas tairbhe poiblí an Chomhlachais Eorpaigh a áireamh i mbunachar sonraí digiteach na gComhlachas Eorpach arna bhunú de bhun Airteagal 5(5)(b). Laistigh den tréimhse chéanna, cuirfidh an comhlacht comhlachais náisiúnta a chinneadh in iúl freisin d'Oifig Foilseachán an Aontais Eorpaigh, a áiritheoidh ansin go bhfoilseofar an fhaisnéis gan mhoill in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*.
11. Nuair a chuirfear san áireamh sa chlárann náisiúnta iomchuí de bhun mhír 10, beidh éifeacht ag an gcinneadh a glacadh maidir leis an stádas chun tairbhe don phobal ar fud an Aontais.
12. I gcás inar diúltaíodh don iarratas ar stádas sochair phoiblí nó nár cinneadh é laistigh den tréimhse ama dá dtagraítear i mír 9, féadfaidh an t-iarratasóir, laistigh de 15 lá ón gcinneadh diúltaíthe a fháil, achomharc a dhéanamh chuig an gCoiste Achomhairc, nó, nuair a rachaidh an tréimhse chun cinneadh a dhéanamh in éag, an t-iarratas a tharchur chuig an gCoiste Achomhairc arna bhunú faoi Airteagal 11.
Déanfaidh an Coiste Achomhairc cinneadh laistigh de 15 lá ón achomharc nó ó tharchur an iarratais, nó laistigh de 30 lá i gcásanna cuí-réasúnaithe.
Má fhormheasann an Coiste Achomhairc an t-iarratas ar stádas sochair phoiblí nó má mhainníonn sé cinneadh a dhéanamh laistigh den tréimhse dá bhforáiltear sa chéad fhómhír, rachaidh comhlacht na gcomhlachas náisiúnta ar aghaidh leis an stádas sochair phoiblí a dheonú laistigh de 15 lá ón gcinneadh sin nó ón mainneachtain gníomhú.
Déanfar aon chinneadh chun iarratas ar chlárú a dhiúltú a chur in iúl do na hiarratasóirí, agus áireofar ann forais chuí-réasúnaithe leis an diúltú.
13. Féadfaidh comhaltaí bunaitheacha de Chomhlachas Eorpach a chinneadh iarratas ar chlárú agus ar stádas sochair phoiblí a chur isteach ag an am céanna, agus sa chás sin déileálfar leis an gcinneadh maidir leis an dá cheann mar chinneadh amháin agus beidh feidhm ag na tréimhsí ama is faide.

Airteagal 11

An Coiste Achomhairc

1. Faoin... [... [... mí tar éis dháta theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo], déanfaidh Bord na gComhlachas Eorpach Coiste Achomhairc a chur ar bun, ar a mbeidh ionadaí amháin in aghaidh an Bhallstáit, móide ionadaí amháin ón gCoimisiún. Is é an t-ionadaí don Choimisiún a bheidh ina chathaoirleach nó ina cathaoirleach.
2. Is é an Coimisiún a sholáthróidh rúnaíocht do Bhord na gCumann Eorpach.
3. Is é cathaoirleach an Choiste Achomhairc a chomórfaidh agus glacfar a chinntí trí thromlach glan dá chomhaltaí.

Airteagal 12

Oifig chlárúithe a aistriú

1. Féadfar oifig chláraithe Chomhlachais Eorpaigh a aistriú chuig Ballstát eile i gcomhréir le míreanna 2 go 12 den Airteagal seo. Áiritheoidh na Ballstáit nach ann d'aon bhacainní ar aistriú sócmhainní agus doiciméad de chuid an Chomhlachais Eorpaigh a bhfuil a oifig chláraithe á haistriú aige. Ní bheidh de thoradh ar an aistriú sin go ndéanfar aon athruithe ar reachtanna an chomhlachais Eorpaigh seachas na cinn dá bhforáiltear san Airteagal seo, nó ar an gComhlachas Eorpach a fhoirceannadh nó go gcruthófar duine dlítheanach nua, ná ní dhéanfaidh an t-aistriú sin difear d'aon chearta agus oibleagáidí a bhí ann roimh an aistriú seachas na cearta agus na hoibleagáidí sin a bhfuil dlúthbhaint acu leis an aistriú.
2. Déanfaidh Bord Stiúrthóirí an Chomhlachais Eorpaigh togra aistrithe a tharraingt suas agus foilseofar é i gcomhréir le rialacha náisiúnta an Bhallstáit ina bhfuil an oifig chláraithe suite.
3. I dtogra i leith aistriú arna tharraingt suas faoi mhír 2, beidh mionsonraí maidir leis an méid seo a leanas:
 - a) an oifig chláraithe atá beartaithe agus an t-ainm beartaithe sa Bhallstát cinn scríbe;
 - b) ainm agus seoladh an Bhallstáit tionscnaimh;
 - c) na reachtanna leasaithe atá beartaithe, lena n-áirítear ainm nua an Chomhlachais Eorpaigh, i gcás inarb infheidhme;
 - d) an tráthchlár atá beartaithe don aistriú; agus
 - e) iarmhairtí dlíthiúla agus eacnamaíocha ionchasacha an aistrithe.
4. Ní dhéanfar aon chinneadh aistriú go ceann dhá mhí tar éis fhoilsiú an togra. Beidh cinntí maidir le haistriú faoi rialú ag na coinníollacha a leagtar síos chun na reachtanna an Chomhlachais Eorpaigh a leasú.
5. Beidh sé de cheart ag creidiúnaithe agus sealbhóirí cearta eile *vis-à-vis* an Comhlachas Eorpach a bhí ann roimh fhoilsiú an togra aistrithe a cheangal ar an gComhlachas Eorpach rátháíochtaí iomchuí a sholáthar dóibh. Beidh soláthar na rátháíochtaí sin faoi rialú ag dlí náisiúnta an Bhallstáit ina raibh a oifig chláraithe ag an gComhlachas Eorpach roimh an aistriú. Féadfaidh na Ballstáit cur i bhfeidhm na forála sin a leathnú chun go n-áireofaí fiacha arna dtabhú ag an gComhlachas Eorpach le heintitis phoiblí roimh dháta an aistrithe.
6. Eiseoidh an t-údarás inniúil sa Bhallstát ina bhfuil a oifig chláraithe ag an gCumann Eorpach deimhniú chun a admháil go bhfuil na gníomhartha agus na foirmiúlachtaí a theastaíonn roimh an aistriú críochnaithe i gceart.
7. Ní dhéanfar an clárú nua go dtí go mbeidh an deimhniú dá bhforáiltear i mír 8 tugtha ar aird. Tiocfaidh aistriú oifig chláraithe an Chomhlachais Eorpaigh agus an t-athrú a reachtanna mar thoradh air sin i bhfeidhm ar an dáta a chlárófar an t-aistriú de bhun Airteagal 10.
8. Féadfaidh Ballstát, maidir le Comhlachais Eorpacha a bhfuil a n-oifig chláraithe acu ar a chríoch, aistriú na hoifige cláraithe a dhiúltú, i gcás agóid fhoirmiúil arna thaisceadh ag údarás inniúil ainmnithe laistigh den tréimhse dhá mhí a shonraítear i mír 6. Ní fhéadfar agóid den sórt sin a thaisceadh ná a bhunú ach ar fhorais na slándála poiblí, agus cuirfear in iúl í do chomhlacht comhlachais náisiúnta an Bhallstáit cinn scríbe agus don Bhord Eorpach Comhlachais.

9. Má dhiúltaítear d'aistriú na hoifige cláraithe de bhun mhír 10, féadfaidh an Comhlachas Eorpach, laistigh de 15 lá ón gcinneadh diúltaithe a fháil, achomharc a dhéanamh chuig an gCoiste Achomhairc arna bhunú faoi Airteagal 11. Déanfaidh an Coiste Achomhairc cinneadh laistigh de 15 lá, nó laistigh de 30 lá i gcásanna cuí-réasúnaithe, i gcás inar gá an t-iaratas a scrúdú tuilleadh.
10. Má fhorhmeasann an Coiste Achomhairc an t-aistriú nó má mhainníonn sé déanamh amhlaidh laistigh den tréimhse dá bhforáiltear i mír 11, déanfaidh comhlacht comhlachais náisiúnta na mBallstát inniúil an t-aistriú a fhorhmeas laistigh de 15 lá ón gcinneadh sin nó ón neamhghníomh sin.

Déanfar aon chinneadh aistriú a dhiúltú a chur in iúl do na hiarratasóirí agus beidh forais chuí-réasúnaithe leis an gcinneadh ag gabháil leis.
11. Má thagann aistriú na hoifige cláraithe chun bheith ina oifig chríochnaitheach, déanfaidh comhlacht comhlachais náisiúnta an Bhallstáit ina raibh a oifig chláraithe ag an gComhlachas Eorpach roimh an aistriú an fhaisnéis sin a chur in iúl laistigh de 15 lá do chomhlacht comhlachais náisiúnta an Bhallstáit a bhfuil sé beartaithe ag an gComhlachas Eorpach a oifig chláraithe a aistriú chuige agus chuig Bord na gComhlachas Eorpach. Tráth nach déanaí ná 15 lá tar éis dó an fhaisnéis sin a fháil, áireoidh an Ballstát an Comhlachas Eorpach sa chlár náisiúnta iomchuí, comhlacht comhlachais náisiúnta an chinn scríbe. Áiritheoidh Bord na gComhlachas Eorpach go bhfoilseofar sonraí an aistrithe i mbunachar sonraí digiteach na gComhlachas Eorpach agus in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh* tráth nach déanaí ná 15 lá tar éis dó an teachtaireacht a fháil ón mBallstát ina raibh oifig chláraithe an Chomhlachais Eorpaigh roimh an aistriú. Tiocfaidh aistriú oifig chláraithe an Chomhlachais Eorpaigh i bhfeidhm agus féadfar brath air i gcoinne tríú páirtithe amhail ar an dáta a chuirfean an Comhlachas Eorpach san áireamh i gclárlann náisiúnta Bhallstát a oifige cláraithe nua.
12. Ní fhéadfaidh Comhlachas Eorpach atá faoi réir díscáoileadh, foirceannadh, leachtaithe, dócmhainneachta, fionraí íocaíochtaí nó nósanna imeachta eile den sórt sin a oifig chláraithe a aistriú

Airteagal 13

Pearsantacht dhlítheanach

1. Gheobhaidh Comhlachas Eorpach pearsantacht dhlítheanach i ngach Ballstát ar é a chlárú mar Chomhlachas Eorpach sa chlárlann náisiúnta iomchuí.
2. Tar éis an fhógra clárúcháin ach sula gcuirtear san áireamh sa chlár náisiúnta iomchuí é, féadfaidh an Comhlachas Eorpach a chearta mar dhuine dlítheanach a fheidhmiú má úsáideann sé “an Comhlachas Eorpach i bhfoirmíocht” mar chuid dá ainm, agus i gcomhréir leis na rialacha náisiúnta maidir le maoirseacht réamhchúraim is infheidhme maidir le comhlachais intíre sa Bhallstát ina bhfuil a oifig chláraithe ag an gComhlachas Eorpach le linn a fhoirmithe. Más rud é, sula bhfuarthas pearsantacht dhlítheanach, go ndearnadh caingne in ainm an Chomhlachais Eorpaigh agus mura nglacann an Comhlachas Eorpach leis na hoibleagáidí a eascraíonn as na caingne sin, beidh na daoine nádúrtha nó dlítheanacha a dhéanann na caingne sin faoi dhlítheanas i gcomhpháirt agus go leithleach dóibh, mura bhforáiltear a mhalairt le rialacha náisiúnta is infheidhme an

Bhallstáit ina bhfuil a oifig chláraithe ag an gCumann Eorpach le linn a bhunaithe.

3. Ón... [dáta theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo], ní fhéadfaidh ach na comhlachais Eorpacha a fhoirmeofar agus a chlárófar de bhun an Rialacháin seo an ainmníocht ‘Comhlachas Eorpach’ a áireamh ina n-ainm, i dteanga oifigiúil nó i dteangacha oifigiúla an Bhallstáit ina bhfuil siad bunaithe. Beidh cead acu déanamh amhlaidh tar éis iad a áireamh sa chlár náisiúnta iomchuí de bhun mhír 4 d’Airteagal 10.
4. Mar dhaoine dlítheanacha, beidh sé de chumas ag Comhlachais Eorpacha na cumhachtaí, na cearta agus na hoibleagáidí is gá chun go saothrófaí a gcuspóirí a fheidhmiú, faoina n-ainm féin, faoi na coinníollacha céanna le heintiteas dlítheanach ina measc siúd a shainaitnítear de bhun Airteagal 3(2) den Rialachán seo maidir leis an dlí is infheidhme agus a bunaíodh i gcomhréir le dlí an Bhallstáit ina bhfuil a oifig chláraithe ag an gComhlachas Eorpach.
5. De thoradh pearsantacht dhlítheanach a bheith faighte ag Comhlachas Eorpach, gheobhaidh sé an ceart agus an inniúlacht chun:
 - a) conarthaí a thabhairt i gcrích agus gníomhartha eile dlí a dhéanamh, lena n-áirítear maoin shochorraithe agus dhochorraithe a fháil;
 - b) cistí a thiomsú chun tacú lena gníomhaíochtaí neamhbhrabúsacha;
 - c) tabhartais agus leagáidí a fháil;
 - d) foireann a fhostú
 - e) a bheith ina pháirtí in imeachtaí dlí; agus
 - f) rochtain a fháil ar sheirbhísí airgeadais.

Airteagal 14

Comhlachtaí rialachais

1. Beidh saoirse ag Comhlachas Eorpach a struchtúir bhainistíochta inmheánacha agus a rialachas a chinneadh ina reachtanna, faoi réir fhorálacha eile an Rialacháin seo. Beidh na struchtúir sin agus an rialachas sin i gcomhréir, in aon chás, le prionsabail dhaonlathacha agus le luachanna bunúsacha an Aontais.
2. Beidh Comhlachas Eorpach faoi rialú ag dhá chomhlacht ar a laghad, an Bord Stiúrthóirí agus an Comhthionól Ginearálta.
3. Féadfaidh an Bord Stiúrthóirí nó an Comhthionól Ginearálta comhlachtaí rialachais eile a chur ar bun, faoi na coinníollacha agus i gcomhréir leis na nósanna imeachta a leagtar síos sa Rialachán seo agus i reachtanna an Chomhlachais Eorpaigh.

Airteagal 15

An Bord Stiúrthóirí

1. Déanfaidh an Bord Stiúrthóirí bainistiú ar an gComhlachas Eorpach ar mhaithe le

leasanna an Chomhlachais Eorpaigh agus chun a chuspóirí a bhaint amach, mar a fhoráiltear i reachtanna an Chomhlachais Eorpaigh.

2. Is é an Tionól Ginearálta a cheapfaidh an Bord Stiúrthóirí, i gcomhréir leis na reachtanna. Cuirfear faisnéis faoi chomhdhéanamh an Bhoird Stiúrthóirí ar fáil do chomhlacht na gcomhlachas náisiúnta laistigh de thrí mhí ó dháta a thofa. Cuirfidh an comhlacht comhlachais náisiúnta Bord na gComhlachas Eorpach ar an eolas faoi sin. Cuirfear aon athruithe ar an gcomhdhéanamh ar fáil ar an mbealach céanna. Cuirfidh an Comhlachas Eorpach an fhaisnéis sin ar fáil go poiblí.
3. Beidh duine neamh-incháilithe le bheith ina chomhalta den Bhord Stiúrthóirí, nó cumhachtaí a bheith tugtha dóibh, nó freagrachtaí bainistíochta nó ionadaíochta a thabhairt dó de bhun mhír 6 thíos má tá siad dícháilithe chun fónamh ar bhord, nó comhlacht comhchosúil eile bainistíochta nó maoirseachta eintitis dhlítheanaigh mar gheall ar na nithe seo a leanas:
 - a) dlí an Aontais nó an dlí náisiúnta is infheidhme maidir leis an duine sin;
 - b) dlí an Aontais nó an dlí náisiúnta is infheidhme maidir leis na heintitis dhlítheanacha a shainaithnítear de bhun Airteagal 3(2) sa Bhallstát ina bhfuil a oifig chláráithe ag an gComhlachas Eorpach; nó
 - c) cinneadh breithiúnach nó riaracháin arna ghlacadh nó arna aithint i mBallstát.
4. Faoi raon feidhme na bhfeidhmeanna a chuirtear ina leith leis an Rialachán seo agus le reachtanna an Chomhlachais Eorpaigh, beidh na cearta agus na hoibleagáidí céanna ar gach comhalta den Bhord Stiúrthóirí.
5. Féadfaidh an Bord Stiúrthóirí cumhachtaí nó freagrachtaí bainistíochta a tharmligean chuig coistí comhdhéanta de chomhalta amháin nó níos mó de chomhaltaí an Chomhlachais Eorpaigh. Glacfaidh na reachtanna nó an Comhthionól Ginearálta coinníollacha maidir le feidhmiú an tarmligin sin.
6. Féadfaidh an Bord Stiúrthóirí gnáthchruinnithe agus cruinnithe urghnácha a thionól. Faoi chuimsiú a ghnáthchruinnithe, tiocfaidh an Bord Stiúrthóirí le chéile i gceann tréimhsí arna leagan síos le reachtanna an Chomhlachais Eorpaigh agus dhá uair sa bhliain ar a laghad, chun na cuntais, na gníomhaíochtaí agus na hionchais intuartha i dtionscadail an Chomhlachais Eorpaigh a phlé.
7. Déanfaidh an Bord Stiúrthóirí, uair sa bhliain, tuarascáil a tharraingt suas ar chuntais agus ar ghníomhaíochtaí an Chomhlachais Eorpaigh, a tharchuirfidh sí chuig an gcomhlacht comhlachas náisiúnta agus chuig Údarás na gComhlachas Eorpach. Cuirfidh an Comhlachas Eorpach an tuarascáil bhliantúil sin ar fáil go poiblí freisin.
8. Gan dochar d'Airteagal 22(2) agus a mhéid atá feidhm aige maidir leis na heintitis dá dtagraítear in Airteagal 3(2), tarraingeoidh an Bord Stiúrthóirí suas, uair sa bhliain, ráiteas airgeadais maidir le cuntais an Chomhlachais Eorpaigh, lena n-áirítear léiriú ar an ioncam a gineadh le gníomhaíochtaí eacnamaíocha, agus cistí amhail creidmheasanna agus iasachtaí bainc, agus tabhartais nó fáil neamhchúitithe airgid thirim nó maoinne le linn na bliana féilire roimhe sin, mar aon le meastachán ar bhuiséad don bhliain airgeadais atá le teacht. I gcomhréir leis an dlí náisiúnta, féadfaidh na Ballstáit a cheangal ar an mBord Stiúrthóirí an ráiteas airgeadais a nochtadh don údarás inniúil agus do chomhaltaí an chomhlachais. Sa chás sin, féadfaidh comhaltaí a iarraidh ar an mBord Stiúrthóirí

tuilleadh faisnéise a sholáthar, lena n-áirítear faisnéis faoi na foinsí maoinithe. Ní fhéadfaidh na Feisirí é sin a dhéanamh ach amháin i gcás, tar éis scrúdú a dhéanamh ar an ráiteas airgeadais bliantúil, gur gá sin a dhéanamh chun críocha trédhearcachta agus cuntasachta agus ar choinníoll go bhfuil sé comhréireach. Chuige sin, ceanglófar ar Chomhlachas na hEorpa taifid iomlána agus chruinne a choimeád ar gach idirbheart airgeadais, amhail dá dtagraítear in Airteagal 23(1).

9. Beidh sé de chumhacht ag comhaltaí an Bhoird Stiúrthóirí ionadaíocht a dhéanamh ar an gCumann Eorpach agus iad ag déileáil le tríú páirtithe agus in imeachtaí dlí, laistigh de na teorainneacha agus faoi na coinníollacha a bhunaítear ina reachtanna. I gcás ina dtugtar an t-údarás chun ionadaíocht a dhéanamh ar an gComhlachas Eorpach agus é ag déileáil le tríú páirtithe ar dhá chomhalta nó níos mó, feidhmeoidh na daoine sin an t-údarás sin le chéile.
10. Ceanglóidh aon ghníomhartha a dhéanfaidh comhaltaí an Bhoird Stiúrthóirí thar ceann an Chomhlachais Eorpaigh an Comhlachas Eorpach *vis-à-vis* tríú páirtithe, ar choinníoll nach sáraíonn siad na cumhachtaí a thugann an Bord Stiúrthóirí leis an dlí is infheidhme, nó a thugtar go dleathach don Bhord Stiúrthóirí de réir reachtanna an Chomhlachais Eorpaigh.

Airteagal 16

Comhthionól Ginearálta

1. Tabharfar Comhthionól Ginearálta ar chruinniú ginearálta an Chomhlachais Eorpaigh lena mbailítear na comhaltaí go léir.
2. Comórfaidh an Bord Stiúrthóirí an Comhthionól Ginearálta i gcomhréir le reachtanna an Chomhlachais Eorpaigh.
3. Cuirfear Comhaltaí Ginearálta ar an eolas faoi Comhthionól Ginearálta tráth nach déanaí ná 15 lá roimh an dáta a bheidh socraithe don chruinniú.
4. Féadfaidh an Bord Stiúrthóirí Comhthionól Ginearálta a chomóradh aon tráth, ar a thionscnamh féin nó ar iarratas ó cheathrú cuid ar a laghad de na comhaltaí. Féadfaidh na reachtanna tairseach níos ísle a leagan síos.
5. Féadfar an Comhthionól Ginearálta a thionól le comhaltaí atá i láthair go fisiciúil, atá i láthair ar líne, nó mar theaghlaim den dá rud, gan difear a dhéanamh dá mbailíocht, ná do bhailíocht na gcinntí a ghlactar. Cinnfidh an Bord Stiúrthóirí cé acu de na trí fhoirm a úsáidfear do gach cruinniú, mura molfaidh tromlach comhaltaí an chomhlachais foirm eile.
6. Luafar san iarraidh Comhthionól Ginearálta ar chruinniú na cúiseanna lena thionól agus na míreanna atá le háireamh ar an gclár oibre.
7. Beidh sé de cheart ag gach ball faisnéis a fháil agus rochtain a fháil ar dhoiciméid, de réir na rialacha a leagtar síos sna reachtanna, roimh gach cruinniú.
8. Beidh sé de cheart ag gach comhalta páirt a ghlacadh sa Comhthionól Ginearálta, labhairt agus tairiscintí a chur isteach.
9. Déanfar ceart vótála na gcomhaltaí agus tairiscintí a thíolacadh sa Comhthionól Ginearálta a fheidhmiú i gcomhréir le reachtanna an Chomhlachais Eorpaigh, i gcomhréir

le hAirteagal 8(2)(j).

10. Féadfaidh comhaltaí comhalta eile a cheapadh chun ionadaíocht a dhéanamh dóibh i gcruinniú Comhthionóil Ghinearálta roimh an tionól, de bhun nós imeachta atá le bunú i reachtanna an Chomhlachais Eorpaigh. Ní fhéadfaidh comhalta ionadaíocht a dhéanamh ar níos mó ná beirt chomhaltaí eile.
11. De ghnáth, déantar cinntí an Chomhthionóil Ghinearálta ar ghnáthábhair, mura bhforáiltear a mhalairt, le vóta tromlaigh na mball a bheidh i láthair nó a ndéantar ionadaíocht dóibh. Dáilfear na vótaí i gcomhréir leis na rialacha a leagtar síos i reachtanna an Chomhlachais Eorpaigh.

Airteagal 17

Caibidlí comhlachais agus príomhchomhaltaí

1. D'fhéadfadh go mbeadh caibidil réigiúnach ag Comhlachas Eorpach. Ní mheasfar go bhfuil pearsantacht dhlítheanach ar leith ag na caibidlí, ach féadfaidh siad gníomhaíochtaí a eagrú agus a bhainistiú thar ceann an chomhlachais, faoi réir riachtanais reachtúla.
2. Féadfaidh an Bord Stiúrthóirí Comhlachais Eorpaigh caibidlí nó comhaltaí ar daoine dlítheanacha iad a cheapadh le bheith mar phríomhghníomhaithe agus tionscadail an Chomhlachais Eorpaigh á bhforghníomhú agus á gcur chun feidhme. Lamhálfaidh na Ballstáit do chaibidlí nó do chomhaltaí tionscadail atá faoina ndlínse a chur chun feidhme mar phríomhghníomhaithe de chuid an Chomhlachais Eorpaigh.

Airteagal 18

Leasuithe ar na Reachtanna

1. Pléifear aon leasuithe ar reachtanna an Chomhlachais Eorpaigh ag Comhthionól Ginearálta a thionólfar chun na críche sin.
2. Tabharfar fógra do na comhaltaí faoi Chomhthionóil Ghinearálta a bhfuil sé mar aidhm acu leasuithe beartaithe ar reachtanna an Chomhlachais Eorpaigh a phlé agus cinneadh a dhéanamh orthu 30 lá ar a laghad roimh an dáta a bheidh socraithe don tionól. Beidh na tograí atá i gceist san áireamh san fhógra.
3. Beidh sé de chumhacht ag an gComhthionól Ginearálta leasuithe a dhéanamh ar na reachtanna, má tá leath ar a laghad de chomhaltaí an Chomhlachais Eorpaigh móide duine i láthair nó ionadaíocht á déanamh orthu.
4. Glacfar leasuithe ar reachtanna an Chomhlachais Eorpaigh, má vótálann dhá thríar ar a laghad de chomhaltaí reatha an Chomhthionóil Ghinearálta, nó ionadaithe orthu, i bhfabhar.
5. Glacfar leasuithe ar reachtanna an Chomhlachais Eorpaigh, má vótálann dhá thríar ar a laghad de chomhaltaí reatha an Chomhthionóil Ghinearálta, nó ionadaithe orthu, i bhfabhar.

6. Cuirfear téacs na reachtanna arna nglacadh ar fáil don chomhlacht náisiúnta Comhlachais laistigh de thrí mhí ón dáta a nglacfar iad, a chuirfidh Bord na gComhlachas Eorpach ar an eolas faoi sin. Cuirfidh an Comhlachas Eorpach an fhaisnéis sin ar fáil go poiblí agus cuirfear in iúl don Bhord na gComhlachas Eorpach í lena háireamh sa bhunachar sonraí Eorpach dá dtagraítear in Airteagal 5(5)(b).

Caibidil III

Forálacha maidir le déileáil le Comhlachais Eorpacha sna Ballstáit.

Airteagal 19

Prionsabal an neamh-idirdhealaithe

1. Toirmiscfear aon chóir idirdhealaitheach do Chomhlachais Eorpacha.
2. Cuirfear an chóir chéanna ar aon Chomhlachas Eorpach a chuirtear ar eintitis choibhéiseacha náisiúnta arna sainaitheint i gcomhréir le hAirteagal 3(2).

Airteagal 20

Stádas leasa phoiblí

1. Is féidir stádas leasa phoiblí a thabhairt do Chomhlachais Eorpach má chomhlíontar na coinníollacha carnacha seo a leanas:
 - a) saothraíonn cuspóir agus gníomhaíochtaí na heagraíochta cuspóir leasa phoiblí a fhreastalaíonn ar leas na sochaí nó cuid di, agus atá tairbheach dá bhrí sin ar mhaithe le leas an phobail, seachas i gcás ina bhfuil an chríoch sin agus na gníomhaíochtaí sin dírithe go córasach agus go díreach air dul chun leasa struchtúir pháirtí polaitíochta ar leith. Measfar na críocha seo a leanas, *inter alia*, a bheith dírithe ar chuspóir na tairbhe poiblí:
 - (i) na healaíona, cultúr nó caomhnú stairiúil;
 - (ii) cosaint an chomhshaoil agus an t-athrú aeráide;
 - (iii) cearta bunúsacha agus luachanna an Aontais a chur chun cinn agus a chosaint, lena n-áirítear daonlathas, smacht reachta, agus deireadh a chur le haon idirdhealú bunaithe ar inscne, cine, eitneachas, reiligiún, míchumas, gnéaschlaonadh nó aon fhorais eile;
 - (iv) ceartas sóisialta, cuimsiú sóisialta agus cosc ar bhochtaineacht nó faoiseamh;

- (v) cúnamh daonnúil agus cabhair dhaonnúil, lena n-áirítear faoiseamh ó thubaiste;
 - (vi) cabhair um fhorbairt agus comhar um fhorbairt;
 - (vii) cosaint, cúnamh agus tacaíocht d'earnálacha leochaileacha den phobal, lena n-áirítear leanaí, daoine scothaosta, daoine faoi mhíchumas, daoine atá ag lorg nó ag baint leas as cosaint idirnáisiúnta agus daoine atá i staid easpa dídine;
 - (viii) cosaint ainmhithe
 - (ix) eolaíocht, taighde agus nuálaíocht;
 - (x) oideachas agus oiliúint agus rannpháirtíocht na hóige;
 - (xi) sláinte agus folláine a chur chun cinn agus a chosaint, lena n-áirítear cúram leighis a sholáthar;
 - (xii) cosaint tomhaltóirí; agus
 - (xiii) an spórt amaitéarach agus a chur chun cinn.
- b) úsáidtear aon bharrachas ó aon ghníomhaíocht eacnamaíoch nó gníomhaíocht eile a thuilleann ioncam a ghineann an eagraíocht chun cuspóirí leasa phoiblí na heagraíochta a chur chun cinn;
 - c) i gcás dhíscáoileadh na heagraíochta neamhbhrabúsaí, ráthaíonn cosaintí reachtúla go leanfaidh gach sócmhainn ag freastal ar chuspóirí leasa phoiblí;
 - d) ní féidir le comhaltaí de struchtúir rialaithe na heagraíochta nach bhfuil fostaithe mar fhoireann aon luach saothair a thuilleamh seachas liúntais leormhaithe chun costais a chumhdach.
2. Féadfaidh Comhlachais Eorpacha iarratas a dhéanamh chuig údarás maoirseachta an Bhallstáit i gcás ina bhfuil a n-oifig chláraithe acu le haitheantas a bheith ag cur le leas an phobail, i gcomhréir leis na ceanglais a leagtar amach i mír 1.
 3. Déanfaidh an comhlacht comhlachais náisiúnta cinneadh maidir leis an iarratas ar stádas sochair phoiblí de réir an nós imeachta a leagtar amach in Airteagal 10(8) agus (9).
 4. Déileálfad na Ballstáit le Comhlachas Eorpach a dtugtar stádas leasa phoiblí dó ar an mbealach céanna le heintitis dhlítheanacha ar tugadh stádas comhfhreagrach dóibh faoina ndlínse.

Airteagal 21

Prionsabal na cóireála náisiúnta

Beidh Comhlachais Eorpacha faoi réir fhorálacha an dlí náisiúnta is infheidhme maidir leis na heintitis dhlítheanacha a shaináithnítear de bhun Airteagal 3(2) sa Bhallstát ina bhfuil a hoifig

chláraithe aige.

Airteagal 22

Prionsabal na cóireála neamhthreallai

Ní chuirfidh Ballstáit cóireáil dhifreálach ar Chomhlachais Eorpacha bunaithe go hiomlán ar inmhianaitheacht pholaitiúil a chuspóra, a réimse gníomhaíochtaí nó a fhoinsí maoinithe.

Caibidil IV

Maoiniú agus tuairisciú

Airteagal 23

Tiomsú airgid agus saorúsáid sócmhainní

1. Beidh Comhlachais Eorpacha in ann aon acmhainní, lena n-áirítear acmhainní airgeadais, comhchineáil agus ábhair, a lorg, a fháil, a dhiúscairt nó a bhronnadh, agus acmhainní daonna a lorg agus a fháil, ó aon fhoinse nó chuig aon fhoinse, cibé acu comhlachtaí poiblí, daoine aonair príobháideacha nó comhlachtaí príobháideacha iad, in aon Bhallstát den Aontas agus i dtríú tíortha.
2. Beidh Comhlachais Eorpacha faoi réir fhorálacha dhlí an Aontais agus an dlí náisiúnta infheidhme maidir le cánachas, custaim, malartú eachtrach, sciúradh airgid agus maoiniú sceimhlitheoireachta, chomh maith leis na rialacha a rialaíonn maoiniú toghchán agus páirtithe polaitiúla, de réir mar is infheidhme maidir leis na heintitis dhlítheanacha a shainaithnítear de bhun Airteagal 3(2) sa Bhallstát ina bhfuil a n-oifig chláraithe acu.
3. Beidh Comhlachais Eorpacha faoi réir oibleagáidí maidir le tuairisciú agus nochtadh poiblí i gcomhréir leis an dlí náisiúnta, lena n-áirítear i ndáil le comhdhéanamh an Bhoird Stiúrthóirí, forálacha na reachtanna, maoiniú agus ráitis airgeadais, a mhéid a chomhlíonann sé an cuspóir leasa ghinearálta a mhéid a chomhlíonann sé an cuspóir leasa ghinearálta a áirithiú go bhfeidhmíonn na Comhlachais Eorpacha go trédhearcach agus go mbeidh siad cuntasach agus go mbeidh siad riachtanach agus comhréireach.

Ní bheidh mar thoradh ar chomhlíonadh na n-oibleagáidí dá dtagraítear sa chéad fhomhír go gcuirfear Comhlachais Eorpacha faoi réir rialacha níos déine ná na rialacha is infheidhme maidir le heintitis náisiúnta choibhéiseacha a shainaithnítear de bhun Airteagal 3(2) agus le heintitis bhrabúsacha. Ní bheidh aon difríocht sa chóir a chuirtear ar chearta ná oibleagáidí an Chomhlachais Eorpaigh maidir le tuairisciú agus nochtadh poiblí mar thoradh ar an tuairisciú agus ar na hoibleagáidí sin, gan beann ar inmhianaitheacht a chuspóra nó a fhoinsí maoinithe.

Airteagal 24

Cuntasáíocht agus iniúchóireacht

1. Coimeádfaidh Comhlachais Eorpacha taifid iomlána agus chruinne ar na hidirbhearta airgeadais go léir.
2. Déanfaidh Comhlachais Eorpacha na nithe seo a leanas a tharraingt suas uair sa bhliain ar a laghad:
 - a) a gcuntais bhliantúla;
 - b) a gcuntais chomhdhlúite, más ann dóibh;
 - c) meastachán buiséid don bhliain airgeadais atá le teacht; agus
 - d) tuarascáil bhliantúil ar ghníomhaíochtaí.

Tarchuirfidh an Bord Stiúrthóirí an tuarascáil bhliantúil ar ghníomhaíochtaí agus an ráiteas airgeadais chuig an gcomhlacht comhlachais náisiúnta de bhun Airteagal 14(7) agus (8).

3. Beidh an méid seo a leanas ar a laghad sa tuarascáil bhliantúil ar ghníomhaíochtaí:
 - (a) faisnéis faoi ghníomhaíochtaí an Chomhlachais Eorpaigh sa bhliain tagartha;
 - (b) faisnéis faoi na hionchais intuartha, má tá sí ar fáil;
 - (c) tuairisc ar an gcaoi ar cuireadh cuspóir an leasa phoiblí chun cinn i rith na bliana roimhe sin, má bronnadh an stádas comhfhreagrach ar an gComhlachas Eorpach.
4. Déanfar cuntais bhliantúla na gComhlachas Eorpach, agus, i gcás inarb infheidhme, a gcuntais chomhdhlúite, a iniúchadh de bhun na bhforálacha is infheidhme maidir leis na heintitis dhlítheanacha a shainaithnítear de bhun Airteagal 3(2) sa Bhallstát ina bhfuil a oifig chláraithe ag an gComhlachas Eorpach. Déanfar an t-iniúchadh uair amháin gach ceithre bliana ar a laghad agus gach dhá bhliain ar a mhéad.
5. Nochtfar an tuarascáil a eascróidh as an iniúchadh dá dtagraítear i mír 4 ar an modh dá bhforáiltear le dlí an Bhallstáit ina bhfuil a oifig chláraithe ag an gComhlachas Eorpach.
6. Ní chuirfidh údarais na mBallstát de cheangal ar Chomhlachais Eorpacha rochtain a thabhairt ar fhaisnéis faoina gcomhaltaí ar daoine nádúrtha iad, mura gá sin chun críche imscrúdaithe choiriúil phoiblí maidir le cionta coiriúla is inphionóis le pianbhreith choimeáda uasta bliana ar a laghad agus tar éis cinneadh ó chúirt nó binse neamhspleách.
7. Soláthróidh an comhlacht comhlachais náisiúnta forléargas leathbhliantúil ina mbeidh faisnéis ábhartha maidir leis na hiniúchtaí go léir dá dtagraítear i mír 4 don Bhord Eorpach Comhlachais, a dhéanfaidh foráil maidir le foilsiú na tuarascála in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh* agus ar a shuíomh gréasáin.
8. Ní bheidh ag rialacha maidir le cuntasáíocht agus iniúchadh is infheidhme maidir le Comhlachais Eorpacha níos lú fabhair ná iad siúd is infheidhme maidir le gnóthais agus

Treoir 2006/43/CE¹⁰ nó Treoir 2013/34/AE¹¹ ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle.

9. Beidh feidhm ag an Airteagal seo gan dochar d'fhorálacha náisiúnta comhfhreagracha níos fabhraí i mBallstát na hoifige cláraithe.

Caibidil V

Comhar leis na Ballstáit agus dlíteanas

Airteagal 25

Comhar leis na Ballstáit

1. Rachaidh comhlacht comhlachais náisiúnta an Bhallstáit chlárúcháin i gcomhairle go tráthúil le comhlachtaí comhlachais náisiúnta Ballstát eile maidir le haon saincheisteanna substaintiúla a bhaineann le dlíthiúlacht agus le dlíteanas comhlachais Eorpaigh ar leith, agus cuirfidh sé Bord na gComhlachas Eorpach ar an eolas faoi sin.
2. Mura bhforáiltear dá mhalairt sa Rialachán seo, cuirfidh comhlachtaí na gcomhlachas náisiúnta forléargas ar fáil ar bhonn bliantúil ar aon fhaisnéis ábhartha maidir le cinntí a bhaineann le Comhlachais Eorpacha ar a geríoch. Áireofar leis sin liosta cásanna inar seoladh imscrúduithe coiriúla i gcoinne Comhlachais Eorpacha, lena n-áirítear cásanna inar iarradh faisnéis faoi chomhaltaí a nochtadh de bhun Airteagal 24(6).
3. Má mheasann Bord na gComhlachas Eorpach gur mhainnigh comhlacht comhlachais náisiúnta an Rialachán seo a chomhlíonadh, soláthróidh sé an fhaisnéis ábhartha uile don Choimisiún. Déanfaidh an Coimisiún measúnú ar an bhfaisnéis sin agus gníomhóidh sé de réir mar is iomchuí.
4. Beidh leigheasanna éifeachtacha ar fáil do Chomhlachais Eorpacha chun agóid a dhéanamh i gcoinne cinntí arna ndéanamh ag an gcomhlacht comhlachais náisiúnta a bhaineann leo, lena n-áirítear an fhéidearthacht athbhreithniú breithiúnach a fháil ar aon chinntí den sórt sin.

Airteagal 26

Dlíteanas Comhlachas Eorpach agus chomhaltaí a Bhoird Stiúrthóirí

¹⁰ Treoir 2006/43/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 17 Bealtaine 2006 maidir le hiniúchtaí reachtúla ar chuntais bhliantúla agus ar chuntais chomhdhlúite, lena leasaítear Treoir 78/660/CEE agus Treoir 83/349/CEE ón gComhairle agus lena n-aisghairtear Treoir 84/253/CEE ón gComhairle (IO L 157, 9.6.2006, lch. 87).

¹¹ Treoir 2013/34/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 26 Meitheamh 2013 maidir leis na ráitis bhliantúla airgeadais, leis na ráitis chomhdhlúite airgeadais agus le tuarascálacha gaolmhara cineálacha áirithe gnóthas, lena leasaítear Treoir 2006/43/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus lena n-aisghairtear Treoir 78/660/CEE ón gComhairle agus Treoir 83/349/CEE (Téacs atá ábhartha maidir le LEE) ón gComhairle (IO L 182, 29.6.2013, lch. 19).

1. Beidh dliteanas Comhlachas Eorpach faoi rialú ag na forálacha is infheidhme maidir leis na heintitis dhlítheanacha a shaináithnítear de bhun Airteagal 3(2) sa Bhallstát ina bhfuil a oifig chláráithe ag an gComhlachas Eorpach.
2. Beidh comhaltaí an Bhoird Stiúrthóirí Comhlachais Eorpaigh faoi dliteanas go comhpháirteach agus go leithleach as cailteanas nó damáiste a bhainfidh Comhlachas Eorpach amach mar thoradh ar shárú ar na hoibleagáidí a ghabhann lena bhfeidhmeanna. Ní bheidh an dliteanas comhpháirteach ná leithleach, áfach, i leith cailteanas nó damáiste a d'fhulaing an Comhlachas Eorpach, má chruthaítear go bhfuil sé ag sárú oibleagáidí sonracha nach mbaineann ach le feidhmeanna an chomhalta
3. Leagfar síos leis na reachtanna na coinníollacha maidir le himeachtaí a thionscnamh i gcoinne chomhaltaí an Bhoird Stiúrthóirí thar ceann an Chomhlachais Eorpaigh.

Caibidil VI

Díscaoileadh, dócmhainneacht, leachtú

Airteagal 27

Díscaoileadh deonach

1. Féadfar Comhlachas Eorpach a dhíscaoileadh go deonach:
 - a) trí chinneadh an Bhoird Stiúrthóirí de bhun forálacha i reachtanna an Chomhlachais Eorpaigh, le comhaontú an Chomhthionóil Ghinearálta; nó
 - b) le cinneadh ón gComhthionól Ginearálta; Féadfaidh an Comhthionól Ginearálta an cinneadh sin a tharraingt siar sula dtiocfaidh díscaoileadh nó leachtú an Chomhlachais Eorpaigh i bhfeidhm go foirmiúil.
2. Cuirfidh an Comhlachas Eorpach an comhlacht comhlachais náisiúnta ar an eolas faoina chinneadh maidir le díscaoileadh deonach de bhun mhír 1 tráth nach déanaí ná 15 lá tar éis an cinneadh sin a ghlacadh.
3. Bainfidh an comhlacht comhlachais náisiúnta an Comhlachas Eorpach den chlár náisiúnta iomchuí láithreach agus cuirfidh sé Bord na gComhlachas Eorpach agus Oifig Foilseachán an Aontais Eorpaigh ar an eolas faoi dhíscaoileadh an Chomhlachais Eorpaigh de bhun mhír 1 tráth nach déanaí ná 15 lá tar éis dó fáil amach faoin díscaoileadh. Díreach tar éis an fógra sin a fháil, foilseoidh Údarás na gComhlachas Eorpach fógra maidir le díscaoileadh Bhord na gComhlachas Eorpach in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh* agus bainfidh sé an Comhlachas Eorpach de bhunachar sonraí digiteach an Aontais agus foilseoidh Oifig na bhFoilseachán fógra maidir le díscaoileadh an Chomhlachais Eorpaigh in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*.
4. Tiocfaidh díscaoileadh an Chomhlachais Eorpaigh i bhfeidhm ar fud an Aontais ón dáta a

mbainfear an comhlachas den chlár náisiúnta iomchuí.

Airteagal 28

Díscaoileadh deonach

1. Ní fhéadfar Comhlachas Eorpach a dhíscaoileadh ach amháin trí chinneadh críochnaitheach ó chúirt inniúil nó ó bhinse inniúil an Bhallstáit ina bhfuil a oifig chláraithe ag an gComhlachas Eorpach nó ina raibh a oifig chláraithe go deireanach, más rud é:
 - a) go mbeidh oifig chláraithe an Chomhlachais Eorpaigh lasmuigh de chríoch an Aontais nó go bhfuil le haistriú ann;
 - b) nach bhfuil na coinníollacha maidir le bunú an Chomhlachais Eorpaigh mar a leagtar amach sa Rialachán seo á gcomhlíonadh a thuilleadh; nó
 - c) ní bheidh gníomhaíochtaí an Chomhlachais Eorpaigh comhoiriúnach a thuilleadh do chuspóirí ná do luachanna an Aontais ná ní bheidh siad ina mbagairt thromchúiseach ar an tslándáil phoiblí.
2. I gcás ina ndéanfar cinneadh maidir le díscaoileadh de bhun pointe (a) nó (b) de mhír 1, tabharfaidh Údarás na gComhlachas Eorpach tréimhse réasúnta ama don Chomhlachas Eorpach a staid a thabhairt chun rialtacht a sula dtiocfaidh an cinneadh i bhfeidhm.
3. Beidh rochtain ag iarratasóirí ar leigheasanna éifeachtacha chun achomharc a dhéanamh ar chinneadh maidir le díscaoileadh os comhair cúirteanna nó binsí inniúla achomhairc.
4. Bainfidh an comhlacht comhlachais náisiúnta an Comhlachas Eorpach den chlár náisiúnta iomchuí láithreach agus cuirfidh sé Bord Comhlachais na hEorpa chomh maith le hOifig Foilseachán an Aontais Eorpaigh ar an eolas maidir le díscaoileadh neamhdheonach an Chomhlachais Eorpaigh tráth nach déanaí ná 15 lá tar éis don chinneadh a bheith críochnaitheach. Díreach tar éis an fógra sin a fháil, bainfidh Bord na gComhlachas Eorpach an Comhlachas Eorpach de bhunachar sonraí digiteach an Aontais agus foilseoidh Oifig na bhFoilseachán fógra maidir le díscaoileadh an Chomhlachais Eorpaigh in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*.
5. Tiocfaidh díscaoileadh an Chomhlachais Eorpaigh i bhfeidhm ar fud an Aontais ón dáta a mbainfear an comhlachas den chlár náisiúnta iomchuí.

Airteagal 29

Leachtú agus dócmhainneacht

1. Le foirceannadh Comhlachais Eorpaigh, beidh a leachtú i gceist. Beidh an leachtú sin faoi rialú ag an dlí is infheidhme maidir leis na heintitis dhlítheanacha a shainithnítear de bhun Airteagal 3(2) sa Bhallstát ina bhfuil a oifig chláraithe ag an gComhlachas Eorpach.

2. Coinneoidh Comhlachas Eorpach a chumas, de réir bhrí Airteagal 13, go dtí go mbeidh a leachtú críochnaithe.

Airteagal 30

Athbhreithniú agus meastóireacht

Faoin ... [cúig bliana ón dáta a thiocfaidh an Rialachán seo i bhfeidhm], cuirfidh an Coimisiún tuarascáil ar chur i bhfeidhm an Rialacháin seo agus tograí le haghaidh leasuithe, i gcás inarb iomchuí, ar aghaidh chuig an gComhairle agus chuig Parlaimint na hEorpa.

Caibidil VII

Airteagal 31

Forálacha críochnaitheacha

Tiocfaidh an Rialachán seo i bhfeidhm an lá tar éis lá a fhoilsithe in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*.

CUID II

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS Ó CHOMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH

maidir leis híoschaighdeáin choiteanna d'eagraíochtaí neamhbhrabúsacha in AE (an Treoir maidir le híoschaighdeáin)

TÁ PARLAIMINT NA hEORPA AGUS COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, agus go háirithe Airteagal 114 de,

Ag gníomhú dóibh i gcomhréir leis an ngnáthnós imeachta reachtach,

De bharr an mhéid seo a leanas:

- (1) Is ceart bunúsach í an tsaoirse comhlachais, a aithnítear sa Chonradh ar an Aontas Eorpach (CAE) agus sa Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh (CFAE), sa Chairt um Chearta Bunúsacha, agus i mbunreachtanna na mBallstát agus tá sé ríthábhachtach d'fheidhmiú an daonlathais, ós rud é gur coinníoll fíor-riachtanach é chun cearta bunúsacha eile a fheidhmiú ag daoine aonair, lena n-áirítear an ceart chun tuairimí a nochtadh.
- (2) Tá cosaint ag eagraíochtaí neamhbhrabúsacha, ina gcáil féin, ar chearta áirithe, lena n-áirítear cearta bunúsacha, mar go n-eascraíonn an chosaint sin ó chásdlí ábhartha Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh agus na Cúirte Eorpaí um Chearta an Duine.
- (3) Cuireann eagraíochtaí neamhbhrabúsacha go mór le cuspóirí a bhaint amach atá chun leasa an phobail agus chun cuspóirí an Aontais a bhaint amach, lena n-áirítear trí rannpháirtíocht ghníomhach a chur chun cinn i saol eacnamaíoch agus daonlathach ár sochaithe.
- (4) Sa lá atá inniu ann, tá eagraíochtaí neamhbhrabúsacha, agus iad ag iarraidh a n-aidhmeanna a bhaint amach, rannpháirteach go hiomlán i saol an gheilleagair agus i bhforbairt an mhargaidh inmheánaigh, lena n-áirítear trí ghníomhaíochtaí éagsúla a bhfuil ábharthacht náisiúnta agus trasnáisiúnta acu agus iad páirteach go rialta i ngníomhaíochtaí eacnamaíocha.
- (5) Is iad na heagraíochtaí neamhbhrabúsacha, go háirithe, phríomhfhoinsí spreagtha d'fhorbairt an tríú earnáil, a mheastar a chuimsíonn thart ar 13 % den lucht saothair ar fud na hEorpa, bunaithe ar thorthaí thionscadal 2014-2017 maidir le 'The Contribution of the Third Sector to Europe's Socio-economic Development' [Rannchuidiú an Tríú hEarnáil d'Fhorbairt Socheacnamaíoch na hEorpa] arna

chomhordú ag an Institiúid um Thaighde Sóisialta (ISF) in Osló¹².

- (6) Is gníomhaí mór iad eagraíochtaí neamhbhrabúsacha i bhforbairt agus i gcur chun feidhme bheartais AE a thacaíonn leis an margadh inmheánach, mar a léirítear trína mbaint le grúpaí saineolaithe éagsúla mar an Fóram Ardleibhéil le haghaidh Biashlabhra a Fheidhmeoidh Níos Fearr.
- (7) Taispeánann tuairiscí, lena n-áirítear ó Ghníomhaireacht AE um Chearta Bunúsacha, go leor bacainní a thagann as dlíthe, rialacháin nó cleachtais riaracháin náisiúnta a rialaíonn bunú, clárú, oibríochtaí, maoiniú agus gníomhaíochtaí trasteorann eagraíochtaí neamhbhrabúsacha a dhéanann difear do chumas dlí daone nádúrtha nó dlítheanacha nó grúpaí daoine den sórt sin, gan beann ar a náisiúntacht, chun eagraíochtaí neamhbhrabúsacha a bhunú, a chlárú nó a oibriú ar fud an Aontais.
- (8) D'iarr CESE ar na Ballstáit timpeallacht chumasúcháin a bhunú don daonchairdeas i gcomhréir le saoirsí agus cearta bunúsacha an Aontais, lena spreagtar gníomhaíocht dhaonchairdiúil agus saoránach, lena dtugtar cosaint phríobháideach do chúiseanna a bhaineann le leas an phobail agus le heagraíochtaí daonchairdiúla a chruthú¹³. Dá bhrí sin, tá tábhacht ag baint le comhlántacht idir obair na n-institiúidí poiblí agus na n-eagraíochtaí daonchairdiúla agus lena áirithiú go n-éascaítear leis an reachtaíocht náisiúnta agus le beartas an Aontais deonú acmhainní príobháideacha ar mhaithe leis an leas coiteann trí shaorshreabhadh caipitil maille le prionsabal an neamh-idirdhealaithe agus cóir chomhionann fhioscach na n-eagraíochtaí daonchairdiúla Eorpacha.
- (9) In ainneoin líon na gcomhlachas trasteorann agus na n-eagraíochtaí neamhbhrabúsacha a bheith ag ardú go mór san Aontas, níl aon chreat reachtach uile-Eorpach comhchuibhithe ann faoi láthair lena gceadaítear dóibh iad féin a oibriú agus a eagrú i gceart ar leibhéal trasteorann.
- (10) I bhfianaise a thábhachtaí atá eagraíochtaí neamhbhrabúsacha, tá sé ríthábhachtach go ndéantar a mbunú agus a n-oibríochtaí a éascú agus a chosaint go héifeachtach i ndlíthe agus i rialacháin na mBallstát.
- (11) I moladh CM/ Rec (2007)14 de Choiste Airí Chomhairle na hEorpa maidir le stádas dlíthiúil eagraíochtaí neamhrialtasacha san Eoraip, d'aithin na Ballstáit cheana ról eagraíochtaí neamhbhrabúsacha, agus eagraíochtaí neamhrialtasacha go háirithe, mar ghné bhunriachtanach de rannchuidiú na sochaí sibhialta le trédhearcacht agus cuntasacht an rialtais dhaonlathaigh agus leag sé síos na híoschaighdeáin a chaithfear a urramú maidir le cruthú, bainistiú agus gníomhaíochtaí ginearálta na n-eagraíochtaí sin.
- (12) Le Treoirlínte Comhpháirteacha maidir le Saoirse Comhlachais (CDL-AD (2014) 046) arna nglacadh ag an gCoimisiún Eorpach um Dhaonlathas tríd an Dlí (Coimisiún na Veinése) agus Oifig ESCE um Institiúidí Daonlathacha agus Cearta

¹² <https://cordis.europa.eu/project/id/613034/reporting>.

¹³ Tuairim ó Choiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa, Daonchairdeas na hEorpa: Acmhainneacht neamhshaothraithe, SOC/611.

an Duine (ODIHR), soláthraítear treoir do reachtóirí chun caighdeáin idirnáisiúnta um chearta an duine maidir leis an gceart chun saoirse comhlachais a thrasúí sna dlíthe náisiúnta.

- (13) Is gá ar leibhéal an Aontais cur leis na caighdeáin atá ann cheana, i gcomhréir leis an tsaoirse comhlachais agus leis an tsaorshreabhadh caipitil, d'eagraíochtaí neamhbhrabúsacha, atá dírithe ar leibhéal aonfhoirmeach cosanta agus cothrom iomaíochta a áirithiú do na heagraíochtaí neamhbhrabúsacha uile atá bunaithe san Aontas, chun timpeallacht chumasúcháin a dhaingniú inar féidir leis na heagraíochtaí sin rannchuidiú gan bhac le feidhmiú an mhargaidh inmheánaigh.
- (14) Ba cheart sa Treoir seo dlíthe na mBallstát a chomhfhogasú maidir le gnéithe áirithe de bhunú, clárú, oibríochtaí, maoiniú agus gníomhaíochtaí trasteorann eagraíochtaí neamhbhrabúsacha.
- (15) Níor cheart go ndéanfaidh an Treoir seo difear do rialacha na mBallstát maidir le cánachas ar eagraíochtaí neamhbhrabúsacha atá bunaithe, cláraithe nó ag feidhmiú ar a gcríoch. Agus a fhorálacha á dtrasúí acu, ba cheart do na Ballstáit a bheith aireach gan forálacha a thabhairt isteach nó a chur i bhfeidhm i réimse an dlí cánach a dhéanann difear do chlárú, d'oibríochtaí, do mhaoiniú agus do ghluaiseachtaí trasteorann eagraíochtaí neamhbhrabúsacha ar bhealach a théann timpeall ar fhuarlitir nó spiorad na rialacha a leagtar síos sa Treoir seo.
- (16) Níor cheart go ndéanfaidh an Treoir seo difear do dhlí coiriúil na mBallstát. Agus a fhorálacha á dtrasúí acu ba cheart do na Ballstáit a bheith aireach nach dtugann siad dlí coiriúil isteach nó a chur i bhfeidhm, forálacha a rialaíonn nó a dhéanann difear go sonrach do chlárú, d'oibríochtaí, do mhaoiniú agus do ghluaiseachtaí trasteorann eagraíochtaí neamhbhrabúsacha ar bhealach a théann timpeall ar fhuarlitir nó spiorad na rialacha atá leagtha síos sa Treoir seo.
- (17) Ba cheart feidhm a bheith ag an Treoir seo maidir le heagraíochtaí neamhbhrabúsacha atá bunaithe san Aontas agus atá ceaptha mar chomhlachais dheonacha daoine nádúrtha nó dlítheanacha, agus maidir le heagraíochtaí nach bhfuil bunaithe ar bhallaíocht agus a leithdháiltear a gcuid sócmhainní chun aidhm shonrach a shaothrú, amhail fondúireachtaí, a bunaíodh ar feadh tréimhse éiginnte ama, a bhfuil príomhaidhm acu seachas brabús a ghiniúint agus atá neamhspleách agus féinrialaithe. Níor cheart go ndéanfaidh an fíoras nach bhfuil pearsantacht dhlítheanach ag eagraíocht í a eisiáimh ón gcosaint dá bhforáiltear sa Treoir seo.
- (18) Agus cinneadh á dhéanamh an bhfuil gné neamhbhrabúsach ag eagraíocht i gcomhréir leis an Treoir seo, níor cheart a mheas gur páirtithe príobháideacha iad tairbhíthe díreacha eagraíochtaí atá dírithe ar sheirbhísí cúraim a sholáthar do dhaoine aonair a bhfuil riachtanais shóisialta nó coinníollacha sonracha sláinte acu.
- (19) Ba cheart páirtithe polaitiúla a eisiáimh ó raon feidhme chur i bhfeidhm na Treorach seo, sa mhéid nach mbaineann a gcuid gníomhaíochtaí le leasanna, gníomhaíochtaí nó cuspóirí coiteanna amháin a shaothrú, ach go bhfuil siad dírithe ar chumhacht pholaitiúil a bhaint amach agus a úsáid go comhpháirteach.

- (20) Ba cheart ceardchumann agus comhlachais ceardchumann a eisiadh ó chur i bhfeidhm na Treorach seo. Níor cheart do na Ballstáit an t-eisiadh sin a úsáid chun údar a thabhairt le sainchumais agus cearta a aithnítear sa dlí náisiúnta, i ndlí an Aontais nó sa dlí idirnáisiúnta nó in ionstraimí maidir le cearta an duine a theorannú, go háirithe Cairt Shóisialta na hEorpa de chuid Chomhairle na hEorpa agus Coinbhinsiún agus Moltaí ábhartha na hEagraíochta Idirnáisiúnta Saothair agus cásdlí gaolmhar agus dlí-eolaíocht ghaolmhar;
- (21) Ba cheart an Treoir seo a bheith gan dochar d'inniúlacht na mBallstát maidir le stádas eagraíochtaí reiligiúnacha, fealsúnacha agus neamhfhaoistiniúla dá dtagraítear in Airteagal 17 CFAE. Ina leith sin, eagraíochtaí a bhfuil aidhm reiligiúnach, fealsúnach agus neamhfhaoistiniúil acu go príomha, amhail eaglaisí, pobail reiligiúnacha nó neamhchreidimh, ba cheart iad a eisiadh ó chur i bhfeidhm na Treorach seo. Níor cheart do na Ballstáit úsáid a bhaint as an méid sin, áfach, chun eagraíochtaí eile a eisiadh ó raon feidhme na Treorach seo a bhfuil a luachanna agus a n-aidhmeanna bunaithe ar chreideamh reiligiúnach, fealsúnach nó neamhfhaoistiniúil, amhail eagraíochtaí carthanacha neamhbhrabúsacha atá bunaithe ar chreideamh.
- (22) Ba cheart toimhde a bheith ann gurb ann do leas dlisteanach maidir le rochtain a bheith acu ar shásra gearáin agus ar leigheas riaracháin agus breithiúnach do dhaoine atá nó a bhí bainteach go díreach le heagraíocht neamhbhrabúsach, amhail a mbunaitheoirí, a stiúrthóirí, a gcomhaltaí foirne, ach freisin na daoine go léir a bhfuil seasamh acu i ndáil le himeachtaí a bhaineann le gníomhaíochtaí na heagraíochta neamhbhrabúsacha. Ba cheart an toimhde sin a bheith ann freisin do thairbhíthe ghníomhaíochtaí na heagraíochta neamhbhrabúsacha i gcás nach mbeadh na tairbhíthe sin ina gcomhaltaí, ach i gcás ina bhfaigheann siad nó ina bhfuair siad seirbhísí, nó ina bhfuil siad nó ina raibh siad faoi réir chinntí na heagraíochta a rinne difear dá saol laethúil, amhail othair nó cónaitheoirí saoráidí nó scáthláin, arna reáchtáil ag eagraíochtaí neamhbhrabúsacha, nó faighteoirí bronntanas carthanúil amhail bia nó éadach.
- (23) Is institiúidí neamhspleácha iad na hInstitiúidí Náisiúnta um Chearta an Duine atá bunaithe le dlí agus i gcomhréir le Prionsabail Pháras a ghlac Comhthionól Ginearálta na Náisiún Aontaithe in 1993, agus tá sainordú acu cearta an duine a chosaint agus a chur chun cinn ar an leibhéal náisiúnta i gcomhréir le noirm agus caighdeáin idirnáisiúnta chearta an duine.
- (24) Tagann an tsaoirse d'eagraíochtaí neamhbhrabúsacha chun cuspóirí agus gníomhaíochtaí a chinneadh ó chaighdeáin idirnáisiúnta agus réigiúnacha maidir le cearta an duine. Tá i gceist leis sin freisin an tsaoirse d'eagraíochtaí den sórt sin cuspóirí agus gníomhaíochtaí agus raon feidhme a gcuid oibríochtaí a chinneadh, bíodh sé áitiúil, réigiúnach, náisiúnta nó idirnáisiúnta, agus a bheith ina gcomhaltaí d'eagraíochtaí, cónaidhmeanna agus cónaidhmeanna eagraíochtaí eile.
- (25) Is féidir gur faisnéis íogair í faisnéis faoi chéannacht na mbunaitheoirí agus na gcomhaltaí d'eagraíochtaí neamhbhrabúsacha ar daoine nádúrtha iad. Ba cheart do na Ballstáit a áirithiú, dá bhrí sin, go bhfuil aon cheanglais as a dtagann próiseáil na sonraí pearsanta sin gan dochar do Rialachán 2016/679 ó Pharlaimint na hEorpa

agus ón gComhairle¹⁴ (an Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí), agus go háirithe Airteagal 9 de;

- (26) Ba cheart saoirse a bheith ag gach duine cinneadh a dhéanamh ar cheart dul isteach nó fanacht mar chomhalta d'eagraíocht neamhbhrabúsacha agus ba cheart go mbeadh saoirse ag eagraíochtaí chun a rialacha maidir le ballraíocht a chinneadh, faoi réir phrionsabal an neamh-idirdhealaithe, agus é sin amháin. Níor cheart go mbeadh ballraíocht in eagraíocht neamhbhrabúsach mar fhorais chun pionóis nó bearta sriantacha a chur i bhfeidhm, mura toradh é ar fhorfheidhmiú dlíthe coiriúla.
- (27) Ba cheart rialacha maidir le heagraíochtaí neamhbhrabúsacha a bheith i gcomhréir le prionsabal an neamh-idirdhealaithe. Cuimsíonn sé seo an oibleagáid a chinntiú nár cheart go mbeadh aon bhuntáiste nó míbhuntáiste míchuí ag aon duine nó grúpa daoine ar mian leo comhlachas a bhunú maidir le duine eile nó grúpa daoine.
- (28) Ba cheart d'údaráis rialála a ghníomhaíonn ar bhealach neamhchlaonta, neamhspleách agus tráthúil cur chun feidhme na rialacha a bhaineann le heagraíochtaí neamhbhrabúsacha a dhéanamh de réir an chirt chun dea-riaracháin. Maidir le cinntí agus gníomhartha a dhéanann difear d'eagraíochtaí neamhbhrabúsacha a gcearta agus a n-oibleagáidí a fheidhmiú, ba cheart go mbeidís oscailte d'athbhreithniú neamhspleách, lena n-áirítear ó chúirt nó binse.
- (29) Chun timpeallacht chumasúcháin a áirithiú d'eagraíochtaí neamhbhrabúsacha oibriú ar fud an Aontais agus chun trédhearcacht agus muinín san earnáil a fheabhsú, is gá riachtanais mhaorlathais agus rialála a shimpliú agus a dhéanamh níos solúbtha, agus cineál féinrialaithe na n-eagraíochtaí neamhbhrabúsacha á n-urramú, agus is gá a áirithiú nach bhfuil na ceanglais ina ualach róthrom, na rialacha a shruthlíniú maidir le bunú, clárú agus díchlárú agus nuachóiriú nósanna imeachta agus córas gaolmhar. Chuige sin, ba cheart oibleagáidí ginearálta maidir le simpliú rialacha riaracháin chomh maith le hoibleagáidí sonracha maidir le gnéithe áirithe den chreat rialála a bhunú sa Treoir seo.
- (30) Tá ról an-tábhachtach ag eagraíochtaí neamhbhrabúsacha a chuireann le leas an phobail agus dá bhrí sin ba cheart go dtabharfaí cóireáil fhabhrach dóibh i ngach Ballstát faoi choinníollacha aonfhoirmeacha.
- (31) I gcomhréir le prionsabal ginearálta riachtanas agus comhréireacht na srianta ar an gceart chun comhlachais, ba cheart go mbeadh toirmeasc agus díscáileadh eagraíochtaí neamhbhrabúsacha i gcónaí mar bhearta deiridh agus níor cheart go mbeadh siad riamh mar iarmhairt ar mhionsáruithe ar féidir iad a cheartú nó a leigheas.
- (32) Ba cheart sraith rialacha maidir le cóireáil chomhionann, tiontuithe agus cumaisc trasteorann a bhaineann le heagraíochtaí neamhbhrabúsacha a bhunú agus é mar

¹⁴ Rialachán (AE) 2016/679 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Aibreán 2016 maidir le daoine nádúrtha a chosaint i ndáil le sonraí pearsanta a phróiseáil agus maidir le saorghluaiseacht sonraí den sórt sin, agus lena n-aisghairtear Treoir 95/46/CE (an Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí) (IO L 119, 4.5.2016, lgh. 1–88).

aidhm leis soghluaisteacht eagraíochtaí neamhbhrabúsacha a éascú ar fud an Aontais.

- (33) Is ceart bunúsach í an tsaoirse comhlachais, agus cé go bhféadfadh sé nach n-aithnítear le dlíthe na mBallstát comhlachais nach bhfuil bunaithe go foirmiúil, níor cheart go ndéanfadh sé sin difear don cheart atá ag na comhlachais sin bheith ann agus oibriú laistigh dá gcríoch.
- (34) Tá an ceart ag eagraíochtaí neamhbhrabúsacha a bheith ann agus a bheith gníomhach i gcomhréir leis an gCoinbhinsiún Eorpach um Chearta an Duine agus leis an gCairt um Chearta Bunúsacha, fiú nuair a dhiúltaigh údaráis a mBallstáit bhunaíochta dá gclárú.
- (35) Ba cheart go mbeadh saoirse ag eagraíochtaí neamhbhrabúsacha acmhainní airgeadais, ábhartha agus daonna a lorg, a fháil agus a úsáid, bídís intíre, eachtrannach nó idirnáisiúnta, chun a gcuid gníomhaíochtaí a shaothrú. Thuairiscigh eagraíochtaí neamhbhrabúsacha ar fud an Aontais go bhfuil sé ag éirí níos deacra rochtain a fháil ar acmhainní lena n-áirítear cistiú poiblí agus tá ábhair inní ann i dtaobh líon méadaitheach na mBallstát maidir le comhréireacht na rialacha dochta atá á nglacadh maidir le rochtain eagraíochtaí neamhbhrabúsacha ar chistiú eachtrach. Ina theannta sin, thuairiscigh eagraíochtaí daonchairdiúla deacrachtaí maidir le tabhartais nó deontais a sholáthar i gcásanna áirithe. Is gá, dá bhrí sin, prionsabail agus caighdeán a bhunú maidir le maoiniú eagraíochtaí neamhbhrabúsacha, lena n-áirítear maidir le rochtain ar acmhainní príobháideacha agus cistiú poiblí agus iad a úsáid, gníomhaíochtaí eacnamaíocha a shaothrú agus an oibleagáid gan srianadh míchuí a dhéanamh ar mhaoiniú trasteorann i gcomhréir leis na rialacha maidir le saorghluaiseacht caipitil a leagtar síos sna Conarthaí.
- (36) Le hAirteagal 63 CFAE agus le hAirteagal 7, 8 agus 12 de Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh (an ‘Chairt’) tugtar cosaint d’eagraíochtaí neamhbhrabúsacha ar shrianta idirdhealaitheacha, neamhriachtanach agus gan údar ar rochtain ar acmhainní agus ar shaorghluaiseacht chaipitil laistigh den Aontas. Baineann sé sin freisin leis an gcumas acmhainní de bhunús intíre agus eachtrach a lorg, a dhaingniú agus a úsáid, rud atá riachtanach chun aon eintiteas dlítheanach a bheith ann agus a oibriú. I gcomhréir le breithiúnas ó Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh an 18 Meitheamh 2020 i gcás C-78/18, an Coimisiún Eorpach v an Ungáir¹⁵, ní fhéadfar srianta a fhorchur ach amháin ar mhaithe leis an mbeartas poiblí nó leis an tslándáil phoiblí, agus ba cheart go mbeidís i gcomhréir leis an gcuspóir maidir leis na leasanna sin a chosaint, agus na bealaí is lú cur isteach chun an cuspóir inmhianaithe a bhaint amach. Baineann sé sin, *inter alia*, le srianta a thagann ó rialacha maidir le sciúradh airgid agus maoiniú sceimhlitheoireachta a chur i bhfeidhm, a chuirtear i bhfeidhm i gcomhréir le prionsabail an riachtanais agus na comhréireachta, ag féachaint go háirithe d’oibleagáidí measúnaithe riosca faoin dlí idirnáisiúnta agus Aontais. Dá bhrí sin, níor cheart do na Ballstáit bearta míreasúnta, ró-ionrach nó suaiteacha a chur i bhfeidhm, lena n-áirítear ceanglais tuairiscithe a chuireann ualach iomarcach nó costasach ar eagraíochtaí. D’fhonn

¹⁵ Breithiúnas ón gCúirt Bhreithiúnais an 18 Meitheamh 2020, *an Coimisiún Eorpach v an Ungáir*, C-78/18, ECLI:EU:C:2020:476.

freagairt do leas an phobail maidir le trédhearcacht a sholáthar, go háirithe maidir le heagraíochtaí a bhfuil tionchar acu ar an saol poiblí agus ar dhíospóireacht phoiblí, ba cheart eagraíochtaí neamhbhrabúsacha a bheith faoi réir oibleagáidí tuairiscithe agus nochtá phoiblí maidir lena n-ionadaithe agus comhaltaí a gcomhlachtaí rialaithe, maidir le forálacha a reachtanna agus maidir lena maoiniú. Níor cheart aon teorannú ar chearta agus oibleagáidí eagraíochtaí neamhbhrabúsacha a bheith mar thoradh ar na ceanglais sin um thuairisciú agus um nochtadh poiblí.

- (37) Aithníonn Cúirt Bhreithiúnais AE, ina cásdlí, cur i bhfeidhm phrionsabal na saorghluaiseachta caipitil maidir le cuspóirí ar mhaithe le leas an phobail agus léirmhíniú sí na saoirsí bunúsacha a chumhdaítear faoi CAE agus faoi CFAE mar shaoirsí lena gceanglaítear prionsabal an neamh-idirdhealaithe a chur i bhfeidhm ar dheontóirí agus ar eagraíochtaí sochar poiblí san Aontas, lena n-áirítear maidir leis an gcaoi a gcaítear le heintitis sochair phoiblí agus lena ndeontóirí¹⁶. Dá bhrí sin, i gcás ina leanann an dlí náisiúnta d'ídirdealú a dhéanamh nó de nósanna imeachta costasacha agus troma a chur i bhfeidhm ar eagraíochtaí nach náisiúnaigh iad, tagann sé salach ar dhlí an Aontais.
- (38) Ba cheart go dteachtfadh eagraíochtaí neamhbhrabúsacha agus a gcomhaltaí an ceart chun príobháideachta agus rúndachta go hiomlán. Cé go mbaineann an chosaint a sholáthraíonn rialacha an Aontais agus rialacha náisiúnta maidir le próiseáil sonraí pearsanta le heagraíochtaí neamhbhrabúsacha cheana, ba cheart rátháíochtaí íosta a bhunú go háirithe maidir le rúndacht bhallaíochta eagraíochtaí neamhbhrabúsacha agus nochtadh poiblí faisnéise rúnda agus íogaire. Ba cheart do na Ballstáit toirmeasc a chur ar aon chineál faireachais ar eagraíochtaí neamhbhrabúsacha lasmuigh den chreat dlí coiriúil.
- (39) Ba cheart dul i gcomhairle le heagraíochtaí neamhbhrabúsacha ar bhealach tráthúil fóna maidir le haon reachtaíocht, beartais agus cleachtais a dhéanann difear dá gcuid oibríochtaí a athbhreithniú, a thabhairt isteach agus a chur chun feidhme, lena n-áirítear maidir le trasú agus cur chun feidhme fhorálacha na Treorach seo. Chuige sin, ba cheart idirphlé sibhialta rialta agus trédhearcach a bhunú ar gach leibhéal rialtais.
- (40) Tá an Treoir seo gan dochar do chearta oibrithe, lena n-áirítear na cearta atá ann cheana i gcomhthéacs dócmhainneachtaí agus maidir le pá. Ní mór d'fhostóirí a n-oibleagáidí a chomhlíonadh gan beann ar an bhfoirm faoina bhfuil siad ag oibriú.
- (41) Leagtar amach sa Treoir seo íoschaighdeáin, agus ba cheart go mbeadh sé indéanta do Bhallstáit forálacha atá níos fabhraí d'eagraíochtaí neamhbhrabúsacha a thabhairt isteach nó a choinneáil, ar choinníoll nach gcuireann na forálacha sin isteach ar na hoibleagáidí a thagann as an Treoir seo. Níor cheart do thrasú na Treorach seo a bheith ina chúis, in imthosca ar bith, le laghdú ar an leibhéal cosanta a thugtar d'eagraíochtaí neamhbhrabúsacha cheana faoin dlí náisiúnta sna

¹⁶ Stauffer:C-386/04 Centro di Musicologia Walter Stauffer/Finanzamt München für Körperschaften [2006] ECR I-8203; Hein-Persche: C-318/07 Hein Persche/FinanzamtLüdenscheid [2009] ECR I-359 agus Missionswerk: C-25/10 Missionswerk WernerHeukelbach eV/Belgien [2011] 2 C.M.L.R. 35.

réimsí a bhfuil feidhm aici maidir leo.

- (42) Faoi Airteagal 26(2) CFAE, is éard a bheidh sa mhargadh inmheánach limistéar gan teorainneacha inmheánacha ina n-áirítheofar saorghluaiseacht earraí agus seirbhísí. Cuireann eagraíochtaí neamhbhrabúsacha níos mó agus níos mó le forbairt an mhargaidh inmheánaigh, lena n-áirítear trí dhul i mbun gníomhaíochtaí trasteorann agus trasnáisiúnta. Dá bhrí sin, is é Airteagal 114 CFAE an bunús dlí iomchuí chun na bearta is gá a ghlacadh d'fhonn an margadh inmheánach a bhunú agus a fheidhmiú.
- (43) Ós rud é nach féidir leis na Ballstáit cuspóirí na Treorach seo, eadhon íoschaighdeáin a sholáthar d'eagraíochtaí neamhbhrabúsacha a bunaíodh san Aontas, ach is féidir, de bharr scála agus éifeachtaí na Treorach seo, iad a bhaint amach níos fearr ar leibhéal an Aontais, féadfaidh an tAontas bearta a ghlacadh, de réir phrionsabal na coimhdeachta mar a leagtar amach in Airteagal 5 den Chonradh ar an Aontas Eorpach (CAE). I gcomhréir le prionsabal na comhréireachta mar a leagtar amach san Airteagal sin, ní théann an Treoir seo thar a bhfuil riachtanach chun na cuspóirí sin a bhaint amach.
- (44) Leis an Treoir seo, urramaítear, cuirtear chun cinn agus cosnaítear na cearta agus na prionsabail bhunúsacha atá ina gceangal ar an Aontas agus ar na Ballstáit de bhun Airteagal 6 CAE, mar a aithnítear go háirithe sa Chairt. Tá sé i gceist leis an Treoir seo Airteagal 12 den Chairt maidir leis an gceart chun saoirse comhlachais agus Airteagal 11 den Chairt maidir leis an gceart chun saoirse cainte agus faisnéise a chur chun feidhme go sonrach, le léamh i bhfianaise na bhforálacha comhfhreagracha de Choinbhinsiún Eorpach um Chearta an Duine. Dá réir sin, tá sé bunriachtanach go ndéanfaí forálacha na Treorach seo a chur chun feidhme agus a chur i bhfeidhm i gcomhréir leis an oibleagáid gan srian míchuí a dhéanamh agus feidhmiú na gceart chun saoirse comhlachais agus tuairimí a nochtadh agus faisnéise a éascú, agus chun cearta agus prionsabail bhunúsacha eile a urramú go hiomlán lena n-áirítear, inter alia, an ceart chun sonraí pearsanta a chosaint, an tsaoirse chun gnó a dhéanamh, an ceart chun neamh-idirdhealaithe, an ceart chun dea-riaracháin, an ceart chun leighis éifeachtaigh agus cearta cosanta,

TAR ÉIS AN TREOIR SEO A GHLACADH:

Caibidil I

Forálacha ginearálta

Airteagal 1

Cuspóir

Tá an Treoir seo dírithe ar thacar coiteann beart a sholáthar d’eagraíochtaí neamhbhrabúsacha a bunaíodh san Aontas chun timpeallacht chumasúcháin a dhaingniú inar féidir leis na heagraíochtaí sin cur le feidhmiú an mhargaidh inmheánaigh. Féachann sé le comhfhogasú a dhéanamh ar dhlíthe, rialacháin agus forálacha riaracháin na mBallstát maidir le gnéithe áirithe de chuspóirí agus de gníomhaíochtaí, clárú, oibríochtaí, maoiniú, tuairisciú agus gníomhaíochtaí trasteorann eagraíochtaí neamhbhrabúsacha.

Airteagal 2

Raon feidhme

1. Tá feidhm ag an Treoir seo, maidir le heagraíochtaí neamhbhrabúsacha a bunaíodh san Aontas.
2. Faoin Treoir seo, tagraíonn an téarma “eagraíocht neamhbhrabúsach” do chomhlachais dheonacha agus bhuna de dhaoine nádúrtha nó dlítheanacha a bhfuil leas coiteann, gníomhaíocht nó cuspóir coiteann acu, agus d’eagraíochtaí nach bhfuil bunaithe ar bhallraíocht agus a leithdháiltear a gcuid sócmhainní chun aidhm shonrach a shaothrú, amhail fondúireachtaí, ar comhlachais iad, gan beann ar an bhfoirm ina bhfuil na comhlachais nó na heagraíochtaí bunaithe:
 - a) príomhaidhm a shaothrú seachas brabús a ghiniúint, rud a chiallaíonn má thuilltear aon bhrabúis as gníomhaíochtaí na heagraíochta, nach féidir iad a dháileadh mar sin i measc a comhaltaí, a bunaitheoirí nó aon pháirtithe príobháideacha eile, ach nach mór go n-infheistear iad chun a cuspóirí a shaothrú;
 - b) neamhspleách, sa mhéid is nach cuid de struchtúr rialtais ná de struchtúr riaracháin é agus go bhfuil siad saor ó aon chur isteach míchuí ón stát nó ó leasanna tráchtála. Ní dhéanfaidh maoiniú rialtais cosc a chur ar eagraíocht a bheith neamhspleách, fad is nach ndéantar difear d’uathriaíl fheidhmiú agus chinnteoireacht na heagraíochta;
 - c) atá féinrialaithe, sa mhéid is go bhfuil struchtúr institiúideach ag an eagraíocht a lamhálann di a feidhmeanna eagraíochtúla inmheánacha agus seachtracha a fheidhmiú go hiomlán agus cinntí riachtanacha a dhéanamh ar bhealach uathrialach agus gan cur isteach míchuí ag stát nó ag gníomhaithe seachtracha eile.
3. Tá feidhm ag an Treoir seo maidir le heagraíochtaí neamhbhrabúsacha a chomhlíonann na critéir a leagtar amach i mír 2 is cuma an bhfuil siad bunaithe ar bhallraíocht nó nach bhfuil agus cibé acu atá siad cláraithe nó nach bhfuil nó cibé acu a thugtar pearsantacht dhlítheanach dóibh nó nach dtugtar faoi dhlí an Bhallstáit ina bhfuil siad bunaithe.
4. Eisiatar páirtithe polaitiúla ó raon feidhme na Treorach seo.
5. Eiseofar ceardchumann agus comhlachais ceardchumann ó raon feidhme na Treorach seo.
6. Eagraíochtaí a bhfuil aidhm reiligiúnach, fealsúnach agus neamhchreidmheach, eisiatar iad ó raon feidhme na Treorach seo. Níl feidhm ag an eisiadh sin, áfach, maidir le heagraíochtaí eile nach bhfuil an aidhm shonrach sin acu a bhfuil creideamh reiligiúnach, fealsúnach nó neamhfhaoistiniúil mar bhonn lena luachanna agus lena n-aidhmeanna.

Airteagal 3

Gaol le forálacha eile de dhlí an Aontais

1. Cuirfidh na Ballstáit forálacha na Treorach seo i bhfeidhm i gcomhréir le rialacha na gConarthaí maidir le saoirse bunaíochta agus saorghluaiseacht seirbhísí agus le gníomhartha ábhartha de chuid an Aontais a rialaíonn feidhmiú na gceart sin, lena n-áirítear Treoir 2006/128/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹⁷ maidir le seirbhísí sa mhargadh inmheánach.
2. Ní dochar an Treoir seo do dhlí an Aontais agus don dlí náisiúnta maidir le cosaint sonraí pearsanta, go háirithe Rialachán (AE) 2016/679 agus forálacha comhfhreagracha an dlí náisiúnta.

Caibidil II

Oibleagáidí ginearálta

Airteagal 4

Íoschaighdeáin

1. Áiritheoidh na Ballstáit go dteachtfaidh eagraíochtaí neamhbhrabúsacha atá bunaithe san Aontas na ráthaíochtaí íosta dá bhforáiltear sa Treoir seo.
2. Ní fhéadfar teorainneacha ar na ráthaíochtaí íosta dá bhforáiltear sa Treoir seo a dhéanamh ach amháin má tá siad riachtanach agus comhréireach maidir le cuspóirí leasa ginearálta a aithnítear le dlí an Aontais a chomhlíonadh nó an gá le cearta agus saoirsí daoine eile a chosaint.
3. Beidh an Treoir seo gan dochar do cheart na mBallstát forálacha atá níos fabhraí d'eagraíochtaí neamhbhrabúsacha a thabhairt isteach nó a choinneáil, ar choinníoll nach gcuireann na forálacha sin isteach ar na hoibleagáidí a thagann as an Treoir seo.

Airteagal 5

Neamh-idirdhealú

1. Áiritheoidh na Ballstáit nach ndéanfar idirdhealú, bunaithe ar áit bhunaíochta na heagraíochta neamhbhrabúsaí, lena n-áirítear a ndlíthe agus a gcleachtais riaracháin lena rialaítear eagraíochtaí neamhbhrabúsacha, lena n-áirítear maidir lena bhfoirmiú, lena gclárú, lena n-oibríochtaí, lena maoiniú, lena láimhseáil airgeadais agus cánach nó lena

¹⁷ Treoir 2006/123/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 12 Nollaig 2006 maidir le seirbhísí sa mhargadh inmheánach (IO L 376, 27.12.2006, lch. 36).

mbearta faoisimh cánach agus lena ngníomhaíochtaí trasteorann.

2. Áiritheoidh na Ballstáit nach ndéanfaidh dlíthe, rialacháin nó cleachtais riaracháin náisiúnta a rialaíonn eagraíochtaí neamhbhrabúsacha, lena n-áirítear a mbunú, a gclárú, a n-oibríochtaí, a maoiniú agus a ghníomhaíochtaí trasteorann, idirdhealú in aghaidh aon ghrúpa nó duine aonair ar aon fhorais, amhail aois, breith, dath, inscne, claonadh gnéasach, féiniúlacht inscne, riocht sláinte, stádas inimirce nó cónaitheachta, teanga, bunús náisiúnta, eitneach nó sóisialta, tuairim pholaitiúil nó eile, míchumas coirp nó meabhrach, maoin, cine, reiligiún nó creideamh nó stádas eile.

Airteagal 6

Simpliú rialacha riaracháin

1. Déanfaidh na Ballstáit simpliú, a mhéid is féidir, ar dhlíthe náisiúnta, ar rialacháin náisiúnta nó ar chleachtais riaracháin náisiúnta lena rialaítear foirmiú, clárú, oibríochtaí, maoiniú, ceanglais um thuairisciú agus gníomhaíochtaí trasteorann eagraíochtaí neamhbhrabúsacha, d'fhonn saoirse comhlachais a áirithiú ar gach leibhéal agus chun deireadh a chur le haon chonstaicí agus idirdhealú gan údar a dhéanann difear do chumas daoine dlítheanacha nó nádúrtha nó grúpaí daoine den sórt sin, gan beann ar a náisiúntacht, saoirse comhlachais a bhunú, a chlárú nó a oibriú ar gach leibhéal agus chun eagraíochtaí neamhbhrabúsacha a bhunú, a chlárú nó a oibriú i gcríoch an Bhallstáit, lena n-áirítear, mar shampla, chun seirbhísí a ráthú agus chun seirbhísí a ráthú go sábháilte, laistigh den Aontas agus lasmuigh den Aontas.
2. Áiritheoidh na Ballstáit go mbeidh rochtain ag eagraíochtaí neamhbhrabúsacha atá bunaithe, cláraithe nó ag feidhmiú ar a gcríoch ar scéimeanna sainaitheantais leictreonacha chun nósanna imeachta riaracháin a chur i gcrích, i gcomhréir le forálacha ábhartha Rialachán (AE) Uimh. 910/2014 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹⁸ (Rialachán eIDAS).

Airteagal 7

An ceart chun dea-riaracháin

1. Glacfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú, maidir le cur i bhfeidhm dlíthe, rialachán nó cleachtas riaracháin náisiúnta lena rialaítear bunú, clárú, oibríochtaí, maoiniú, ceanglais um thuairisciú agus gníomhaíochtaí trasteorann eagraíochtaí neamhbhrabúsacha atá bunaithe, cláraithe nó ag feidhmiú ar a gcríoch, go ndéanfaidh údarás rialála ainmnithe a mbeidh a chumhachtaí agus a fheidhmeanna sainmhínithe go soiléir i gcomhréir le dlí agus a fheidhmiú de réir phrionsabal an dea-riaracháin, lena n-áirítear maidir leis an gceart chun gnóthaí duine a láimhseáil go neamhchlaonta, go cóir agus laistigh de thréimhse

¹⁸ Rialachán (AE) Uimh. 910/2014 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 23 Iúil 2014 maidir le ríomh-shainaitheantas agus seirbhísí iontaoibhe le haghaidh ríomh-idirbheart sa mhargadh inmheánach agus lena n-aisghairtear Treoir 1999/93/CE (IO L 257, 28.8.2014, lch. 73).

réasúnta.

2. Glacfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú, maidir le heagraíochtaí neamhbhrabúsacha ar aimsíodh go bhfuil siad ag sárú dlíthe, rialachán agus forálacha riaracháin náisiúnta lena rialaítear bunú, clárú, oibríochtaí, maoiniú, ceanglais um thuairisciú agus gníomhaíochtaí trasteorann eagraíochtaí neamhbhrabúsacha, go soláthrófar fógra dóibh faoin sárú líomhnaithe agus go dtabharfar dóthain deiseanna dóibh chun sárúithe de chineál riaracháin a leigheas.
3. Glacfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú go ndéanfar rialacháin agus cleachtais maidir le formhaoirseacht agus maoirseacht ar eagraíochtaí neamhbhrabúsacha a fhorordú de réir dlí agus go mbeidh siad i gcomhréir leis na haidhmeanna dlisteanacha a shaothraíonn siad. Áireofar leis sin a áirithiú nach bhfuil na rialacháin agus na cleachtais sin, mar riail, níos déine ná na rialacháin is infheidhme maidir le gnóthais phríobháideacha agus nach gcuireann a gcur chun feidhme isteach ar bhainistíocht inmheánach eagraíochtaí neamhbhrabúsacha agus nach mbeidh ualach míchuí riaracháin nó airgeadais mar thoradh air do na heagraíochtaí lena mbaineann.
4. Glacfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú go ndéanfaidh údaráis mhaoirseachta ainmnithe eagraíochtaí neamhbhrabúsacha a fformhaoirsiú agus a chlárú, ar údaráis iad a mbeidh a gcumhachtaí agus a bhfeidhmeanna sainmhínithe go soiléir ag an dlí agus á bhfeidhmiú go neamhspleách agus i gcomhréir leis an gceart chun dea-riaracháin, lena n-áirítear maidir leis an forais le haghaidh cigireachtaí agus iniúchtaí féideartha, nósanna imeachta, fad agus raon na gcigireachtaí agus na n-iniúchtaí agus cumhachtaí oifigeach cigireachta agus iniúchóireachta.
5. Glacfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú go mbeidh faisnéis chuimsitheach agus inrochtana go héasca agus atá sothuigthe ar fáil don phobal maidir le dlíthe, rialacháin nó cleachtais maidir le riaracháin náisiúnta lena rialaítear bunú, clárú, oibríochtaí, maoiniú, ceanglais um thuairisciú agus gníomhaíochtaí trasteorann eagraíochtaí neamhbhrabúsacha a bunaíodh, a cláraíodh nó atá ag feidhmiú ar a chríoch, chomh maith le hinniúlacht, nósanna imeachta agus feidhmiú na n-údarás rialála agus maoirseachta inniúil.

Airteagal 8

Ceart chun leigheas éifeachtach a fháil

1. Maidir leis na daoine go léir a bhfuil leas dlisteanach acu agus a bhaineann le foirmiú, clárú, oibríochtaí, maoiniú, ceanglais um thuairisciú agus gníomhaíochtaí trasteorann eagraíochtaí neamhbhrabúsacha atá bunaithe, cláraithe nó ag feidhmiú i gcríoch Ballstáit, áirítheoidh siad go mbeidh rochtain acu ar shásraí éifeachtacha um ghearáin os comhair údarás neamhspleách inniúil amhail ombudsman nó an Institiúid náisiúnta um Chearta an Duine chun cúnaimh a lorg chun a gcearta a dhearbhu, agus go mbeidh rochtain acu ar leigheas éifeachtach riaracháin agus breithiúnach chun athbhreithniú a lorg ar na gníomhartha nó cinntí sin a dhéanann difear d'fheidhmiú a gceart agus a n-oibleagáidí. Áireofar ar na daoine sin eagraíochtaí neamhbhrabúsacha, a mbunaitheoirí, a stiúrthóirí, a gcomhaltaí foirne, agus tairbhíthe ghníomhaíochtaí na n-eagraíochtaí neamhbhrabúsacha.

2. Áiríteoidh na Ballstáit go mbeidh éifeacht fionraíochta ag an gcinneadh sin, mar riail, le haon achomharc i gcoinne nó agóid i gcoinne cinneadh eagraíocht neamhbhrabúsacha a thoirmeasc nó a dhíscaoileadh, a gníomhaíochtaí a chur ar fionraí nó a sócmhainní a reo, mura mbeidh éifeacht leis sin cosc a chur ar fhorfheidhmiú dlíthe coiriúla.
3. Glacfaidh na Ballstáit gach beart is gá chun a chinntiú go dtabharfar seasamh dlíthiúil os comhair cúirteanna náisiúnta d'eagraíochtaí neamhbhrabúsacha a bhfuil pearsantacht dhlítheanach acu, lena n-áirítear, i gcás inarb ábhartha, chun fianaise tríú páirtí a chur isteach in imeachtaí breithiúnacha.
4. Áiríteoidh na Ballstáit gur féidir, maidir le heagraíochtaí neamhbhrabúsacha nach bhfuil pearsantacht dhlítheanach acu, le daoine aonair ainmnithe ionadaíocht a dhéanamh orthu os comhair na n-údarás náisiúnta inniúil agus na gcúirteanna chun rochtain a fháil ar na leigheasanna dá dtagraítear san Airteagal seo.

Caibidil III

Creat rialála

Airteagal 9

Cuspóirí agus gníomhaíochtaí

1. Áiríteoidh na Ballstáit nach bhféadfar teorainn a chur leis an tsaoirse atá ag eagraíochtaí neamhbhrabúsacha atá ag feidhmiú ina gcríoch a gcuspóirí a chinneadh agus na gníomhaíochtaí is gá a dhéanamh chun na cuspóirí sin a shaothrú ach amháin ar chúiseanna eisceachtúla a bhaineann leis an tslándáil phoiblí. Cuirfidh siad deireadh le constaicí nó srianta ar bith a dhéanann difear do chumas eagraíochtaí neamhbhrabúsacha na cuspóirí sin a shaothrú agus gníomhaíochtaí den sórt sin a chur i gcrích.
2. Áiríteoidh na Ballstáit go mbeidh eagraíochtaí neamhbhrabúsacha ar a gcríoch saor chun raon feidhme a gcuid oibríochtaí a chinneadh, bíodh sé áitiúil, réigiúnach, náisiúnta nó idirnáisiúnta.
3. Áiríteoidh na Ballstáit nach ualach foirmiúil míchuí airgeadais agus riaracháin iad aon fhoirmiúlachtaí a rialaíonn bunú agus oibríochtaí eagraíochta neamhbhrabúsacha ar a gcríoch, mar a fhoráiltear sa dlí náisiúnta, sna rialacháin nó sna cleachtais riaracháin. Aireofar leis sin, i gcás eagraíochtaí nach bhfuil bunaithe ar bhallraíocht, an fhéidearthacht eagraíochtaí den sórt sin a bhunú go dlíthiúil trí bhronntanas nó tiomnacht.
4. Áiríteoidh na Ballstáit gur féidir le heagraíochtaí neamhbhrabúsacha ar a gcríoch a bheith ina mbaill d'eagraíocht eile neamhbhrabúsach, de chónaidhm nó de chónaidhm a bunaíodh nó a cláraíodh ar a gcríoch nó ar chríoch Bhallstáit eile, agus áiríteoidh siad nach mbeidh mar toradh ar an mballraíocht sin míbhuntáiste ar bith ann don eagraíocht lena mbaineann.

Airteagal 10

Ballraíocht

1. Áiritheoidh na Ballstáit go bhféadfaidh aon duine nádúrtha nó dlítheanach iarratas a dhéanamh ar bhallraíocht, i gcás inar féidir é, i bhfianaise a foirme dlíthiúla, ar eagraíocht neamhbhrabúsach atá bunaithe, cláraithe nó ag feidhmiú ina chríoch i gcomhréir le reachtanna agus bunreachtanna na heagraíochta sin, agus chun cearta ballraíochta a fheidhmiú gan bhac faoi réir reachtanna agus teorainneacha rialála na heagraíochta.
2. Áiritheoidh na Ballstáit nach gcuirfear aon pionóis nó bearta sriantacha i bhfeidhm mar thoradh ar bhallraíocht eagraíochta neamhbhrabúsaí a bunaíodh, a cláraíodh nó a oibríonn ar a gcríoch de bhun dlíthe, rialachán nó cleachtais riaracháin náisiúnta, ach amháin nuair a bhíonn iarmhairtí den sórt sin mar thoradh ar fhorálacha dlíthe coiriúla a fhorfheidhmiú.
3. Áiritheoidh na Ballstáit go mbeidh an tsoirse ag eagraíochtaí neamhbhrabúsacha atá bunaithe, cláraithe nó ag feidhmiú ina gcríoch cinneadh a dhéanamh maidir le comhdhéanamh a gcomhaltais. D'fhéadfadh go n-áireofaí air sin riachtanais speisialta a chinneadh do chomhaltaí, bunaithe ar chritéir réasúnta agus oibiachtúla.

Airteagal 11

Reachtanna

1. Áiritheoidh na Ballstáit go mbeidh eagraíochtaí neamhbhrabúsacha atá bunaithe, cláraithe nó ag feidhmiú ar a gcríoch saor chun a reachtanna, a mbunreachtanna agus a rialacha féin a ghlacadh, lena n-áirítear rialacha lena gcinntear a struchtúr bainistíochta inmheánach agus lena ndéantar a mboird agus a n-ionadaithe a thoghadh.
2. Áiritheoidh na Ballstáit nach gceanglaíonn dlíthe, rialacháin nó cleachtais riaracháin náisiúnta ar reachtanna eagraíochtaí neamhbhrabúsacha aon fhaisnéis a sholáthar ina reachtanna seachas an méid seo a leanas:
 - a) ainm agus seoladh na heagraíochta (oifig chláráithe);
 - b) cuspóirí agus gníomhaíochtaí na heagraíochta
 - c) rialacha rialachais na heagraíochta, cumhachtaí a comhlachtaí rialaithe agus, i gcás inarb infheidhme, ainmniú daoine atá i dteideal gníomhú ina hainm;
 - d) cearta agus oibleagáidí chomhaltaí na heagraíochta;
 - e) an dáta ar glacadh na reachtanna agus ainm agus seoladh oifig chláráithe na gcomhaltaí bunaidh más daoine dlítheanacha iad;
 - f) an nós imeachta is infheidhme chun na reachtanna a athrú; agus
 - g) na nósanna imeachta is infheidhme chun an eagraíocht a dhíscaoileadh nó a chumasc le heagraíocht neamhbhrabúsach eile.

3. Féadfar a cheangal ar eagraíochtaí neamhbhrabúsacha tuilleadh faisnéise a nochtadh agus a phoibliú, ina reachtanna nó trí bhíthin tuairisciú bliantúil, maidir lena n-oibríochtaí, lena bhfeidhmiú, comhaltaí a gcomhlachtaí rialaithe, a n-ionadaithe agus a maoiniú, a mhéid a chomhlíonann sé sin cuspóir an leasa ghinearálta maidir le cuspóirí agus gníomhaíochtaí na heagraíochta.

Airteagal 12

Pearsantacht dhlítheanach

1. Áiritheoidh na Ballstáit go bhfuil saoirse ag eagraíocht neamhbhrabúsach ar a críoch cinneadh a dhéanamh ar cheart pearsantacht dhlítheanach a fháil, d'ainneoin go bhféadfaidh na Ballstáit a shonrú cé na cineálacha eagraíochta a bhfuil pearsantacht dhlítheanach acu.
2. I gcás ina bhfuil pearsantacht dhlítheanach faighte ag eagraíocht neamhbhrabúsach, áiritheoidh na Ballstáit gur féidir pearsantacht dhlítheanach na heagraíochta a idirdhealú go soiléir ó phearsantacht a gcomhaltaí, a mbunaitheoirí nó daoine dlítheanacha eile atá nasctha leis an eagraíocht sin.
3. Glacfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú gur leor clárú, más gá, nó an gníomh bunaíochta a thabhairt chun críche chun go bhfaighidh eagraíochtaí neamhbhrabúsacha pearsantacht dhlítheanach.
4. Áiritheoidh na Ballstáit nach mbeidh réamhúdarú riamh ina réamhchoinníoll chun go bhfaigheadh eagraíocht neamhbhrabúsacha pearsantacht dhlítheanach agus maidir le feidhmiú na hacmhainneachta dlíthiúla comhfhreagraí.
5. Áiritheoidh na Ballstáit nach measfar gur eagraíocht neamhbhrabúsach a bhfuil pearsantacht dhlítheanach aici iad grúpaí daoine nádúrtha nó dlítheanacha a chomhoibríonn ná nach bhfuil iarracht déanta acu pearsantacht dhlítheanach a fháil, chun na críche sin amháin dlíthe, rialacháin nó cleachtais riaracháin náisiúnta a chur faoi réir a n-oibríochtaí, a maoiniú agus a ngníomhaíochtaí trasteorann nó go ndéanfar difear dóibh, mura bhfuil forais ann chun a dhearbhu gur eagraíocht choiriúil í an eagraíocht neamhbhrabúsach de bhun an dlí náisiúnta.

Clárú

1. Áiritheoidh na Ballstáit nach coinníoll nó bac é clárú foirmiúil chun bunú nó oibríochtaí eagraíochtaí neamhbhrabúsacha a bunaíodh nó a oibríonn ar a gcríoch.
2. Áiritheoidh na Ballstáit go bhfuil na nósanna imeachta chun eagraíochtaí neamhbhrabúsacha a chlárú ar a gcríoch inrochtana, so-úsáidte agus trédhearcach.
3. Áiritheoidh na Ballstáit nach ualach riaracháin míchuí iad na foirmiúlachtaí is infheidhme maidir le heagraíochtaí neamhbhrabúsacha a chlárú ar a gcríoch de bhun dlíthe, rialachán nó cleachtais riaracháin náisiúnta. Áireofar leis sin foráil a dhéanamh do shásra formheasa intuigthe is infheidhme laistigh de 30 lá tar éis an iarratais ar chlárú agus staonadh ó riachtanais athchlárúcháin agus athnuachana a thabhairt isteach.
4. Áiritheoidh na Ballstáit nach sáraíonn na táillí is infheidhme maidir le heagrú eagraíochtaí neamhbhrabúsacha a gcostais riaracháin, agus nach ualach airgeadais míchuí iad in aon chás, faoi réir phrionsabal na comhréireachta.
5. Déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú gur féidir eagraíochtaí neamhbhrabúsacha atá bunaithe ar a gcríoch a chlárú go leictreonach, agus a áirithiú ag an am céanna go bhféadfar clárú a dhéanamh trí mhodhanna neamhleictreonacha freisin.
6. Áiritheoidh na Ballstáit nach gá láithriú pearsanta os comhair cúirte nó údaráis náisiúnta inniúil eile chun eagraíocht neamhbhrabúsacha a chlárú ach amháin nuair is gá chun céannacht iarratasóra a chinneadh.
7. Áiritheoidh na Ballstáit gur féidir le hiarratasóirí a bhfuil cónaí orthu nó a bhfuil a n-oifig chláráithe acu i mBallstát eile agus a gceanglaítear orthu láithriú os comhair cúirte nó údaráis náisiúnta inniúil eile chun eagraíocht neamhbhrabúsacha a chlárú déanamh amhlaidh os comhair na cúirte inniúla nó údarás inniúil eile i mBallstát a n-áite cónaithe agus go measfar go bhfuil an chuma sin leordhóthanach chun críche cláráithe sa Bhallstát clárúcháin.
8. Coinneoidh na Ballstáit bunachar sonraí d'eagraíochtaí neamhbhrabúsacha cláráithe atá inrochtana don phobal, lena n-áirítear faisnéis staidrimh ar líon na n-iarratas a nglactar leo agus a ndiúltaítear dóibh agus aird chuí á tabhairt ar phrionsabail cosanta sonraí agus ar an gceart chun príobháideachais.

Stádas leasa phoiblí

1. Áiritheoidh na Ballstáit gur féidir le heagraíocht neamhbrabúsacha arna bunú nó arna clárú i mBallstát den Aontas iarratas a dhéanamh go n-aithneofar go gcuireann sí le leas an phobail agus go dtabharfar stádas comhfhreagrach di mar a fhoráiltear le dlíthe, rialacháin nó cleachtais riaracháin náisiúnta, bunaithe go hiomlán ar a cuspóir dearbhaithe nó fíorasach, a struchtúr agus a gníomhaíochtaí a bhaineann le críoch an Bhallstáit a thugann stádas.
2. Glacfaidh na Ballstáit na dlíthe, rialacháin nó cleachtais riaracháin náisiúnta is gá chun go n-aithneofar go gcuireann eagraíochtaí neamhbrabúsacha le leas an phobail agus go dtabharfar stádas comhfhreagrach dóibh má chomhlíontar na coinníollacha carnacha seo a leanas:
 - a) tá cuspóir agus gníomhaíochtaí iarbhír na heagraíochta ag gabháil le cuspóir agus leas an phobail, cuspóir a fhónann do leas na sochaí nó cuid de agus a théann chun tairbhe leas an phobail dá bhrí sin, ach amháin i gcás ina bhfuil an tóir sin dírithe go córasach agus go díreach ar dhul chun tairbhe struchtúr páirtí pholaitiúil ar leith. Measfar na críocha seo a leanas, *inter alia*, a bheith dírithe ar an leas poiblí:
 - (i) na healaíona, cultúr nó caomhnú stairiúil;
 - (ii) cosaint an chomhshaoil agus an t-athrú aeráide;
 - (iii) cearta bunúsacha agus luachanna an Aontais a chur chun cinn agus a chosaint, lena n-áirítear daonlathas, smacht reachta, deireadh a chur le haon idirdhealú bunaithe ar inscne, cine, eitneachas, reiligiún, míchumas, gnéaschlaonadh nó aon fhorais eile;
 - (iv) ceartas sóisialta, cuimsiú sóisialta agus bochtaineacht lena n-áirítear bochtaineacht a chosc nó faoiseamh uaithi;
 - (v) cúnaimh daonnúil agus cabhair dhaonnúil, lena n-áirítear faoiseamh ó thubaiste;
 - (vi) cabhair um fhorbairt agus comhar um fhorbairt;
 - (vii) cosaint, cúnaimh agus tacaíocht d'earnálacha leochaileacha den phobal, lena n-áirítear leanaí, daoine scothaosta, daoine faoi mhíchumas, daoine atá ag lorg nó ag baint leas as cosaint idirnáisiúnta agus daoine atá i staid easpa dídine;
 - (viii) cosaint ainmhithe
 - (ix) eolaíocht, taighde agus nuálaíocht;
 - (x) oideachas agus oiliúint agus rannpháirtíocht na hóige;

- (xi) sláinte agus folláine a chur chun cinn agus a chosaint, lena n-áirítear cúram leighis a sholáthar;
 - (xii) cosaint tomhaltóirí;
 - (xiii) an spórt amaitéarach agus a chur chun cinn.
- b) úsáidtear an barrachas ó aon ghníomhaíocht eacnamaíoch nó gníomhaíocht eile a thuilleann ioncam a ghineann an eagraíocht neamhbhrabúsacha chun cuspóirí leasa phoiblí na heagraíochta a chur chun cinn;
 - c) i gcás eagraíochtaí neamhbhrabúsacha a dhíscaoileadh, ráthaítear le coimircí reachtúla go leanfaidh a sócmhainní uile de bheith ag fónamh do chuspóirí leas an phobail;
 - d) níl comhaltaí de struchtúir rialaithe nach comhaltaí de struchtúir rialaithe na heagraíochta iad incháilithe le luach saothair a thuilleamh seachas liúntais leormhaithe chun costais a chlúdach.
3. Áiritheoidh na Ballstáit nach bhféadfaidh eagraíocht neamhbhrabúsach a aithnítear go gcuireann sí le leas an phobail agus a ndéanfaidh stádas comhfhreagrach di de bhun dlíthe, rialacháin nó cleachtas riaracháin náisiúnta an stádas sin a chúlghairm ach amháin i gcás ina bhfuil fianaise leordhóthanach curtha ar fáil ag an údarás rialála inniúil nach gcomhlíonann an eagraíocht neamhbhrabúsacha na coinníollacha dá dtagraítear i mír 2 a thuilleadh.

Airteagal 16

Foirceannadh, toirmeasc agus díscaoileadh

1. Áiritheoidh na Ballstáit nach féidir eagraíocht neamhbhrabúsach a fhoirceannadh ach trí chinneadh a comhaltaí nó trí chinneadh cúirte nó binse.
2. Áiritheoidh na Ballstáit nach féidir le foirceannadh ainneonach, toirmeasc nó díscaoileadh eagraíochta neamhbhrabúsaí ach a bheith ina iarmhairt ar shárúithe ar an dlí náisiúnta nach féidir a cheartú nó a leigheas.
3. Glacfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú nach bhféadfaidh foirceannadh ainneonach, toirmeasc agus díscaoileadh eagraíochta neamhbhrabúsaí a bheith mar thoradh ar fhéimheacht, ar neamhghníomhaíocht fhada nó ar mhí-iompar tromchúiseach contrártha leis an tslándáil phoiblí mar atá aitheanta i ndlí an Aontais.
4. Áiritheoidh na Ballstáit nach mbeidh mar thoradh ar éagóracha aonair bunaitheoirí, stiúrthóirí, foirne nó comhaltaí eagraíochta neamhbhrabúsaí, nuair nach bhfuil siad ag gníomhú thar ceann na heagraíochta, foirceannadh ainneonach, toirmeasc agus díscaoileadh na heagraíochta.
5. Beidh feidhm ag an gcosaint dá bhforáiltear san Airteagal seo freisin maidir le

gníomhaíochtaí eagraíochta neamhbhrabúsacha a chur ar fionraí i gcás ina bhféadfadh an fionraí sin reo oibríochtaí na heagraíochta atá comhionann le díscáoileadh.

Caibidil IV

Cóireáil chomhionann agus soghluaisteacht

Airteagal 17

Cóir chomhionann

1. Áiritheoidh na Ballstáit go ndéileálfar le heagraíochtaí neamhbhrabúsacha atá ag feidhmiú ina ndlínse agus a bunaíodh nó a cláraíodh i mBallstát eile ar an mbealach céanna le heagraíochtaí neamhbhrabúsacha atá bunaithe nó cláraithe ina ndlínse, lena n-áirítear maidir le rochtain ar sheirbhísí, mar shampla seirbhísí baincéireachta, údaruithe a dheonú agus, i gcás inarb iomchuí, cóireáil airgeadais agus fhioscach faoi réir dlíthe, rialachán agus cleachtas riaracháin náisiúnta, chomh maith le rochtain ar chistiú do ghníomhaíochtaí a tharlaíonn faoi dhlínse an Bhallstáit nó a théann chun leasa phoiblí an Bhallstáit.
2. Chun críche mhír 1, ní chuirfidh na Ballstáit de cheangal ar eagraíochtaí neamhbhrabúsacha atá bunaithe nó cláraithe i mBallstát eile ach atá ag feidhmiú ina ndlínse cruthúnas a sholáthar seachas an fhianaise ar bhunú nó ar chlárú mar eagraíocht neamhbhrabúsach i mBallstát eile.

Airteagal 18

Prionsabal na cóireála neamhthreallai

Áiritheoidh na Ballstáit nach mbeidh idirdhealú nach bhfuil údar cuí leis mar thoradh ar rialacha náisiúnta a rialaíonn eagraíochtaí neamhbhrabúsacha arna mbunú, cláraithe nó ag feidhmiú ar a gcríoch bunaithe go hiomlán ar inmhianaitheacht pholaitiúil chuspóir na heagraíochta, réimse gníomhaíochtaí nó foinsí maoinithe.

Airteagal 19

Soghluaisteacht agus leanúnachas trasteorann

1. Díothóidh na Ballstáit aon chonstaicí, a dhéanann difear d'fheidhmiú eagraíochtaí neamhbhrabúsacha atá bunaithe nó cláraithe i mBallstát eile maidir lena gceart chun saoirse bunaíochta, saorghluaiseacht seirbhísí agus saorshreabhadh caipitil ar a gcríoch. Ní dochar an méid sin do shaincheart na mBallstát, chun go ndeonófar stádas foirmiúil d'eagraíocht neamhbhrabúsach, go bhfuil pearsantacht dhlítheanach faighte ag an eagraíocht nó go bhfuil sí san áireamh i gclár náisiúnta, i gcomhréir le dlí an Bhallstáit inar bunaíodh í agus/nó ina bhféachann sí le hoibriú.
2. Glacfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú go bhfuil an ceart ag eagraíocht

neamhbhrabúsacha atá cláraithe i mBallstát eile:

- a) a oifig chláraithe a aistriú chuig a gcríoch gan é a bheith riachtanach bunú ná corprú mar dhuine dlítheanach nua;
- b) rochtain a bheith aici ar nós imeachta cláraithe simplithe lena n-aithnítear an fhaisnéis agus an doiciméadacht a chuir an eagraíocht neamhbhrabúsacha ar fáil cheana don Bhallstát inar cláraíodh í roimhe seo.

Airteagal 20

Tiontuíthe agus cumaisc thrasteorann

1. Áiríteoidh na Ballstáit gur féidir le heagraíocht neamhbhrabúsach atá bunaithe nó cláraithe ina ndlínse tiontú nó cumasc le heagraíocht neamhbhrabúsach eile a bunaíodh nó a cláraíodh i mBallstát eile, gan é a bheith mar thoradh ar an gcumasc nó an tiontú sin go ndéanfaí foirceannadh, toirmeasc nó díscáoileadh ainneonach, nó gníomhaíochtaí na heagraíochta a chur ar fionraí.
2. Áiríteoidh na Ballstáit, i gcás tiontú nó cumasc dá dtagraítear i mír 1, go mbeidh an eagraíocht neamhbhrabúsacha atá ag tiontú nó ag cumasc saor chun oifig nó oibríochtaí a bhunú sa Bhallstát cinn scríbe.
3. Bunóidh na Ballstáit an fhoirm dlí a ghlacfaidh an eagraíocht thiontaithe nó chumaisc bunaithe ar phrionsabal na coibhéise.
4. Áiríteoidh na Ballstáit, má mhainníonn an eagraíocht neamhbhrabúsach a eascraíonn as tiontú nó cumasc dá dtagraítear i mír 1 na coinníollacha agus na ceanglais a leagtar amach i ndlíthe, rialacháin nó cleachtais riaracháin náisiúnta an Bhallstáit óstaigh a chomhlíonadh, go dtugtar spriocdháta réasúnta d'eagraíocht neamhbhrabúsach chun na bearta is gá a dhéanamh chun a seasamh a rialáil.
5. Áiríteoidh na Ballstáit nach mbeidh sé d'éifeacht ag comhshónna nó cumaisc trasteorann go mbainfí an bonn ó chearta oibríthe nó ó chearta ceardchumann nó de choinníollacha oibre na n-oibríthe nó na gceardchumann. Áiríteoidh siad, i gcomhréir le comhaontuithe comhchoiteanna is infheidhme agus le dlí an Aontais agus leis an dlí náisiúnta, go leanfar d'oibleagáidí fostóirí maidir le fostaithe agus creidiúnaithe a chomhlíonadh agus go gcuirfear fostaithe, saorálaithe, ceardchumann agus ionadaithe oibríthe ar an eolas go cuí agus go rachfar i gcomhairle leo. Déanfar comhaontuithe comhchoiteanna agus cearta ionadaíochta ar leibhéal an bhoird oibríthe a urramú agus a choimeád, i gcás inarb infheidhme.

Caibidil V

Maoiniú

Airteagal 21

Tiomsú airgid agus saorúsáid sócmhainní

1. Bainfidh na Ballstáit aon bhacainní a théann i bhfeidhm ar chumas eagraíochtaí neamhbhrabúsacha atá bunaithe, cláraithe nó ag feidhmiú ar a gcríoch aon acmhainní a lorg, a fháil, a dhiúscairt nó a bhronnadh, lena n-áirítear acmhainní airgeadais, neamhairgid agus ábharach, nó acmhainní daonna a lorg nó a fháil, ó aon fhoinse nó chuig aon fhoinse lena n-áirítear eintitis intíre, eachtrannacha nó idirnáisiúnta, bídis ina gcomhlachtaí poiblí, ina ndaoine aonair príobháideacha nó ina gcomhlachtaí príobháideacha.
2. Áiritheoidh na Ballstáit nach mbeidh difríocht sa chaoi a ndéileáiltear le heagraíochtaí neamhbhrabúsacha bunaithe ar a bhfoinsí nó ar a gceann scríbe maoinithe mar thoradh ar dhlíthe, rialacháin nó cleachtais riaracháin náisiúnta.
3. Áiritheoidh na Ballstáit go bhfuil eagraíochtaí neamhbhrabúsacha i dteideal maoin agus sócmhainní atá faoi réir dlíthe náisiúnta is infheidhme maidir le heintitis chomhchosúla faoina ndlínse a bheith acu agus a dhiúscairt gan srian.
4. Déanfaidh na Ballstáit an t-ualach riaracháin a íoslaghódú i ndáil le leithdháileadh sócmhainní thar theorainneacha agus cuirfidh siad ar chumas eagraíochtaí neamhbhrabúsacha brabúis a ghiniúint le haghaidh athinfheistíochta i dtionscadail charthanúla.

Airteagal 22

Cistiú poiblí

1. Áiritheoidh na Ballstáit go gcuirfeadh cistiú poiblí ar fáil agus go leithdháilfeadh é ar eagraíochtaí neamhbhrabúsacha trí nósanna imeachta soiléire, trédhearcacha agus neamh-idirdhealaitheacha.
2. Beidh feidhm ag mír 1 freisin maidir le cistiú ón Aontas a eisíocann na Ballstáit faoi bhainistíocht chomhpháirteach, faoi réir fhorálacha Rialachán (AE) 2021/1060 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹⁹.

¹⁹ Rialachán (AE) 2021/1060 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 24 Meitheamh 2021 lena leagtar síos forálacha coiteanna maidir le Ciste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa, Ciste Sóisialta na hEorpa Plus, an Ciste Comhtháthaithe, an Ciste um Aistriú Cóir agus an Ciste Eorpach Muirí, Iascaigh agus Dobharshaothraithe agus rialacha airgeadais maidir leis na cistí sin agus maidir leis an gCiste um Thearmann, Imirce agus Lánpháirtíocht, an Ciste Slándála Inmheánaí agus an Ionstraim le haghaidh Tacaíocht Airgeadais don Bhainistíú Teorainneacha agus don Bheartas Víosáí (IO L 231, 30.6.2021, lch. 159).

Airteagal 23

Cistiú trasteorann

1. I gcomhréir le rialacha an Aontais maidir le saorghluaiseacht chaipitil, áiritheoidh na Ballstáit nach mbeidh aon mhíbhuntáiste ar eagraíochtaí neamhbhrabúsacha atá bunaithe, cláraithe nó ag feidhmiú ina gcíoch féin mar thoradh ar chistiú a shireadh nó a fháil ó dhaoine nádúrtha nó dlítheanacha atá ina gcónaí san Aontas nó atá bunaithe san Aontas nó in LEE ach lasmuigh dá gcíoch.
2. I gcomhréir le rialacha an Aontais maidir le saorghluaiseacht caipitil, áiritheoidh na Ballstáit nach mbeidh aon mhíbhuntáiste ag daoine nádúrtha nó dlítheanacha mar iarmhairt cistiú a sholáthar d'eagraíochtaí neamhbhrabúsacha atá bunaithe, cláraithe nó ag feidhmiú lasmuigh dá gcíoch.

Airteagal 24

Gníomhaíochtaí eacnamaíocha

Áiritheoidh na Ballstáit go mbeidh eagraíochtaí neamhbhrabúsacha arna mbunú, cláraithe nó ag feidhmiú ar a gcíoch saor chun dul i mbun aon ghníomhaíochtaí dleathacha eacnamaíocha, gnó nó tráchtála ar choinníoll go dtacaíonn na gníomhaíochtaí sin go díreach nó go hindíreach lena gcuspóirí neamhbhrabúsacha, faoi réir na gceanglas ceadúnaithe nó rialála is infheidhme go ginearálta do na gníomhaíochtaí lena mbaineann de bhun dlíthe, rialacháin agus cleachtais riaracháin náisiúnta.

Airteagal 25

Tuairisciú agus trédhearcacht maidir le maoiniú

1. Áiritheoidh na Ballstáit nach mbeidh oibleagáidí tuairiscithe agus trédhearcachta is infheidhme maidir le heagraíochtaí neamhbhrabúsacha de bhun dlíthe, rialacháin agus cleachtais riaracháin náisiúnta ina ualach róthrom agus go mbeidh siad comhréireach le méid na heagraíochta agus raon feidhme a cuid gníomhaíochtaí, agus luach a sócmhainní agus a ioncaim á chur san áireamh.
2. Chun críche mhír 1, glacfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú go mbeidh oibleagáidí tuairiscithe agus trédhearcachta is infheidhme maidir le heagraíochtaí neamhbhrabúsacha de bhun dlíthe, rialacháin agus cleachtais riaracháin náisiúnta i ndáil le cur i gcoinne sciúradh airgid agus maoiniú sceimhlitheoireachta, lena n-áirítear iad siúd a chuireann oibleagáidí an Aontais agus idirnáisiúnta chun feidhme, bunaithe ar mheasúnú spriocdhírthe agus cothrom le dáta bunaithe ar riosca den earnáil agus de na heagraíochtaí lena mbaineann agus nach mbíonn ceanglais dhíríreacha ná teorannú míchuí ar rochtain eagraíochtaí neamhbhrabúsacha ar sheirbhísí airgeadais mar thoradh orthu.
3. De bhun Airteagal 11(3), déanfaidh eagraíochtaí neamhbhrabúsacha tuarascáil bhliantúil

maidir le cuntais na n-eagraíochtaí neamhbhrabúsacha agus poibleoidh siad na tuarascálacha sin. Beidh ar áireamh sna tuarascálacha sin faisnéis maidir leis an gcistiú a fuarthas i rith na bliana féilire roimhe sin, faisnéis faoi thionscnamh agus luach an chistithe, na gcreidmheasanna, na n-iasachtaí bainc agus na síntiús bainc nó an fháltais neamhchúitithe airgid thirim nó maoinne.

4. Áiritheoidh na Ballstáit nach mbeidh de thoradh ar cheanglais um thuairisciú agus trédhearcachta is infheidhme maidir le heagraíochtaí neamhbhrabúsacha de bhun dlíthe, rialachán agus cleachtas riaracháin náisiúnta nach mbeidh difríocht sa chaoi a gcaitear leis na heagraíochtaí sin ná aon teorainneacha ar a gcearta nó ar a n-oibleagáidí, bunaithe ar fhoinní mhaoiniúcháin na n-eagraíochtaí sin, ar a gcuspóirí nó ar a ngníomhaíochtaí.

Caibidil VI

Rúndacht

Airteagal 26

Rúndacht ballraíochta

1. I gcás ina bhfuil eagraíocht neamhbhrabúsach bunaithe ar bhallraíocht, glacfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú gur féidir le faisnéis maidir le comhaltaí fanacht faoi rún.
2. Áiritheoidh na Ballstáit nach bhféadfaidh údarás inniúil rochtain a fháil ar fhaisnéis a bhaineann le ballraíocht in eagraíocht neamhbhrabúsach i ndáil le comhaltaí ar daoine nádúrtha iad ach amháin i gcás ina mbeidh gá leis an rochtain sin chun críche imscrúdaithe choiriúil phoiblí maidir le cionta coiriúla is inphionóis le pianbhreith choimeádta bliana ar a laghad ar a laghad agus tar éis cinneadh ó chúirt nó binse neamhspleách.

Airteagal 27

Faisnéis rúnda agus íogair

1. Áiritheoidh na Ballstáit nach mbeidh d'éifeacht ag dlíthe, rialacháin nó cleachtas riaracháin náisiúnta a cheangal ar eagraíochtaí neamhbhrabúsacha atá bunaithe, cláraithe nó ag feidhmiú ar a gcríoch faisnéis rúnda agus íogair a nochtadh go poiblí, amhail sonraí pearsanta a bhaineann le foireann, saorálaithe, baill, bunaitheoirí nó deontóirí na heagraíochta.
2. Áiritheoidh na Ballstáit go mbeidh rochtain ag eagraíochtaí neamhbhrabúsacha atá bunaithe, cláraithe nó ag feidhmiú ar a gcríoch ar leigheasanna éifeachtacha chun éadail, úsáid nó nochtadh neamhdhleathach a gcuid faisnéise rúnda nó íogaire a chosc, nó sásamh a fháil ina leith.
3. Glacfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú go mbeidh feidhm ag cosaint i gcoinne faisnéis neamhdhleathach rúnda nó íogair eagraíochtaí neamhbhrabúsacha a fháil,

a úsáid nó a nochtadh go neamhdhleathach de bhun an Airteagail seo maidir le cigireachtaí, iniúchtaí agus aon ghníomhaíochtaí maoirseachta eile a dhéanann na húdaráis inniúla.

Airteagal 28

Faireachas

Ní chuirfidh na Ballstáit faireachas gan údar cuí agus díréireach ar eagraíochtaí neamhbhrabúsacha, go háirithe a gcuid oibríochtaí nó cumarsáide, ná oibríochtaí nó cumarsáid na mbunaitheoirí, comhaltaí struchtúir rialtais, comhaltaí eile, foirne, oibríthe deonacha, deontóirí nó páirtithe eile a bhaineann leis, mura bhfuil údar cuí leis ar chúiseanna sábháilteachta poiblí.

Caibidil VII

Forálacha críochnaitheacha

Airteagal 29

Cóir níos fabhraí agus clásal neamh-chúlchéimnithe

1. Féadfaidh na Ballstáit forálacha a thabhairt isteach nó a choinneáil lena gcuirtear cóir níos fabhraí ar fáil d'eagraíochtaí neamhbhrabúsacha atá bunaithe, cláraithe nó ag oibriú ina gcríoch ná mar a fhorordaítear leis an Treoir seo.
2. Ní bheidh forfheidhmiú na Treorach seo ina chúis le laghdú ar leibhéal na cosanta a thugann an dlí náisiúnta, an tAontas nó an dlí idirnáisiúnta cheana féin, lena n-áirítear maidir le cearta bunúsacha, sna réimsí a chuimsítear sa Treoir seo.

Airteagal 30

Trasú

1. Faoin ... [1 mhí tar éis dháta theacht i bhfeidhm na Treorach leasaithe seo], glacfaidh agus foilseoidh na Ballstáit na bearta is gá chun an Treoir seo a chomhlíonadh. Cuirfidh siad an Coimisiún ar an eolas faoin méid sin láithreach.
2. Rachaidh na Ballstáit i gcomhairle le heagraíochtaí neamhbhrabúsacha atá bunaithe cheana, cláraithe nó ag feidhmiú ar a gcríoch ar bhealach tráthúil, trédhearcach agus fóna faoi fhorálacha na Treorach seo a thrasú agus a chur chun feidhme.

Airteagal 31

Tuairisciú, meastóireacht agus athbhreithniú

1. Cuirfidh na Ballstáit an fhaisnéis ábhartha uile ar fáil don Choimisiún maidir le cur chun feidhme agus cur i bhfeidhm na Treorach seo. Ar bhonn na faisnéise a sholáthrófar, cuirfidh an Coimisiún tuarascáil faoi bhráid Pharlaimint na hEorpa agus na Comhairle maidir le cur chun feidhme agus cur i bhfeidhm na Treorach seo tráth nach déanaí ná trí bliana tar éis an spriocdháta chun í a thrasú.
2. Tráth nach déanaí ná trí bliana tar éis an spriocdháta chun í a thrasú, cuirfidh an Coimisiún tuarascáil faoi bhráid Pharlaimint na hEorpa agus na Comhairle, agus an tuarascáil sin curtha isteach aige de bhun mhír 1, maidir le tionchar an dlí náisiúnta lena ndéantar an Treoir seo a thrasú. Déanfaidh an tuarascáil meastóireacht ar an gcaoi ar fheidhmigh an Treoir seo agus breithneoidh sí an gá le bearta breise, lena n-áirítear, i gcás inarb iomchuí, leasuithe d'fhonn an dlí náisiúnta is infheidhme maidir le heagraíochtaí neamhbhrabúsacha a chomhchuibhiú tuilleadh.
3. Cuirfidh an Coimisiún na tuarascálacha dá dtagraítear i míreanna 1 agus 2 thuas ar fáil go poiblí ar bhealach sorochtana.

Airteagal 32

Teacht i bhfeidhm

Tiocfaidh an Treoir seo i bhfeidhm an fichiú lá tar éis lá a foilsithe in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*.

12.11.2021

TUAIRIM ÓN gCOISTE UM SHAOIRSÍ SIBHIALTA, UM CHEARTAS AGUS UM GHNÓTHAÍ BAILE

chuig an gCoiste um Ghnóthaí Dlíthiúla

le moltaí don Choimisiún maidir le reacht do chomhlachais trasteorann Eorpacha agus d'eagraíochtaí neamhbhrabúsacha (2020/2026(INL))

Rapóirtéir don tuairim: Anna Júlia Donáth

(Tionscnamh – Riail 47 de na Rialacha Nós Imeachta)

MOLTAÍ

Iarrann an Coiste um Shaoirsí Sibhialta, um Cheartas agus um Ghnóthaí Baile ar an gCoiste um Ghnóthaí Dlíthiúla, mar an coiste atá freagrach, na moltaí seo a leanas a ionchorprú ina thairiscint i gcomhair rúin:

- A. de bhrí go bhfuil eagraíochtaí neamhbhrabúsacha rannpháirteach níos mó agus níos mó i ngníomhaíochtaí eacnamaíocha agus go rannchuidíonn siad le forbairt mhear an gheilleagair shóisialta, lena n-áirítear trí rannpháirteachas leis na saoránaigh chun tuiscint níos fearr a fháil ar a riachtanais agus iad a chumhachtú, agus ar an gcaoi sin buntáistí sochaíocha a thabhairt i leith leas na saoránach, oideachais, sláinte, an chomhraic i gcoinne an athraithe aeráide, fostaíocht chuimsitheach ardcháilíochta ar an leibhéal áitiúil, náisiúnta agus Eorpach, lena n-áirítear daoine faoi mhíchumas agus daoine ar de phobail imeallaithe iad, agus an chomhraic i gcoinne eisiámh sóisialta agus idirdhealú; de bhrí go bhfuil forbairt an gheilleagair shóisialta ag rannchuidiú go díreach le neartú an mhargaidh aonair agus le dea-bhail an phobail;
- B. de bhrí gur léirigh paindéim COVID-19 ról lárnach na n-eagraíochtaí neamhbhrabúsacha ó thaobh faisnéis agus tacaíocht a chur ar fáil do shaoránaigh, agus gur leagadh béim ar an ról tábhachtach atá acu i dtaobh cúram a thabhairt, lena n-áirítear cúram leighis agus sóisialta, go háirithe do dhaoine agus do phobail leochaileacha agus imeallaithe;
- C. de bhrí go bhfuil ról lárnach ag eagraíochtaí neamhbhrabúsacha sa daonlathas trí fhormhaoirseacht phoiblí ar chumhacht pholaitiúil a fheidhmiú atá mar chuid riachtanach d'éiceachóras smachta reachta na ndaonlathas folláin, trí thoilmhianta agus leasanna sa tsochaí a chur in iúl do lucht ceaptha beartas, trí abhcóideacht a dhéanamh, trí rannchuidiú le ceapadh beartais eolasach agus a gcuid saineolais agus eolais a roinnt faoin méid a tharlaíonn ar an talamh, agus saoránacht ghníomhach agus fhreagrach a chothú, agus ar an gcaoi sin rannpháirtíocht ghníomhach an phobail sa phróiseas daonlathach agus sa rialachas a chur chun cinn, trédhearcacht a mhéadú ar leibhéal an Aontais agus ar leibhéal na mBallstát, agus díospóireacht phoiblí a chothú agus an t-iolrachas sa tsochaí a chothú; de bhrí, chun na críche sin, go bhfuil sé ríthábhachtach go dtairbheoidh eagraíochtaí neamhbhrabúsacha de thimpeallacht ina mbeidh rath orthu ar fud an Aontais;
- D. de bhrí gur cheart don Reacht maidir le Comhlachais Eorpacha díriú ar shaincheisteanna

trasteorann agus aghaidh a thabhairt ar shaincheisteanna maidir le spás na sochaí sibhialta, mar go bhfuil an dá rud riachtanach do dhaonlathas dea-fheidhmiúil;

- E. de bhrí go n-aithnítear in Airteagal 11 den Chonradh ar an Aontas Eorpach ról na n-eagraíochtaí neamhbhrabúsacha sa saol daonlathach agus go sonraítear ann go dtabharfaidh institiúidí an Aontais an deis do shaoránaigh agus dá gcomhlachais ionadaíocha a gcuid tuairimí a chur in iúl agus a mhalartú go poiblí i ngach réimse de ghníomhaíocht an Aontais, agus go gcoinneoidh institiúidí an Aontais plé oscailte, trédhearcach agus tráthrialta ar bun le comhlachais ionadaíocha agus leis an tsochaí sibhialta;
- F. de bhrí go ráthaítear le hAirteagal 12 den Chairt um Chearta Bunúsacha an ceart chun saoirse comhlachais ar gach leibhéal; de bhrí go ráthaítear an ceart sin sa reachtaíocht náisiúnta ar fud an Aontais; de bhrí, de réir chásdlí na Cúirte Eorpaí um Chearta an Duine, go bhfuil saoirse comhlachais ar cheann de na bunúis riachtanacha atá ag sochaí dhaonlathach agus iolraíoch a mhéid a chuireann sí ar chumas saoránach gníomhú i gcomhar le chéile i réimsí leasa fhrithpháirtigh; de bhrí go gcuireann bacainní ar fheidhmiú gníomhaíochta sibhialta trasteorann teorainn le saoirse comhlachais a bhaint amach;
- G. de bhrí go bhfuil srianta ar spás na sochaí sibhialta tuairiscithe ag eagraíochtaí neamhbhrabúsacha ar fud an Aontais, a bhaineann leis an timpeallacht rialála faoina n-oibríonn siad agus le (athruithe ar an) reachtaíocht a dhéanann difear dá gcuid oibre, dá n-airgeadas agus dá gcistiú, agus dá gceart chun bheith rannpháirteach, ina bhfuil na deacrachtaí rompu ag dul i méid maidir le rochtain a fháil ar chinnteoirí agus le rannchuidiú le ceapadh beartas agus reachtaíocht, agus a bhaineann le timpeallacht neamhshábháilte ina bhfuil ionsaithe agus ciapadh ag tarlú níos minice rud ar ábhar inní é, lena n-áirítear dioscúrsa diúltach atá dírithe ar dhídhlisteanú agus stiogmatú eagraíochtaí neamhbhrabúsacha mar aon le dul ar iontaobh dlíthíochta straitéisí i gcoinne rannpháirtíocht phoiblí a d'fhéadfadh a bheith ina cúis le heagraíochtaí neamhbhrabúsacha a bheith ag éirí as a gcuid oibre criticiúla;
- H. de bhrí go bhfuil ról thábhachtach ag eagraíochtaí neamhbhrabúsacha sna Ballstáit agus ar leibhéal an Aontais, agus i roinnt cásanna go gcuirtear bac ar a gcuid gníomhaíochtaí mar gheall ar chonstaicé dlíthiúla agus riaracháin, agus mar gheall ar na teorainneacha a chuirtear le cumas eagraíochtúil na n-eagraíochtaí neamhbhrabúsacha chun feidhmiú thar teorainneacha, rud a d'fhágfadh gur tearc an úsáid a bhainfí astu, go háirithe i réigiúin trasteorann;
- I. de bhrí gur aithin an Chúirt Eorpach um Chearta an Duine go bhfuil oibleagáid dhearfach ar an Stát an ceart chun saoirse comhlachais a áirithiú agus gur fuair ina breithiúnas an 21 Deireadh Fómhair 2005 maidir le hIarratas Uimh. 74989/01, Ouranio Toxo agus eile. v. an Ghréig, go raibh níos mó i gceist le fíor-urraim éifeachtach do shaoirse comhlachais ná dualgas ar thaobh an Stáit gan cur isteach go míchuí; de bhrí, ina breithiúnas i gCás C-78/18¹, chinn Cúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh (CBAE) ní hamháin go bhfolaíonn an tsaoirse comhlachais an cumas comhlachas a chruthú nó a dhíscáoileadh ach go bhfolaíonn freisin an fhéidearthacht go ngníomhódh an comhlachas sin idir an dá linn;
- J. de bhrí go bhfuil cásdlí nithiúil² forbartha ag Cúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh (CBAE) maidir le prionsabail an neamh-idirdhealaithe agus na saorghluaiseachta caipitil a chuirtear i bhfeidhm ar thabhartais trasteorann agus ar eagraíochtaí atá bunaithe i mBallstáit eile; de bhrí

¹ Breithiúnas ón gCúirt Bhreithiúnais an 18 Meitheamh 2020, *an Coimisiún v an Ungáir*, C-78/18, ECLI:EU:C:2020:476, mír 113.

² Breithiúnas ón gCúirt Bhreithiúnais an 14 Meán Fómhair 2006, *Centro di Musicologia Walter Stauffer v Finanzamt München für Körperschaften*, C-386/04, ECLI:EU:C:2006:568, Breithiúnas ón gCúirt Bhreithiúnais an 27 Eanáir 2009, *Hein Pershe v Finanzamt Lüdenscheid*, C-318/07, ECLI:EU:C:2009:33 agus Breithiúnas ón gCúirt Bhreithiúnais an 10 Feabhra 2011, *Missionswerk Werner Heukelbach eV v Stát na Beilge*, C-25/10, ECLI:EU:C:2011:65.

go n-aithnítear na prionsabail sin i mbreithiúnais CBAE ach nach bhfuil siad á cur i bhfeidhm sna Ballstáit uile go fóill agus de bhrí go bhfuiltear ag dréim go ndéanfaidh an Coimisiún bearta nithiúla chun aghaidh a thabhairt ar an tsaincheist sin le cois na sraithe nósanna imeachta um shárú a tionscnaíodh cheana ar an ábhar;

- K. de bhrí go bhfuil aon trian de dhaonra an Aontais ina gcónaí i réigiúin atá gar do theorainneacha inmheánacha idir Ballstáit ina bhfuil méadú ag teacht ar líon na dtionscnamh trasteorann atá teoranta go minic, áfach, de dheasca neamhréitigh sa timpeallacht rialála agus i bhforbairt na hearnála neamhbhrabúsacha ar thaobhanna éagsúla de theorainn;
1. á iarraidh ar an gCoimisiún pacáiste reachtach a chur ar aghaidh lena gcruthófar Reacht maidir le Comhlachais Eorpacha agus lena leagfar síos comhrialacha agus íoschaighdeáin do na heagraíochtaí neamhbhrabúsacha chun an ceart chun saoirse comhlachais a fheidhmiú agus chun deireadh a chur leis na bacainní a chuireann isteach ar eagraíochtaí neamhbhrabúsacha a ról bunúsach a chomhlíonadh sa tsochaí agus chun rannchuidiú le neartú an mhargaidh aonair;
 2. á thabhairt chun suntais trí chomhchaighdeáin a shainiú le haghaidh eagraíochtaí neamhbhrabúsacha go bhféadfar athbhreithniú breithiúnach comhleanúnach a dhéanamh ar leibhéal an Aontais agus go ndéanfar an dúshraith a leagan síos don chásdlí a fhéadfaidh a bheith ann amach anseo, rud a chuideoidh le caighdeáin uile-Aontais a neartú agus cearta bunúsacha a chosaint, ar cuid bhunriachtanach de dhlí an Aontais iad;
 3. á mheas gur céim ríthábhachtach é Reacht maidir le Comhlachais Eorpacha a chruthú, rud atá go mór thar am, chun spás na sochaí sibhialta ar leibhéal an Aontais, an comhar agus an t-idirphlé trasteorann, malartuithe idir na saoránaigh agus machnamh ar an stair choiteann agus ar luachanna coiteanna a chothú; á thabhairt le fios go gcabhródh an Reacht sin le sochaí shibhialta an Aontais í féin a struchtúrú, go háirithe trí fhorbairt líonraí Eorpacha a éascú, rud a chuirfeadh ar chumas Comhlachais Eorpacha ról níos tábhachtaí a bheith acu maidir le feabhas a chur ar rannpháirtíocht shibhialta i bpróiseas ceaptha beartas an Aontais;
 4. á chur i bhfáth, i bhfianaise líon méadaitheach na mbagairtí a théann thar theorainneacha náisiúnta, amhail an éigeandáil aeráide, damáiste don chomhshaol, paindéimí, mí-úsáid teicneolaíochtaí digiteacha agus díchóimeáil an smachta reachta i roinnt Ballstát, agus i ndáil leis an iliomad tionscadal trasteorann rathúil atá ann, gur cheart an acmhainneacht a bhaineann le gníomhaíochtaí trasteorann eagraíochtaí neamhbhrabúsacha a scaoileadh chun an tairbhe is optamaí a bhaint as a gcuid saineolais ar an leibhéal áitiúil, náisiúnta agus ar leibhéal an Aontais chun a ról i gcosaint agus cur chun cinn na gceart bunúsach a neartú tuilleadh, go háirithe i gcás daoine leochaileacha agus imeallaithe; ag cur béim ar an bhfíoras gur cheart go gciallódh gníomhaíochtaí trasteorann, gníomhaíochtaí nó comhar a dhéantar i níos mó ná Ballstát amháin agus gníomhaíochtaí lena gcuirtear chun cinn cuspóirí an Aontais nó lena rannchuidítear lena luachanna a chur chun cinn agus a chosaint;
 5. á chur in iúl gur saoth léi líon na mbacainní dlíthiúla agus riaracháin a bhíonn roimh eagraíochtaí neamhbhrabúsacha agus iad i mbun gníomhaíochtaí trasteorann, ar bacainní iad a d'fhéadfadh iad a dhíspreagadh óna ngníomhaíochtaí a leathnú amach lastall dá theorainneacha náisiúnta; ag cur béim ar an bhfíoras gur ríthábhachtach na híoschaighdeáin d'eagraíochtaí neamhbhrabúsacha a shainítear ar leibhéal an Aontais chun an geilleagair sóisialta ar fud an Aontais a fhorbairt agus chun cothrom na Féinne a chothú ina mbainfear leas as cumhacht an mhargaidh aonair;
 6. á chur in iúl gur saoth léi, i roinnt Ballstát, gur fágadh eagraíochtaí neamhbhrabúsacha gan áireamh i scéimeanna faoisimh um freagairt phaindéimeach;
 7. á chur in iúl gur eol di gur teoranta go maith an creat gníomhaíochta atá ar fáil faoi láthair don tsochaí shibhialta neamhspleách i roinnt Ballstát; den tuairim nach mbeidh rath ar eagraíochtaí

neamhbhrabúsacha ar leibhéal an Aontais má tá an spás ina n-oibríonn siad á chreimeadh nó á shrianadh d'aon ghnó i roinnt Ballstát; á mheas, dá bhrí sin, trí íoschaighdeáin choiteanna a leagan síos le haghaidh rialacha agus nósanna imeachta is infheidhme maidir le heagraíochtaí neamhbhrabúsacha, go gcuideofar le híosleibhéal cosanta ar shárúithe ar an dlí nó ar chleachtais a dhéanann difear do shaoirse comhlachais a chur ar fáil ar fud an Aontais agus le dea-chleachtais a scaipeadh; á iarraidh go háirithe go n-urramódh na ceanglais tuairiscithe agus trédhearcachta a fhorchuirtear ar na heagraíochtaí neamhbhrabúsacha prionsabail an riachtanais agus na comhréireachta ionas gur féidir grinnscrúdú poiblí a chumasú gan ceanglais throma a fhorchur;

8. ag cur béim ar an bhfioras gur cheart a aithint gur chun leasa an phobail iad abhcóideacht phoiblí agus gníomhaíochtaí na n-eagraíochtaí neamhbhrabúsacha fad agus nach bhfuil siad dírithe go córasach agus go díreach ar leas páirtí pholaitiúil ar leith ná ar dhaoine aonair sonracha a bhfuil baint acu le feachtais toghcháin;
9. ag leagan béim ar a thábhachtaí atá na heagraíochtaí neamhbhrabúsacha sna réigiúin trasteorann agus sna hEora-réigiúin; á thabhairt chun suntais cé go bhfuil ról tábhachtach ag eagraíochtaí neamhbhrabúsach i roinnt mhaith réigiúin trasteorann chun naisc a éascú a bhfuil baint ag an tsochaí shibhialta leo, agus go bhfuil líon méadaitheach eagraíochtaí neamhbhrabúsach ag feidhmiú thar theorainneacha, go bhfuil bacainní dlíthiúla agus fioscacha ann i gcónaí;
10. ag tathant ar an gCoimisiún straitéis thiomnaithe agus chuimsitheach a fhorbairt chun an tsochaí shibhialta san Aontas a neartú, lena n-áirítear trí bhearta a thabhairt isteach chun oibríochtaí comhlachas agus eagraíochtaí neamhbhrabúsacha a éascú ar gach leibhéal rialachais; á mholadh, i gcás inarb ábhartha, gur cheart don Choimisiún na gníomhartha dlí a iarrtar sa tuarascáil seo a chomhlánú le treoirlínte chun cuidiú leis na Ballstáit iad a chur chun feidhme; á iarraidh ar an gCoimisiún machnamh a dhéanamh ar thogra le haghaidh comhaontú idirinstiúideach maidir leis an idirphlé sibhialta agus ar thogra le haghaidh stádas rannpháirtíochta d'eagraíochtaí neamhbhrabúsacha, ina leanfaí sampla den stádas a bhronn Comhairle na hEorpa agus na Náisiúin Aontaithe ar eagraíochtaí neamhbhrabúsacha; á iarraidh ar an gCoimisiún bealaí a fhiosrú chun leas a bhaint as acmhainneacht iomlán an Ghrúpa Idirphlé Shibhialta atá mar chuid den Chlár um Shaoránaigh, Comhionannas, Cearta agus Luachanna;
11. á chur i bhfáth nár cheart, i gcás ar bith, go dtarlódh íslíú caighdeán in aon Bhallstát mar thoradh ar íoschaighdeáin a shainiú ar leibhéal an Aontais d'eagraíochtaí neamhbhrabúsacha; á iarraidh ar an gCoimisiún moltaí maidir le sásamh dlíthiúil d'eagraíochtaí neamhbhrabúsacha a chur san áireamh sa ghníomh dlí a iarradh sa tuarascáil seo;
12. ag aithint a thábhachtaí atá sé go gcloífeadh na heagraíochtaí neamhbhrabúsacha le rialacha náisiúnta i réimse an chánachais agus an chomhraic i gcoinne sciúradh airgid; á chur i bhfáth, mar sin féin, nár cheart mí-úsáid a bhaint as na rialacha i réimse an chánachais agus an chomhraic i gcoinne sciúradh airgid, ná as rialacha maidir le trédhearcacht an chistiúcháin i gcoitinne, chun bac a chur ar ghníomhaíochtaí na n-eagraíochtaí neamhbhrabúsacha agus chun éifeacht athchomhairleach a chruthú a dhéanfadh difear dá gcomhaltaí agus dá ndeontóirí;
13. á thabhairt chun suntais go gcuireann idirdhealú treallach, dar siocair an pholaitíocht, atá bunaithe ar chuspóirí agus gníomhaíochtaí eagraíochtaí, agus atá bunaithe ar a bhfoinse cistiúcháin, bac ar shaoirse comhlachais agus, dá bhrí sin, gur bagairt é ar an tsaoirse chun tuairimí a nochtadh; á thabhairt dá haire ina leith sin nár cheart go gcuirfeadh an t-idirdhealú sin bac ar eagraíochtaí neamhbhrabúsacha a chruthú agus a chlárú ar leibhéal an Aontais agus ar an leibhéal náisiúnta;
14. á mheabhrú a thábhachtaí atá iriseoireacht neamhspleách, neamhchlaonta, ghairmiúil agus fhreagrach chun faisnéis a chur in iúl maidir le gníomhaíochtaí na n-eagraíochtaí neamhbhrabúsacha sna meáin phríobháideacha agus sna meáin phoiblí araon, agus an tábhacht a

bhaineann le rochtain ar fhaisnéis iolraíoch, ar príomhcholuín an daonlathais iad; á chur in iúl gur ábhar inné di feachtais chlúmhíllte agus dlíthíocht mhí-úsáideach i roinnt Ballstát i gcoinne gníomhaíthe a théann i mbun rannpháirtíocht phoiblí, lena n-áirítear eagraíochtaí neamhbhrabúsacha, ag oifigigh thofa, ag comhlachtaí poiblí nó ag eintitis faoi rialú poiblí agus ag daoine aonair agus eintitis phríobháideacha; ag leagan béim ar an obair atá á déanamh ag an bParlaimint faoi láthair ar thuarascáil féintionscnaimh ar SLAPPanna;

15. á iarraidh ar an gCoimisiún cistiú leormhaith a sholáthar agus a chumasú d'eagraíochtaí neamhbhrabúsacha ar leibhéal an Aontais agus rochtain na n-eagraíochtaí neamhbhrabúsacha ar an gcistiú sin a éascú; á iarraidh ina leith sin go mbainfí leas iomlán as an gClár um Shaoránaigh, Comhionannas, Cearta agus Luachanna agus as foinsí eile cistiúcháin ón Aontas; á chur i bhfios go láidir gur cheart cistiú a chur ar fáil ar gach leibhéal, ón leibhéal áitiúil go leibhéal an Aontais; á thabhairt dá haire gur minic a bhíonn gá le cómhaoiniú le haghaidh cistí de chuid an Aontais atá ar fáil do na heagraíochtaí neamhbhrabúsacha, rud a chiallaíonn gur gá don tairbhí sciar de na cistí riachtanacha a thiomsú ó fhoinsí eile, agus, i bhfianaise an mhéid sin, á mholadh go ndéanfaí meastóireacht ar an bhféidearthacht airgead a ghnóthú as modhanna éagsúla acmhainní malartacha, amhail am deonach nó ranníocaíochtaí comhchineáil;
16. á mheas nár cheart do na Ballstáit forálacha an dlí choiriúil a thabhairt isteach ná a chur i bhfeidhm lena sriantar nó lena ndéantar difear díobhálach ar shlí eile do chlárú, oibríochtaí, maoiniú nó gluaiseachtaí trasteorann na n-eagraíochtaí neamhbhrabúsacha; á chur in iúl gur cúis inné di léamh roinnt Ballstát ar fhorálacha an Aontais i réimse na himirce, a fhágann go ndéantar gníomhaíochtaí eagraíochtaí neamhbhrabúsacha i réimse an chuardaigh agus na tarrthála agus cúnaimh a thabhairt d'iarthóirí tearmainn a choiriúil;
17. ag cur béim ar an bhfioras nach mór do na comhlachtaí náisiúnta atá ainmnithe le haghaidh clárú agus maoirseacht eagraíochtaí neamhbhrabúsacha a bheith leithleach go dlíthiúil agus neamhspleách ar a rialtais faoi seach agus ar aon chomhlacht poiblí nó príobháideach eile ó thaobh feidhme de chun gur féidir an gníomh dlíthiúil a iarrtar sa tuarascáil seo a chur chun feidhme;
18. á iarraidh ar an gCoimisiún go ndéanfaí comhlacht de chuid an Aontais nó eintiteas inmheánach riaracháin a ainmniú, a mbeidh sé de chúram air a áirithiú go gcuirfear an Reacht maidir le Comhlachais Eorpacha chun feidhme agus go ndéanfar faireachán ar thrasú rialacha íosta d'eagraíochtaí neamhbhrabúsacha, mar a iarrtar sa tuarascáil seo; á chur i bhfios go láidir a thábhachtaí atá trédhearcacht don chomhlacht nó don eintiteas sin agus dá *modus operandi*; á mholadh go bhféadfadh sí a bheith mar phointe fócais d'eagraíochtaí neamhbhrabúsacha a thuairiscíonn sárúithe a d'fhéadfadh a bheith déanta ar na híoscaighdeáin agus na cearta íosta a thugtar d'eagraíochtaí neamhbhrabúsacha le dlí an Aontais;
19. á mheas sa sainmhíniú ar leibhéal an Aontais ar íoschaighdeáin chun go mbeidh eagraíochtaí neamhbhrabúsacha in ann stádas leasa phoiblí a fháil gur cheart go gcumasófaí aitheantas frithpháirteach ar fud na mBallstát agus go n-éascófaí cóir chomhionann maidir leis na sochair arna ndámhachtain; ag cur béim ar an bhfioras gur cheart go mbainfeadh deontóirí d'eagraíochtaí neamhbhrabúsacha leasa phoiblí i mBallstát ar a mbronnadh stádas leasa phoiblí i mBallstát eile tairbhe as na sochair chéanna agus a bheadh ann i gcás tabhartas d'eagraíocht náisiúnta;
20. á chur i bhfios go láidir a thábhachtaí atá sé go mbeadh sainmhíniú aonfhoirmeach ar 'leas poiblí' san Aontas lena gcuirfí ar chumas na n-eagraíochtaí neamhbhrabúsacha uile atá ag feidhmiú faoin Reacht maidir le Comhlachais Eorpacha an tairbhe chéanna a bhaint as na buntáistí gaolmhara;
21. á mholadh go n-úsáidfí sainmhínithe dhlí an Aontais atá calabraithe go cúramach chun brí na bpríomhchoincheapa a shoiléiriú, ar coincheapa iad a bhfuil an baol ann, murach sin, go mbeidís

ró-dhoiléir. ag leagan béim ar an ngá atá le soiléireacht i dtaca leis na cineálacha comhlachas a chumhdófar faoin Reacht maidir le Comhlachais Eorpacha agus na cinn nach gcumhdófar.

FAISNÉIS MAIDIR LE GLACADH SA CHOISTE AR IARRADH TUAIRIM AIR

Dáta an ghlactha	9.11.2021						
Toradh na vótála críochnaithí	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 60%;">+:</td> <td style="text-align: right;">44</td> </tr> <tr> <td>–:</td> <td style="text-align: right;">6</td> </tr> <tr> <td>0:</td> <td style="text-align: right;">0</td> </tr> </table>	+:	44	–:	6	0:	0
+:	44						
–:	6						
0:	0						
Feisirí a bhí i láthair ag an vótáil chríochnaitheach	Konstantinos Arvanitis, Malik Azmani, Pietro Bartolo, Vasile Blaga, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Jorge Buxadé Villalba, Damien Carême, Caterina Chinnici, Clare Daly, Anna Júlia Donáth, Cornelia Ernst, Maria Grapini, Sophia in 't Veld, Marina Kaljurand, Assita Kanko, Fabienne Keller, Peter Kofod, Łukasz Kohut, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Roberta Metsola, Javier Moreno Sánchez, Maite Pagazaurtundúa, Emil Radev, Ralf Seekatz, Birgit Sippel, Sara Skytvedal, Tineke Strik, Annalisa Tardino, Tomas Tobé, Tom Vandendriessche, Bettina Vollath, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Elena Yoncheva, Javier Zarzalejos						
Comhaltaí ionaid a bhí i láthair ag an vótáil chríochnaitheach	Romeo Franz, Beata Kempa, Ondřej Kovařík, Rob Rooken, Maria Walsh						
Comhaltaí ionaid faoi Riail 209(7) a bhí i láthair ag an vótáil chríochnaitheach	Clara Aguilera, Claudia Gamon, Martin Hojsík, Antonius Manders, Alin Mituța, Maria Noichl, Janina Ochojska, Michaela Šojdrová, Ivan Štefanec						

TORADH NA VÓTÁLA CRÍOCHNAITHÍ LE GLAO ROLLA SA CHOISTE AR IARRADH TUAIRIM AIR

44	+
ECR	Assita Kanko
PPE	Vasile Blaga, Jeroen Lenaers, Antonius Manders, Roberta Metsola, Janina Ochojska, Emil Radev, Ralf Seekatz, Sara Skyttedal, Michaela Šojdrová, Ivan Štefanec, Tomas Tobé, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Maria Walsh, Javier Zarzalejos
RENEW	Malik Azmani, Anna Júlia Donáth, Cláudia Gamon, Martin Hojsík, Sophia in 't Veld, Fabienne Keller, Ondřej Kovařík, Alin Mituța, Maite Pagazaurtundúa
S&D	Clara Aguilera, Pietro Bartolo, Caterina Chinnici, Maria Grapini, Marina Kaljurand, Lukasz Kohut, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Maria Noichl, Birgit Sippel, Bettina Vollath, Elena Yoncheva
GRÚPA NA CLÉ	Konstantinos Arvanitis, Clare Daly, Cornelia Ernst
VERTS/ALE	Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Damien Carême, Romeo Franz, Tineke Strik

6	-
ECR	Jorge Buxadé Villalba, Beata Kempa, Rob Rooker
ID	Peter Kofod, Annalisa Tardino, Tom Vandendriessche

0	0

Eochair:

+ : i bhfabhar

- : i gcoinne

0 : staonadh

FAISNÉIS MAIDIR LE GLACADH SA CHOISTE FREAGRACH

Dáta an ghlactha	9.12.2021
Toradh an vótála críochnaithí	+: 17 -: 4 0: 0
Feisirí a bhí i láthair ag an vótáil chríochnaitheach	Manon Aubry, Gunnar Beck, Geoffroy Didier, Pascal Durand, Ibán García Del Blanco, Jean-Paul Garraud, Gilles Lebreton, Karen Melchior, Jiří Pospíšil, Franco Roberti, Marcos Ros Sempere, Stéphane Séjourné, Raffaele Stancanelli, Axel Voss, Marion Walsmann, Tiemo Wölken, Lara Wolters
Comhaltaí ionaid a bhí i láthair ag an vótáil chríochnaitheach	Brando Benifei, Patrick Breyer, Daniel Buda, Heidi Hautala, Ilhan Kyuchyuk

VÓTÁIL CHRÍOCHNAITHEACH LE GLAO ROLLA SA CHOISTE FREAGRACH

17	+
PPE	Daniel Buda, Geoffroy Didier, Jiří Pospíšil, Axel Voss, Marion Walsmann
S&D	Ibán García Del Blanco, Franco Roberti, Marcos Ros Sempere, Tiemo Wölken, Lara Wolters
Renew	Pascal Durand, Ilhan Kyuchyuk, Karen Melchior, Stéphane Séjourné
Grúpa na Clé	Manon Aubry
Verts/ALE	Patrick Breyer, Heidi Hautala

4	-
ID	Gunnar Beck, Jean-Paul Garraud, Gilles Lebreton
ECR	Raffaele Stancanelli

0	0

Eochair:

+ : i bhfabhar

- : i gcoinne

0 : staonadh